

پدر ما ابراهیم

درس اول

زندگی ابراهیم: ساختار و محتوا

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel[®]. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: پدر ما ابراهیم (درس شماره ۱: زندگی ابراهیم: ساختار و محتوا)

مدرس: ریچارد پرت

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مؤده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

(۱) مقدمه

(۲) ساختار ادبی

کتاب پیدایش

ابراهیم

(۳) مضامین اصل

متن کلیدی

رمزگشایی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۴) نتیجه‌گیری

ساختار و محتوا

مقدمه

همه ما می‌دانیم که تفاوت‌های زیادی میان ملل این کرهٔ خاکی وجود دارد. هر کدام از این ملل دارای جغرافیای خاص، گروه‌های قومی و سُنن مخصوص به خودشان هستند. ولی اکثر کشورها دست‌کم در یک چیز مشترکند: همه ما دربارهٔ چگونگی آغاز و شکل‌گیری قوم‌مان روایت‌ها و داستان‌هایی داریم. خیلی از ما از شنیدن فداکاری‌ها و موفقیت‌های مردمانی که کشورهای ما را بنیان گذاشتند لذت می‌بریم و به رشادت و قهرمانی‌های آنها آفرین می‌فرستیم.

چرا ما از تعریف کردن داستان آغاز و پیدایش به دیگران اینقدر لذت می‌بریم؟ چرا این کار تقریباً در میان هر فرهنگ انسانی مهم به شمار می‌آید؟

خُب، دست‌کم دو دلیل وجود دارد. از یک سو، ما دربارهٔ ریشه و تاریخ قوم خودمان صحبت می‌کنیم تا خاطرات گذشته را انتقال بدهیم. ما می‌خواهیم که فرزندانمان ریشه‌های خودشان را به یاد بیاورند، اینکه از کجا آمده‌اند. اما از طرف دیگر، می‌خواهیم آرمان‌هایی را به یاد بیاوریم که اقوام ما را در گذشته هدایت کردند تا بتوانیم مسیر رو به آینده را پیدا کنیم.

چنین چیزی دربارهٔ قوم خدا در عهد عتیق هم صدق می‌کند. قوم اسرائیل باستان نیز از بازگو کردن چگونگی پیدایش قوم‌شان لذت می‌بردند و به همین دو دلیلی که به آنها اشاره کردیم آن را از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌دادند. آنها دربارهٔ روزگار پدران‌شان می‌گفتند و روزهای بسیار دور را به یاد می‌آوردند تا اینکه موفقیت‌های گذشته به دست فراموشی سپرده نشوند. اما دلیل دیگری که می‌خواستند این داستان‌ها را از نسلی به نسل دیگر انتقال بدهند این بود که می‌خواستند مسیری را که باید در آینده در آن حرکت کنند، به یادشان بیاورد.

این اولین درس از مجموعه دروسی، تحت عنوان پدر ما ابراهیم است. در این مجموعه، به داستان‌هایی که قوم اسرائیل باستان دربارهٔ ابراهیم، جد و پدر یا پاتریارک بزرگ‌شان، روایت کردند خواهیم پرداخت و خواهیم دید که موسی این داستان‌ها را در کتاب پیدایش نوشت تا قوم اسرائیل عصر خودش دوران گذشته را به یاد بیاورد و درک درستی از آینده‌ای که خدا برای آنها در نظر داشت پیدا کنند.

این اولین درس از سه درس این مجموعه تحت عنوان «زندگی ابراهیم: ساختار و محتوا» است. در این درس، ما با تکیه بر ساختار و محتوای باب‌های مرتبط به زندگی ابراهیم این مجموعه را آغاز خواهیم کرد. اینکه

چگونه موسی داستان زندگی ابراهیم را به تصویر کشیده است و دغدغه‌های اصلی در این باب‌ها چه بودند را مورد تأمل قرار خواهیم داد.

ما در دو بخش به ساختار و محتوای زندگی ابراهیم می‌پردازیم. اول، به ساختار ادبی این بخش از باب‌ها نگاهی می‌کنیم و سپس، به مضامین اصلی آنها خواهیم پرداخت. بیاید به ساختار ادبی زندگی ابراهیم نگاهی بیندازیم.

ساختار ادبی

وقتی به بخش‌هایی از کتاب مقدس مثل زندگی ابراهیم نگاه می‌کنیم که اساساً در درجه نخست شامل روایت‌ها و داستان‌هاست، باید به یاد داشته باشیم که کار نویسندگان کتاب مقدس فراتر از گفتن حقایق درباره اتفاقات دوران قدیم است. از آنجایی که روح القدس به آنها الهام کرده تا سخنگویان خدا باشند، تاریخی که آنها نوشتند کاملاً مستدل و درست است. اما روح القدس به آنها الهام کرد تا نیازهای مردمانی را که برای آنها می‌نوشتند، مورد خطاب قرار بدهند. بنابراین نویسندگان کتاب مقدس در هنگام نوشتن، مخاطبان خودشان را نیز در ذهن داشتند. آنها عمداً داستان‌هایشان را طوری نوشتند که با زندگی مردمی که مخاطبان این داستان‌ها بودند هماهنگی و تناسب داشته باشد.

وقتی به زندگی ابراهیم در کتاب پیدایش نگاه می‌کنیم، می‌توانیم مطمئن باشیم که این داستان‌ها تصویر نادرستی از وقایع زندگی ابراهیم ارائه نمی‌دهند. اما برای اینکه بفهمیم این داستان‌ها چطور در زندگی خوانندگان اصلی دوران موسی مورد استفاده قرار گرفته، باید همچنین از اینکه کتاب پیدایش چگونه زندگی ابراهیم را به تصویر کشیده مطلع باشیم؛ و یکی از راه‌های اصلی برای درک این مسئله نگاهی موشکافانه به ساختار ادبی زندگی ابراهیم در کتاب پیدایش است.

ما در دو مرحله به ساختار ادبی زندگی ابراهیم خواهیم پرداخت. در مرحله اول، نگاهی کلی از کتاب پیدایش ارائه خواهیم کرد و خواهیم دید که چگونه داستان ابراهیم در قالب تصویر بزرگتر کتاب پیدایش می‌گنجد. و در مرحله دوم، به ساختار داستان‌های مرتبط به زندگی ابراهیم نگاهی می‌اندازیم. بیاید با هم تصویری کلی از کل کتاب پیدایش را مورد بررسی قرار دهیم.

کتاب پیدایش

در طی قرن‌ها مفسران مختلف برداشت‌های متفاوتی از ساختار وسیع کتاب پیدایش داشته‌اند. یکی از این شیوه‌ها تقسیم کتاب پیدایش به ده جزء بر اساس تکرار عبارات مصطلح «نسل» (تولدات: Toledot) بوده که بارها در کتاب پیدایش به صورت پراکنده آمده است. و باید اعتراف کنیم که این نگاه کلی از بعضی لحاظ ارزشمند است.

اما در موارد دیگر به ما توصیه شده که بهتر است کتاب پیدایش را به سه جزء کلی تقسیم کنیم: تاریخ کهن در پیدایش ۱: ۱ تا ۱۱: ۹؛ تاریخچه پاتریارک‌ها (یا پدران) اولیه در ۱۱: ۱۰ تا ۳۷: ۱؛ و تاریخچه پدران متاخر در ۳۷: ۲ تا ۵۰: ۲۶.

تاریخ کهن از پیدایش ۱: ۱ تا باب ۱۱: ۹ حقایقی را که خداوند درباره پیدایش یا منشأ جهان آشکار کرده است را نشان می‌دهد. این باب‌ها از خلقت، گمراهی مخلوقات و باز آفرینی خلقت پس از سیلی عالم‌گیر سخن می‌گویند. و مثل یک واحد ادبی کنار هم قرار می‌گیرند به گونه‌ای که به سبک‌های بسیار قدیمی که در تاریخ کهن خاور نزدیک وجود داشته شباهت دارد.

تاریخچه پدران متاخر در ۳۷: ۲ تا ۵۰: ۲۶ داستان یوسف را بازگو می‌کند. این باب‌ها با داستان کشمکش بین یوسف و برادرانش آغاز می‌شود، با به قدرت رسیدن یوسف در مصر ادامه می‌یابد و با آشتی یوسف با برادرانش پایان می‌گیرد. بسیاری از مفسران این طرح داستان بلند و یکنواخت را به عنوان *رمان کوتاهی* درباره یوسف توصیف می‌کنند.

بین این اولین و آخرین جزء، ۱۱: ۱۰ تا ۳۷: ۱ کتاب پیدایش قرار دارد. این باب‌ها شامل تاریخچه پدران اولیه و مجموعه داستان‌هایی درباره اولین پدر قوم اسرائیل است. در این سری از دروس، ما به قسمتی از این جزء میانی کتاب پیدایش می‌پردازیم.

در مجموع، تاریخچه اولین پدران به دو بخش کلی تقسیم می‌شود: زندگی ابراهیم در ۱۱: ۱۰ تا ۲۵: ۱۸ و زندگی یعقوب در ۲۵: ۱۹ تا ۳۷: ۱. این تقسیم‌بندی دوگانه ممکن است در ابتدا تعجب برانگیز باشد چون در عهد عتیق بارها شنیده‌ایم که از سه پاتریارک اولیه یعنی ابراهیم، اسحاق و یعقوب نام برده شده است. بنابراین ممکن است اصولاً انتظار داشته باشیم که از لحاظ ساختار ادبی نیز این باب‌ها سه‌گانه باشند. به نحوی که اولین آنها درباره ابراهیم باشد، بعد درباره اسحاق و بعد یعقوب. اما عملاً هیچ بخشی از تاریخچه اولین پاتریارک‌ها به اسحاق به عنوان شخصیت اصلی اختصاص داده نشده است. در عوض او فقط به عنوان یک شخصیت جانبی انجام وظیفه کرده است. از زندگی او ابتدا به عنوان قسمتی از زندگی ابراهیم سخن گفته شده و سپس به عنوان قسمتی از زندگی یعقوب. در نتیجه تاریخچه اولین پاتریارک‌ها در واقع فقط به دو بخش اصلی تقسیم شده است: زندگی ابراهیم و زندگی یعقوب. ما در این مجموعه از دروس به نیمه اول دوره پاتریارک‌ها یعنی یادداشت‌های موسی درباره ابراهیم می‌پردازیم. پس بیایید از نزدیک به ساختار زندگی ابراهیم آنگونه که در پیدایش ۱۱: ۱۰ تا ۲۵: ۱۸ اشاره شده است نگاهی بیاندازیم.

ابراهیم

حال که دیدیم زندگی ابراهیم در کدام قسمت از ساختار وسیع کتاب پیدایش قرار گرفته، بهتر است به موضوع بعدی یعنی ساختار زندگی ابراهیم در پیدایش ۱۱: ۱۰ تا ۲۵: ۱۸ بپردازیم. برای بررسی ساختار زندگی ابراهیم از دو منظر مختلف به این باب‌ها می‌نگریم: از یک سو، بخش‌ها یا رویدادهای اصلی زندگی ابراهیم را به

سادگی شناسایی می‌کنیم و از سوی دیگر بررسی می‌کنیم که این بخش‌های متفاوت چگونه در شرح حالی که از ابراهیم در کتاب پیدایش آمده چیده شده‌اند. بیایید اول به بخش‌ها یا رویدادهای اصلی زندگی ابراهیم بپردازیم.

موسی زندگی ابراهیم را در هفده قسمت یا بخش اصلی نوشت:

۱. ابتدا خاندان محبوب ابراهیم (در ۱۱: ۱۰-۲۶): شجره‌نامه‌ای که میراث خانواده ابراهیم را شرح می‌دهد.

۲. این چند سطر با داستان از دست دادن پدر ابراهیم ادامه می‌یابد (در ۱۱: ۲۷-۳۲) و دومین شجره-نامه‌ای که سفر ابراهیم همراه پدر خود تارح را شرح می‌دهد.

۳. مهاجرت ابراهیم به کنعان (در ۱۲: ۱-۹): داستان اولین دعوت خدا از ابراهیم و سفر او به سرزمین وعده.

۴. رهایی ابراهیم از مصر (در ۱۲: ۱۰-۲۰): زمانی که ابراهیم در مصر اقامت کرد و خدا او را رهانید.

۵. کشمکش ابراهیم با لوط (در ۱۳: ۱-۱۸): داستان نزاع بین مردان ابراهیم و مردان لوط.

۶. نجات لوط توسط ابراهیم (در ۱۴: ۱-۲۴): زمانی که ابراهیم به جنگ پادشاهانی رفت که لوط را دستگیر کرده بودند.

۷. عهد وعده‌های خدا با ابراهیم (در ۱۵: ۱-۲۰): داستان عهد خدا که به ابراهیم اطمینان داد که ذریتی کثیر و ملکی ابدی خواهد داشت.

۸. شکست ابراهیم در رابطه با هاجر (در ۱۶: ۱-۱۶): زمانی که ابراهیم از کنیز سارای، هاجر، صاحب پسری به نام اسمائیل شد.

۹. ملزومات عهد ابراهیم (در ۱۷: ۱-۲۷): داستان عهد خدا که ضرورت وفاداری به فرامین خدا را به او یادآوری کرد.

۱۰. سدوم و عموره (در ۱۸: ۱ تا ۱۹: ۳۸): داستان نابودی سدوم و عموره و نجات لوط از آن نابودی.

۱۱. شفاعت ابراهیم برای ابی‌ملک (در ۲۰: ۱-۱۸): زمانی که ابراهیم برای ابی‌ملک فلسطینی دعا کرد.

۱۲. اسمائیل و اسحاق پسران ابراهیم (در ۲۱: ۱-۲۱): داستان تولد اسحاق و راندن اسمائیل از خانواده ابراهیم.

۱۳. معاهده بین ابراهیم و ابی‌ملک (در ۲۱: ۲۲-۳۴): زمانی که ابراهیم بر سر حق و حقوق زمین و آب با ابی‌ملک توافق کرد.

۱۴. امتحان ابراهیم (در ۲۲: ۱-۲۴): واقعه مشهوری که در آن خدا از ابراهیم خواست تا پسرش اسحاق را قربانی کند.

۱۵. زمینی جهت خاکسپاری برای ابراهیم (در ۲۳: ۱-۲۰): داستان مرگ سارای و خرید محلی برای تدفین.

۱۶. زنی برای اسحاق پسر ابراهیم (در ۲۴: ۱-۶۷): زمانی که رفقه زن اسحاق شد.

۱۷. و بالاخره مرگ و وارث ابراهیم (در ۲۵: ۱-۱۸)؛ بخش پایانی داستان ابراهیم با مرگ ابراهیم و سبقه ذریت او.

همانطور که می‌بینیم، داستان زندگی ابراهیم به ترتیب وقایعی که در زندگی او روی می‌دهند دنبال می‌شود. داستان‌ها از ابراهیمی نسبتاً جوان تحت نظارت و قیومیت پدر شروع می‌شوند و با داستان دوران پیری و مرگ او پایان می‌پذیرند. گهگاه تلمیحات و اشارات غیرمستقیمی در رویدادهای مختلف زندگی ابراهیم وجود دارند. اما در مقایسه با قسمت‌های دیگر عهد عتیق، داستان زندگی ابراهیم از هفده قسمت نسبتاً مستقل تشکیل یافته‌اند. هر کدام از این قسمت‌ها در نظر دارد تا گزارشی از وقایع زندگی ابراهیم را به دست دهد و درس‌های مشخصی به خوانندگان اسرائیلی اولیه روزگار موسی عرضه کند. همانطور که موسی آنها را از مصر به سرزمین وعده هدایت می‌کرد، هر کدام از این داستان‌ها حرف‌های بسیاری برای زندگی آنها داشت؛ به همین ترتیب نیز حرف‌ها و درس‌های زیادی برای زندگی امروز ما دارد.

پس از شناخت وقایع اصلی زندگی ابراهیم، حالا در موضعی ایستادیم که ببینیم این بخش‌ها چگونه به هم مربوط می‌شوند؟ چگونه داستان ابراهیم یکدست و یکپارچه است؟ چه منطقی این وقایع را سازمان می‌دهد؟ اگر بخواهیم ساده‌تر بگوییم، رویدادهای زندگی ابراهیم حول محور موضوعات خاصی قرار می‌گیرند و این دسته-بندی‌ها پنج مرحله هم‌تراز و متقارن را شکل می‌دهند.

مرحله اول، همانطور که ممکن است در آغاز زندگی پاتریارک انتظارش را داشت، با گزارش موسی از پیشینه ابراهیم و تجارب اولیه او با خدا شروع می‌شود. این بخش شامل خاندان محبوب ابراهیم، از دست دادن پدرش و مهاجرت او به کنعان است. این باب‌ها با تمرکز بر سابقه خانوادگی ابراهیم و اولین مهاجرتش به سرزمین وعده، چگونگی ورود ابراهیم به رابطه خاص او با خدا را شرح می‌دهند.

دومین بخش از رویدادهای زندگی ابراهیم، روابط اولیه او با دیگر قوم‌ها یا مردمان را در ۱۲: ۱۰ تا ۱۴: ۲۴ مورد توجه قرار می‌دهد. این قسمت شامل رهایی او از مصر، کشمکش او با لوط و نجات دادن لوط است. این سه رویداد با هم ساختار یکپارچه‌ای دارند چون در اصل برخوردها و واکنش‌های ابراهیم با نمایندگان چند گروه قومی دیگر را مورد توجه قرار می‌دهد. در این باب‌ها ابراهیم اساساً با فرعون مصر، برادرزاده‌اش لوط، پادشاهان متجاوز یعنی همان پادشاه سدوم و ملکیصدق پادشاه سالیب، رویاروست.

سومین و اصلی‌ترین بخش از زندگی ابراهیم، بر عهد ابراهیم با خدا در ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷ تمرکز می‌کند. این قسمت از زندگی پاتریارک شامل سه واقعه است: عهد خدا با ابراهیم، شکست ابراهیم در رابطه با هاجر و ملزومات عهد ابراهیم.

چهارمین بخش که در ۱۸: ۱ تا ۲۱: ۳۴ آمده است به روابط بعدی ابراهیم با سایرین می‌پردازد. این باب‌ها در اصل یکپارچه‌اند چون تعامل ابراهیم با سایر مردمان و قوم‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد. در این باب‌ها ارتباط ابراهیم با سدوم و عموره شرح داده می‌شود. همچنین دعای ابراهیم برای ابی‌ملک، رابطه او با اسمائیل و اسحاق و معاهده‌اش با ابی‌ملک را شاهدیم. این چهار رویداد بیشتر چگونگی رفتار و برخورد ابراهیم نسبت به لوط و خانواده‌اش و نیز رابطه ابراهیم با مردم سدوم و عموره و ابی‌ملک فلسطینی را به تصویر می‌کشد.

مطابق انتظار، پنجمین و آخرین بخش از زندگی پاتریارک در ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸ به موضوعات مربوط به سال‌های پایانی زندگی ابراهیم، به خصوص ذریت و مرگ او می‌پردازد. این قسمت نوع آزمایش ابراهیم از جانب خدا را ثبت کرده است. خرید زمینی برای تدفین توسط ابراهیم، داستان یافتن همسری برای پسرش اسحاق و نیز مرگ ابراهیم در این بخش آمده است. این باب‌ها همسر ابراهیم سارای و پسرش اسحاق (وارث بر حق ابراهیم) و اینکه چگونه ابراهیم آنان را بیشتر از سایر زنان و پسرانش مورد احترام و حرمت قرار می‌داد را در کانون توجه قرار می‌دهد.

از آنجا که وقایع زندگی ابراهیم نسبتاً مستقل هستند، وقتی مردم برای اولین بار داستان زندگی ابراهیم را می‌خوانند، اغلب احساس می‌کنند بی‌هیچ هدفی از یک واقعه به واقعه دیگر پیش می‌روند. آنها داستان ابراهیم را طوری می‌خوانند که انگار موسی این واقعه را بدون فکر قبلی و برنامه‌ریزی از واقعه دیگر نوشته باشد. اما برخلاف این برداشت اولیه، داستان‌های زندگی ابراهیم در واقع بر اساس دسته یا گروهی از وقایع که موضوع خاصی را مطرح می‌کنند، مدون و دسته‌بندی شده‌اند. رؤس مطالب پنج مرحله‌ای ساده‌ما نشان می‌دهد که موسی درباره آنچه می‌خواسته در مورد ابراهیم بگوید از پیش برنامه‌ریزی کرده است. در مقیاس بزرگ، نوشته‌های مربوط به زندگی ابراهیم شکل داستانی و دراماتیک منظمی به خود می‌گیرد. هر قسمت هم‌سنگ و هم‌تراز با بخشی دیگری از داستان درام است.

در ۱۱: ۱۰ تا ۱۲: ۹، می‌بینیم که بیشتر توجه بر پیشینه خانوادگی ابراهیم و نخستین تجربیاتش با خدا متمرکز است. در مقایسه متقابل با این توجه اولیه، در ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸ روزهای آخر زندگی ابراهیم و ذریت او به عنوان بخش پایانی این مجموعه وقایع مورد توجه واقع شده است.

علاوه بر این، بخش دوم زندگی ابراهیم شامل وقایعی است که عمدتاً تعامل ابراهیم با اقوام و ملل دیگر را شرح می‌دهد. بخش چهارم زندگی ابراهیم، به صورت تناسبی چرخشی، با مراجعه به موضوعاتی که در بخش دوم به آن پرداخته شده، تمرکزی دوباره بر مثال‌هایی بیشتر از رفتار ابراهیم با سایرین دارد.

در نهایت در بخش میانی زندگی ابراهیم، سه باب کلیدی وجود دارند که به طور خاص بر عهد ابراهیم با خدا تمرکز می‌کنند. این باب‌ها هسته مرکزی زندگی ابراهیم را شکل می‌دهند و رابطه بنیادی و پویای ابراهیم و ذریتش را با خدا شرح می‌دهند.

قالب ساختاری این باب‌ها نشان می‌دهند که موسی با دقت، در بیان وقایع از خود مهارت نشان داده است. او تصویری ادبی از نخستین پاتریارک اسرائیل ساخته تا توجه را به جوانب خاصی از زندگی او بکشد، یعنی انتخاب ابراهیم و وارث بر حق او برای برکت دادن به آنها، رفتار و تعامل اولیه و ثانویه ابراهیم و رابطه عهدی ابراهیم با خدا. و همانطور که خواهیم دید، این تمرکز ادبی برنامه‌ریزی شده بود تا نیازهای اسرائیلیانی که موسی برای اولین بار این داستان‌ها را برای‌شان نوشت را مخاطب قرار دهد. زندگی ابراهیم به اسرائیلی‌ها یاد داد چگونه زمانی که موسی آنها را به سرزمین وعده هدایت می‌کرد پا جای پای ابراهیم بگذارند و هرچه به این بخش از پیدایش نزدیک‌تر می‌شویم اهمیت این برنامه‌ریزی تعمدی را بارها و بارها مشاهده خواهیم کرد.

با پی‌بردن به طرح ساختار ادبی زندگی ابراهیم، باید به موضوع دوم درس‌مان در مورد ساختار و مضمون زندگی ابراهیم بپردازیم یعنی مضامین اصلی پیدایش ۱۱: ۱۰ تا ۲۵: ۱۸. گرچه روش‌های زیادی برای شرح

محتوای این باب‌ها وجود دارد، خواهیم دید که رئوس مطالبی که ما پیشنهاد کردیم تقریباً با موضوعات بارز این باب‌ها همخوانی دارند.

مضامین اصلی

لازم به توضیح نیست که شرح موضوعات اصلی هر بخش از کتاب مقدس که ساختاری بلند و پیچیده چون زندگی ابراهیم دارند کار دشواری است. واقعا ممکن نیست که بتوان به هر درون‌مایه یا موضوعی که در این باب‌ها آمده اشاره کرد. اما می‌توان چند نمونه از درون‌مایه‌هایی را که بارزتر از بقیه هستند جدا کرد. همانطور که خواهیم دید این مضامین اصلی در این باب‌ها داستان‌های زندگی ابراهیم را یکدست و یکپارچه می‌کنند و به ما کمک می‌کنند تا به ایده‌های اصلی که موسی می‌خواست خوانندگان اسرائیلی‌اش از زندگی ابراهیم نتیجه‌گیری کنند، پی ببریم. و علاوه بر این، ما نیز می‌توانیم به آنچه که خدا در نظر دارد از این قسمت از کلام یاد بگیریم پی ببریم.

به دو طریق مضامین اصلی زندگی ابراهیم را مورد بررسی قرار خواهیم داد: اول، متن کلیدی که چهار موضوع اصلی زندگی ابراهیم را معرفی می‌کند مطالعه خواهیم کرد. دوم، شیوه‌های طرح این موضوعات در باب‌های مربوط به زندگی ابراهیم را بررسی خواهیم کرد. بیایید ابتدا به متن کلیدی که موضوعات داستان زندگی ابراهیم را معرفی می‌کند پردازیم.

متن کلیدی

مطمئنم به یاد دارید که تقریباً اوایل داستان زندگی ابراهیم، در پیدایش ۱۲: ۱-۳ دعوت خدا از ابراهیم را دیدیم. زمانی که ابراهیم هنوز در اور بین‌النهرین زندگی می‌کرد، خدا از او خواست که به سرزمین وعده برود. سال‌هاست که مفسرین دریافته‌اند که این آیات برخی از مهم‌ترین درون‌مایه‌های موجود در داستان بلند زندگی ابراهیم را معرفی می‌کنند. به نوشته‌های موسی در این آیات گوش کنید:

و خداوند به ابرام گفت: «از ولایت خود و از مولد خویش و از خانه پدر خود به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو، و از تو امتی عظیم پیدا کنم و تو را برکت دهم، و نام تو را بزرگ سازم، و تو برکت خواهی بود. و برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خوانند. و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت.» (پیدایش ۱۲: ۱-۳)

این سه آیه به ترتیب اهمیت دسته‌بندی شده‌اند و به طرق مختلف قابل خلاصه‌نویسی هستند. از لحاظ دستوری، آنها با یک مقدمه در اولین قسمت از آیه ۱ شروع می‌شوند. بعد با کلام خدا به ابراهیم، که به دو قسمت تقسیم می‌شود، ادامه می‌یابد. قسمت اول، در نیمه دوم آیه ۱ تا بخش عمده‌ای از آیه ۲ شامل یک فرمان است که با سه عبارت فعلی جدا از هم ادامه می‌یابد. قسمت دوم آنچه خدا به ابراهیم گفت در بخش آخر آیه ۲ و در آیه ۳

به چشم می‌خورد. این نیمه دوم از الگوی دستوری نیمه اول پیروی می‌کند. این نیمه نیز با یک فرمان که سه عبارت فعلی جدا از هم دارد، آورده می‌شود. با نگاهی به این سه قسمت از پیدایش ۱۲: ۱-۳ می‌توانیم به حقایق مهمی از اهمیت این متن برسیم. ابتدا به شیوه ساده‌ای که موسی برای بازگو کردن کلام خدا به ابراهیم در آیه ۱ آورده، گوش کنید:

خداوند به ابرام گفت. (پیدایش ۱۲: ۱)

برخی از مترجمان عصر حاضر به درستی پی برده‌اند که فعل این جمله باید به جای «خداوند گفت»، «خداوند گفته بود» ترجمه شود. این ترجمه مهم است چون بر طبق موعظه استیفسان در اعمال رسولان ۷: ۲-۴ ابراهیم این دعوت را در اور قبل از مرگ پدرش تارح، در حران، پذیرفت. اما از متن ادبی پیدایش اینگونه می‌فهمیم که اول تارح می‌میرد (۱۱: ۳۲) و بعد خدا ابراهیم را دعوت می‌کند (۱۲: ۱)، به همین دلیل در ۱۲: ۱ داستان قطع می‌شود و به صورت پسرقت در زمان یا همان فلش‌بک، صحنه‌هایی از گذشته نشان داده می‌شود، و باید اینگونه ترجمه شود: «خدا گفته بود». این آیه برهه‌ای از زمان را یادآوری می‌کند. این برهه پیش از آن است که ابراهیم کاری در قبال خدا انجام داده باشد و خیلی پیشتر از زمانی است که او به طرف سرزمین وعده حرکت می‌کند. بعد از این مقدمه، به اولین نیمه کلام خدا به ابراهیم می‌رسیم. این نیمه نخست با فعل امری که فرمانی را نشان می‌دهد، شروع می‌شود. در پیدایش ۱۲: ۱ می‌خوانیم:

از ولایت خود و از مولد خویش و از خانه پدر خود، به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو. (پیدایش ۱۲: ۱)

همانطور که می‌بینیم، این قسمت با فرمان «بیرون شو»، (یا به تعبیر ترجمه انگلیسی NIV «رها کن و برو») آغاز می‌شود. خدا به ابراهیم دستور می‌دهد که کاری انجام دهد، اینکه به زمین کنعان برود. این اولین و اساسی‌ترین فرمانی است که خدا به پاتریارک ابراهیم می‌دهد. بعد از فرمان «به زمین وعده بیرون شو»، اولین قسمت کلام خدا به ابراهیم به سه جزء تقسیم شده که با سه عبارت فعلی جدا از هم در قسمت اول آیه ۲ نشان داده می‌شود. باز نگاهی به پیدایش ۱۲: ۲ بیاندازید:

و از تو امتی عظیم پیدا کنم و تو را برکت دهم، و نام تو را بزرگ سازم، و تو برکت خواهی بود. (پیدایش ۱۲: ۲)

تمرکز این کلمات بر برکتی است که خدا در حین دعوت ابراهیم به او عطا نمود. اول، خدا گفت که از ابراهیم امتی عظیم می‌سازد. دوما، او خواست که ابراهیم را در نیکبختی برکت دهد و سوم، گفت که نام ابراهیم و ذریتش را بزرگ می‌سازد، یعنی آنها را نیکنام می‌کند.

حال به نیمه دوم کلام خدا به ابراهیم می‌پردازیم. گرچه بیشتر ترجمه‌های امروزی نمی‌توانند در درک آن ما را یاری کنند، قسمت دوم کلام خدا به ابراهیم از لحاظ ساختار دستوری مثل نیمه اول است. این قسمت با یک فرمان که سه عبارت فعلی جدا از هم در پی دارد آغاز می‌شود. در پیدایش ۱۲: ۱-۳ می‌خوانیم:

... و تو برکت خواهی بود و برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خواند و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت. (پیدایش ۱۲: ۲-۳)

فعل عبری ترجمه شده، اینجا «تو برکت خواهی بود» در وجه امری است و شاید منظور این بوده که با شکل فرمان «بیرون شو» که در آیه ۱ آمده است یکی باشد. اما این وجه امری مثل فرمان عمل نمی‌کند و شاید به شکل‌های مختلف ترجمه شود. مثلاً، «... و تو برکت خواهی بود» یا «باشد که تو برکت باشی» یا حتی «و بی‌شک برکت خواهی بود یا خواهی یافت». در هر حال، این شکل امری تغییر مهمی در طرز فکر به وجود می‌آورد و توجه را از ابراهیم به عنوان دریافت‌کننده برکت (آنگونه که در قسمت اول آیه ۲ می‌بینیم) به ابراهیم به عنوان رابطی برای انتقال برکت به دیگران معطوف می‌سازد.

این وجه امری دوم نیز با سه عبارت فعلی جدا از هم ادامه می‌یابد. این سه فعل نشان می‌دهند که ابراهیم چگونه مسببی برای برکت دیگران خواهد بود. اولاً، خدا گفت: «برکت دهم به آنان که تو را مبارک خوانند...» این بدان معناست که خدا به آنانی که با ابراهیم به نیکویی رفتار کنند چیزهای خوبی خواهد بخشید. وقتی مردم با ابراهیم مهربان باشند، خدا با آنان به خوبی رفتار خواهد کرد. دوماً، خدا وعده داد: «لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خوانند...» یعنی اینکه خدا آنانی که ابراهیم را تحقیر کنند مورد لعن قرار خواهد داد. خدا وعده می‌دهد که با کسانی که خود را دشمن ابراهیم بسازند برخورد شدیدی خواهد داشت و ابراهیم را از هر گزند آنها محافظت خواهد کرد. اما در بخش سوم، خدا گفت: «و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت». در نگاه اول ممکن است مورد سوم با موضوع لعنت دشمنان ابراهیم در تناقض باشد، اما خدا به ابراهیم وعده داد که با روند دوگانه برکت برای دوستان و لعنت برای دشمنان ابراهیم، سرانجام برکتش را برای همه قبایل جهان ارزانی کند. پس می‌بینیم که قسمت آغازین پیدایش باب ۱۲ از لحاظ دستور زبان به سه قسمت اصلی تقسیم می‌شود: اول مقدمه، دوم تمرکز بر برکتی که خدا در نظر داشت به ابراهیم بدهد و سوم تمرکز بر برکت خدا از طریق ابراهیم به همه جهان.

درک ساختار این آیات مهم است چون از بسیاری جهات داستان‌های ابراهیم در پیدایش نشان می‌دهند که چگونه این وعده‌های خدا به ابراهیم در زندگی او تحقق یافتند. موسی با نوشتن داستان ابراهیم، آنها را به گونه‌ای شکل می‌دهد که توجه را به سمت کلامی که خدا به ابراهیم در زمان فراخواندن او به سرزمین موعود می‌دهد معطوف کند.

با در ذهن داشتن این ساختار دستوری، حالا آماده‌ایم که ببینیم موضوعات اصلی زندگی ابراهیم چگونه در پیدایش ۱۲: ۱-۳ خود را آشکار می‌کنند.

رمزگشایی

خواهیم دید که در این آیات چهار مضمون یا موضوع اصلی وجود دارند. در ادامه درس با فیض الاهی نسبت به ابراهیم شروع خواهیم کرد، سپس با ملزومات لازم برای وفاداری ابراهیم نسبت به خدا، و بعد برکت خدا به ابراهیم و سرانجام برکت خدا از طریق ابراهیم درس خود را ادامه خواهیم داد.

فیض الاهی

اولین موضوع یا دست‌مایه آیات، که بارها در زندگی ابراهیم اتفاق می‌افتد، این است که رابطه خدا با ابراهیم بر پایه فیض او بود. فیض الاهی با ظرافت در کلمات آغازین پیدایش ۱۲: ۱ به چشم می‌خورد. همانطور که قبلاً دیدیم، این کلمات در بخش اول آمده بودند:

خداوند به ابرام گفته بود. (پیدایش ۱۲: ۱)

این کلمات ساده به خوانندگان اولیه موسی یادآور می‌شدند که رابطه ابراهیم با خدا به این دلیل شکل گرفت که خدا خیلی پیشتر از آنکه ابراهیم کار و خدمتی برای او انجام دهد وارد زندگی او شده بود.

دعوت ابراهیم خیلی پیشتر و در جوانی او صورت گرفت. او هنوز به کنعان نرفته بود؛ دشمنان را شکست نداده بود؛ عهد وفاداری به خدا را به گردن نگرفته بود؛ برای برقراری عدالت در سدوم و عموره دعا نکرده بود؛ و هیچ امتحان ایمانی پس نداده بود. بر عکس، خدا صرفاً به خاطر اینکه این کار او را خشنود می‌کرد که نسبت به ابراهیم رؤف باشد، از ابراهیم دعوت کرد تا خادم برگزیده‌اش باشد.

البته باید خاطر نشان کرد که فیض خدا فقط در مراحل اولیه زندگی ابراهیم با خدا داده نشد. فیض خدا موضوعی است که در طول داستان‌های ابراهیم به چشم می‌خورد چون خدا رحمتش را نسبت به ابراهیم در هر لحظه از زندگی او نشان داد. چون ابراهیم گناهکار بود، همیشه به رحمت خدا نیاز داشت. برای نمونه، در آیه مشهور پیدایش ۱۵: ۶ به این نکته پی می‌بریم که حتی عدالت ابراهیم هدیه‌ای از روی رحمت خدا بود. در آنجا این کلمات را می‌خوانیم:

و به خداوند ایمان آورد و او این را برای وی عدالت محسوب کرد. (پیدایش ۱۵: ۶)

همانطور که پولس رسول در رومیان ۴: ۳ و غلاطیان ۳: ۶ اشاره می‌کند، این حقیقت که خدا ابراهیم را عادل شمرد نشان می‌دهد که این عمل، کاری از روی رحمت بود نه پاداشی به خاطر انجام کارهای نیکو. و این از روی فیض و رحمت الاهی بود که ابراهیم عادل شمرده شد و برکات دیگر را از خدا دریافت کرد. همه ما مسیحیان از اهمیت فیض خدا در زندگی‌هایمان آگاهی داریم. می‌دانیم که خداوند رابطه ما با خودش را با فیض

آغاز کرد و می‌دانیم که به خاطر فیضش ما را در رابطه با خود نگه داشته است. بدون رحمت خدا ما کجا بودیم؟ خُب، همین امر دربارهٔ ابراهیم نیز صادق بود. علاوه بر این، فیض خدا نیز لازمهٔ حیات اسرائیلیانی بود که موسی برای‌شان از ابراهیم نوشت. آنها نیز در روزگار خود در زندگی‌شان دائماً نیازمند رحمت خدا بودند. و از این رو موسی زمانی که این داستان‌ها را از زندگی ابراهیم می‌نوشت توجه‌شان را بارها و بارها به فیض خدا معطوف می‌کرد.

وفاداری ابراهیم

علاوه بر موضوع فیض خدا، باید توجه داشته باشیم که پیدایش ۱۲: ۱-۳ بر وفاداری ابراهیم نیز تاکید می‌کند. خدا ابراهیم را برای این انتخاب نکرده بود که فقط رحمتش را دریافت کند؛ او به ابراهیم رحمت نشان داد تا ابراهیم با اطاعت وفادارانه پاسخ دهد. همانطور که دیدیم، اولین فرمان در پیدایش ۱۲: ۱ بر مسئولیت ابراهیم در رابطه با وفاداری نسبت به خداوند به طریق خاصی تاکید می‌کند. خدا آنجا به او فرمان می‌دهد:

از ولایت خود و از مولد خویش و از خانهٔ پدر خود به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو. (پیدایش ۱۲: ۱)

لازم نیست قوهٔ تخیل بالایی داشته باشیم تا بتوانیم بفهمیم این دعوت الهی احتیاج به چه وفاداری عظیمی از جانب ابراهیم داشت. او باید سرزمین آبا و اجدادی و مایملک پدری خود را رها می‌کرد و به مکانی که قرار بود به او نشان داده شود برود. بله، خدا رحمت خودش را به ابراهیم نشان داده بود، اما از ابراهیم هم انتظار می‌رفت که با وفاداری و از صمیم قلب خداوند را خدمت کند. متأسفانه، بسیاری از مسیحیان در مورد ابراهیم فقط به عنوان مثالی از ایمان و توکل به خدا توجه می‌کنند. این موضوع مهمی در زندگی ابراهیم به شمار می‌آید و بارها در متون مختلف عهد جدید مورد تاکید قرار گرفته است. اما ما هرگز نباید این حقیقت را که خداوند به ابراهیم دستور داد که مطیع باشد و صادقانه او را خدمت کند نادیده بگیریم. خدا بارها، از پاتریارک درخواست وفاداری کرد. او تحت هر شرایطی نسبت به خدا وفادار بود.

شاید مهیج‌ترین مثال از زمانی که از ابراهیم خواسته شد تا وفاداری‌اش را نسبت به خدا نشان دهد، در پیدایش باب ۲۲ ببینیم. زمانی که خدا به پاتریارک دستور داد برای اثبات اینکه خدا را بیشتر از پسرش دوست دارد، پسرش را قربانی کند. تصور چنین درخواست بزرگی از جانب خداوند سخت است. گرچه از ابراهیم بارها خواسته شده بود که وفاداری‌اش را در این مورد و موارد دیگر نشان دهد، پیدایش ۱۲: ۱ یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌هایی که بر دوش ابراهیم گذاشته شد را نشان می‌دهد. خدا در این آیه می‌گوید:

به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو. (پیدایش ۱۲: ۱)

همانطور که این جمله نشان می‌دهد، از ابراهیم خواسته شده بود که به سوی زمینی که خدا به او نشان می‌داد برود. ابراهیم می‌بایست در سرزمین وعده سکونت کند و این موضوع بارها در داستان‌های زندگی پاتریارک نشان داده می‌شود. برای نقشه‌ عظیمی که خداوند برای ابراهیم و ذریت وفادارش داشت، رفتن پاتریارک به سرزمین وعده خیلی مهم بود. وقتی به این نکته می‌نگریم که موسی داستان زندگی ابراهیم را برای اسرائیلیانی نوشت که خود او راهنمای آنها به سوی سرزمین وعده بود، مشاهده این همه تأکید اصلاً تعجب برانگیز نیست.

ما پیروان مسیح نیز نتیجه می‌گیریم با اینکه نجات هدیه‌ رایگان فیض خدا است، خدا از ما انتظار دارد که با تلاش برای اطاعت از دستوراتش حق‌شناسی خود را نسبت به او نشان دهیم. موسی نیز به این اصل پی برده بود، او می‌دانست که فیض خدا نسبت به ابراهیم، او را به سوی وفاداری نسبت به خدا سوق داد. به همین دلیل خواهیم دید که درخواست وفاداری بارها در ضمن مطالعه زندگی ابراهیم به چشم می‌خورد. موسی حقیقتی را درباره خوانندگان اسرائیلی خود می‌دانست و آن این بود که آنها مستعد بودند اهمیت زندگی وفادارانه در حضور خدا را زود فراموش کنند. گرچه خدا زمانی آنها را از اسارت در مصر آزاد کرد و در بیابان‌ها آنها را حفظ کرد و بارها آنها را مورد رحمت خودش قرار داد ولی آنها از دستورات خداوند سر باز زدند. و به همین دلیل یکی از اصلی‌ترین موضوعات داستان‌های ابراهیم وفاداری او نسبت به خدا بود. این موضوع بارها به چشم می‌خورد چون خوانندگان اولیه موسی، و همچنین خوانندگان امروزی، برای خدمت خدا در اطاعتی وفادارانه به انگیزه و تشویق نیاز داشتند.

برکت به ابراهیم

همانطور که تا به حال دیدیم، خداوند بارها ابراهیم را مورد فیض خود قرار داد و از او وفاداری صادقانه می‌خواست. موضوع سومی که باید در پیدایش ۱۲: ۱-۳ به آن توجه کنیم برکتی است که به ابراهیم عطا شد. حتماً به یاد دارید که خدا در پیدایش ۱۲: ۲ به پاتریارک چنین گفت:

و از تو امتی عظیم پیدا کنم و تو را برکت دهم و نام تو را بزرگ سازم. (پیدایش ۱۲: ۲)

خداوند به ابراهیم سه برکت داد. در مرحله اول، خدا گفت که ابراهیم قوم بزرگی خواهد شد. ذریت او به حدی می‌رسند که نمی‌توان آنها را شمرد. و در واقع نسل او صاحب قدرت و پادشاهی و قومی بزرگ می‌شوند. در آن زمان، ابراهیم و همراهانش تقریباً عده بسیار کمی به شمار می‌آمدند. و ابراهیم از خودش فرزندی نداشت. با این حال، خدا وعده داد که روزی ذریت ابراهیم از تعداد ستارگان آسمان بیشتر می‌شوند. در مرحله دوم، خداوند به ابراهیم گفت که او را برکت می‌دهد. به احتمال زیاد معنی این جمله این است که ابراهیم و ذریتش به ثروت عظیمی به عنوان برکت دست خواهند یافت. ابراهیم و ذریتش در فراوانی و غنا

زندگی خواهند کرد. آنها دیگر سرگردان و مهاجر نخواهند بود. همین که ابراهیم و فرزندانش وفاداری‌شان را ثابت کردند، از ثروت عظیمی بهره خواهند برد.

در مرحله سوم، برکت خدا اعطای نامی بزرگ به ابراهیم را در پی داشت. به عبارت دیگر، اگر ابراهیم به سرزمین وعده می‌رفت و خدا را وفادارانه خدمت می‌کرد، ذریت و ثروت زیادش، او و ذریتش را در جهان خوشنام می‌کرد و پاتریارک و ذریت وفادارش به افتخاری عظیم دست می‌یافتند.

در واقع، در روند داستان‌های ابراهیم، موسی بارها و بارها اشاره کرد که این برکات بر ابراهیم جاری شد. ابراهیم صاحب پسرانی شد؛ در گذر از تجربه‌ای به تجربه دیگر بر ثروتش افزوده می‌شد. در آن سرزمین شخصی نامدار و مشهور شد. برای اسرائیلیانی که این داستان‌ها را می‌شنیدند، برکات ابراهیم موجب امیدواری زیادی می‌شد و به این خاطر آنها نیز از برکاتی که در آینده نصیب‌شان می‌شد بهره‌مند می‌شدند. ذریت، ثروت و شهرتی که نصیب ابراهیم پدر می‌شد تنها نشان کوچکی از هدایای بزرگتری بود که قرار بود خدا به ذریت وفادار ابراهیم بدهد.

ما مسیحیان برکات زیادی از خدا دریافت کرده‌ایم که اسم بردن از همه آنها کار بسیار سختی است. البته اسرائیلیانی که موسی را به سرزمین وعده همراهی می‌کردند نیز هدایای بیشماری از جانب خدا دریافت کرده بودند. آنها از اسارت نجات یافته بودند؛ به تعدادشان اضافه شده بود؛ خدا در طول سفر به سوی سرزمین وعده که سرزمینی پر از برکات است، آنها را حفظ و نگهداری کرده بود. اما اسرائیلی‌ها مثل ما بودند، آنها مستعد فراموش کردن همه آنچه بودند که خدا برای آنها انجام داده و برای آینده‌شان ذخیره کرده بود. بنابراین موسی برکات خدا به ابراهیم را نوشت تا همیشه برکاتی را که خدا به خوانندگان اسرائیلی‌اش داده بود، به یاد آنها بیاورد تا قلب‌های آنها از شکرگزاری لبریز شود.

برکت از طریق ابراهیم

علاوه بر رحمت خدا، وفاداری ابراهیم و برکت خدا به ابراهیم، پیدایش ۱۲: ۱-۳ موضوع برکت خدا از طریق ابراهیم به سایر اقوام را مورد توجه قرار می‌دهد. خدا در ۱۲: ۲-۳ چه می‌گوید:

... و تو برکت خواهی بود. و برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خواند و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت. (پیدایش ۱۲: ۲-۳)

این کلمات نشان می‌دهند که ابراهیم نه فقط این برکات را دریافت می‌کند بلکه همه مردم زمین از طریق او برکت خواهند یافت. خداوند ابراهیم را به زمین وعده فرا نخواند تا فقط زندگی او و ذریتش را غنی کند، خدا ابراهیم را دعوت کرد تا واسطه برکات الهی برای تمام اقوام زمین باشد. حالا مهم است به یاد آوریم که این عبارت به ما می‌آموزد که برکت جهانی ابراهیم از دو طریق صورت می‌گیرد. در پیدایش ۱۲: ۳ خدا گفت:

برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خواند. (پیدایش ۱۲: ۳)

بر طبق این متن، ابراهیم به عنوان شمشیر دو دم در میان بشر انجام وظیفه می‌کرد. از آنجایی که ابراهیم محبوب خدا بود، وقتی مردم سایر اقوام ابراهیم را برکت می‌دادند، بدین معنی بود که خدایی که ابراهیم او را خدمت می‌کرد را مورد احترام و حرمت قرار می‌دادند. بنابراین خدا آن اقوام را برکت می‌داد. اما وقتی که مردم سایر ملل ابراهیم را لعنت می‌کردند، یا به او حمله می‌کردند، و در واقع خدای ابراهیم را تحقیر می‌کردند، خدا نیز آنان را تنبیه می‌کرد. در اصل، سرنوشت سایر مردم بستگی به رفتار آنها با ابراهیم داشت. ابراهیم در طول حیاتش با نمایندگان سایر ملل مثل فلسطینیان، کنعانیان، مصری‌ها و برادرزاده‌اش لوط که پدر موآبیان و امونیان بود، ملاقات‌هایی داشت. این تعاملات و برخوردها مهم بودند چون خدا وعده‌اش را درباره برکت یا لعنت سایر ملت‌ها بسته به چگونگی رفتار یا برخوردشان با ابراهیم به طرق مختلف نشان می‌داد. این تعاملات نشان می‌دادند که ابراهیم حتی در زمان زندگی خود نیز برای جهان برکت به شمار می‌آمد. قوم خدا معمولاً به سادگی این درس را فراموش می‌کنند. اسرائیلیان زمان موسی نیز مثل بسیاری از مسیحیان امروزی بودند. ما از برکت نجات خدا و زندگی‌ای که او بخشیده لذت می‌بریم اما فراموش می‌کنیم که چرا این برکات به هر یک از ما داده شده‌اند. همه و هر کدام از برکاتی که خدا به اسرائیلیان تحت رهبری موسی داد و همه و هر برکتی که او امروز به کلیسایش می‌دهد برای هدفی بزرگ‌تر طرح‌ریزی شده است. ما برکت داده شدیم تا برکت خدا را در جهان منتشر کنیم. خدا ابراهیم را به سوی خود خواند تا ابراهیم ملل جهان را به سوی برکت خدا هدایت کند. خدا اسرائیل را به سوی خود خواند تا آنها ملل جهان را به سوی برکت خدا هدایت کنند. و خدا امروز کلیسا را به سوی خود می‌خواند تا ما ملل جهان را به سوی برکت خدا هدایت کنیم. این موضوع برای اسرائیلیانی که اولین بار داستان‌های ابراهیم را شنیدند بسیار مهم بود. این موضوع برای ما هم به عنوان پیروان مسیح در این روزگار مهم به شمار می‌آید.

نتیجه‌گیری

در این درس نظری اجمالی به زندگی ابراهیم داشتیم و توجه خود را بر ساختار یا ترتیب این بخش از پیدایش متمرکز کردیم و همچنین موضوعات اصلی یا مضامینی را که موسی در زندگی ابراهیم در متن این ساختار ادبی نشان داد بررسی کردیم.

در درس‌های آتی، بارها و بارها به این مقوله دوباره اشاره و مراجعه خواهیم کرد. دیدیم که داستان ابراهیم از پنج مرحله قرینه شکل یافته بود و نیز دیدیم که چهار موضوع یا مضمون اصلی در زندگی ابراهیم وجود دارد که شامل رحمت خدا نسبت به ابراهیم، وفاداری ابراهیم، برکت به ابراهیم و برکت از طریق ابراهیم بودند. این موضوعات نه تنها از مفهوم زندگی ابراهیم در آن سال‌ها برای خوانندگان اسرائیلی اولیه حکایت می‌کرد، بلکه این امکان را برای ما فراهم می‌کند تا این بخش از کلام خدا را عملاً در زندگی خود به کار ببندیم.

پدر ما ابراهیم

راهنمای مطالعه

درس
اول

زندگی ابراهیم:
ساختار و محتوا

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه

(۲) ساختار ادبی

کتاب پیدایش

ابراهیم

بخش‌های اصلی

ترتیب‌بندی

(۳) مضامین اصلی

متن کلیدی

مقدمه

قسمت اول

قسمت دوم

رمزگشایی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۴) نتیجه‌گیری

سوالات مرور

سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشتهای راهنمای مطالعه، درس به قسمت‌هایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه‌ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.
- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

جهت دریافت سایر دروس و راهنمای مطالعه به بخش فارسی خدمات مسیحی هزارهٔ سوم مراجعه کنید:

farsi.thirdmill.org

راهنمای مطالعه

پدر ما ابراهیم: درس ۱

ساختار و محتوا

آماده سازی

- پیدایش ۱۱: ۱۰-۲۵: ۱۸ را بخوانید.

مقدمه

ساختار ادبی

نویسندگان کتاب مقدس عمداً داستان‌های‌شان را طوری نوشتند که با زندگی مردمی که مخاطبان این داستان‌ها بودند هماهنگی و تناسب داشته باشد.

کتاب پیدایش

کتاب پیدایش به سه بخش بزرگ تقسیم می‌شود.

- تاریخ کهن ۱: ۱۱-۱۱: ۹
خداوند حقایقی دربارهٔ منشاء جهان آشکار کرد.

- تاریخچه پدران متاخر ۳۷: ۲-۵۰: ۲۶
داستان بلند و یکنواخت زندگی یوسف

- تاریخچه پدران اولیه ۱۱: ۱۰-۳۷: ۱
داستان‌هایی در مورد پدران اولیه قوم اسرائیل

○ زندگی ابراهیم

○ زندگی یعقوب

ابراهیم

بخش‌های اصلی

موسی زندگی ابراهیم را در هفده قسمت یا بخش اصلی نوشت.

- خاندان محبوب ابراهیم
- از دست دادن پدر ابراهیم
- مهاجرت ابراهیم به کنعان
- رهایی ابراهیم از مصر
- کشمکش ابراهیم با لوط
- نجات لوط توسط ابراهیم
- عهد وعده‌های خدا با ابراهیم

- شکست ابراهیم در رابطه با هاجر
- ملزومات عهد ابراهیم
- سدوم و عموره
- شفاعت ابراهیم برای ابی‌ملک
- اسمائیل و اسحاق، پسران ابراهیم
- معاهده بین ابراهیم و ابی‌ملک
- امتحان ابراهیم
- زمینی جهت خاکسپاری برای ابراهیم
- همسری برای اسحاق
- مرگ و وارث ابراهیم

این بخش‌ها نسبتاً مستقل هستند. هر بخش در صدد است که به واقعه‌ای از زندگی ابراهیم اشاره کند و درس‌های مشخصی به خوانندگان اصلی موسی تعلیم دهد.

ترتیب‌بندی

رویدادهای زندگی ابراهیم حول محور موضوعات خاصی قرار می‌گیرند و این دسته‌بندی‌ها پنج مرحله هم‌تراز و متقارن را شکل می‌دهند.

- اول: پیشینه و تجارب اولیة ابراهیم با خدا

○ دوم: روابط اولیة ابراهیم با دیگر قوم‌ها

▪ سوم: رابطه عهدهی ابراهیم با خدا

○ چهارم، روابط بعدی ابراهیم با سایرین

● پنجم: ذریت و مرگ ابراهیم

مضامین اصلی

متن کلیدی

دعوت خدا از ابراهیم در پیدایش ۱۲: ۱-۳

و خدا به ابرام گفت:

«از ولایت خود و از مولد خویش و از خانه پدر خود به سوی زمینی که به تو نشان دهم، بیرون شو.

و از تو امتی عظیم پیدا کنم

و تو را برکت دهم،

و نام تو را بزرگ سازم،

و تو برکت خواهی بود.

و برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند

و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خواند.

و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت.»

مقدمه

و خدا به ابرام گفت

- ابراهیم دعوتش را در اور دریافت کرد
- قبل از مرگ پدرش تارح

بخش اول

• امری:

○ از ولایت خود و از مولد خویش و از خانه پدر خود به سوی زمینی که به تو نشان دهم بیرون شو

• سه عبارت فعلی جدا از هم

○ از تو امتی عظیم پیدا کنم

○ و تو را برکت دهم

○ نام تو را بزرگ سازم

بخش دوم

توجه را از ابراهیم به عنوان دریافت‌کننده برکت به ابراهیم به عنوان رابطی برای انتقال برکت به دیگران معطوف می‌سازد.

• امری:

○ و تو برکت خواهی بود

• سه عبارت فعلی مستقل

○ و برکت دهم به آنانی که تو را مبارک خوانند

○ و لعنت کنم به آنکه تو را ملعون خواند

○ و از تو جمیع قبایل جهان برکت خواهند یافت

رمزگشایی

فیض الهی

رابطه خدا با ابراهیم بر پایه فیض خدا بود.

خدا خیلی پیشتر از آنکه ابراهیم کار و خدمتی برای او انجام دهد وارد زندگی او شده بود.

عدالت ابراهیم هدیهٔ رحمت خدا بود.

وفاداری ابراهیم

خدا رحمت خودش را به ابراهیم نشان داده بود، اما از ابراهیم انتظار می‌رفت که با وفاداری و از صمیم قلب خداوند را خدمت کند.

خدا بارها از پاتریارک درخواست وفاداری کرد.

- پیدایش ۲۲

برکت به ابراهیم

خدا سه برکت به ابراهیم بخشید:

- قومی بزرگ (ذريت)

- برکت (ثروت)

- نامی بزرگ (شهريت)

بركات ذريت، ثروت و شهرت تنها پيش‌سايه‌اي از هدايای بزرگ‌تري بود که قرار بود خدا به ذريت وفادار ابراهيم بدهد.

برکت از طریق ابراهیم

خدا ابراهیم را دعوت کرد تا واسطهٔ برکات الاهی برای تمام اقوام زمین باشد.

خدا ابراهیم را به سوی خود خواند تا:

- ابراهیم ملل جهان را به سوی برکات خدا هدایت کند.

خدا اسرائیل را در زمان موسی به سوی خود خواند تا:

- آنها ملل جهان را به سوی برکات خدا هدایت کنند.

خدا امروز کلیسا را به سوی خود می‌خواند تا:

- ما ملل جهان را به سوی برکات خدا هدایت کنیم.

نتیجه‌گیری

سوالاتی برای مرور

۱. این درس سه بخش کتاب پیدایش را چگونه نام‌گذاری کرد؟ هر بخش شامل چه مباحثی بود؟

۲. ساختار داستان‌های مربوط به زندگی ابراهیم در پیدایش ۱۱: ۱۰-۲۵: ۱۸ را شرح دهید. بخش‌های اصلی ترتیب وقایع زندگی ابراهیم چه بودند؟

۳. چرا موسی تصویر ادبی اولین پاتریارک اسرائیل را اینگونه تبیین کرد؟

۴. ساختار پیدایش ۱۲: ۱-۳ را شرح دهید. چرا این ساختار حائز اهمیت است؟

۵. چهار مضمون اصلی زندگی ابراهیم در پیدایش ۱۲: ۱-۳ کدامند؟

۶. شباهت‌های موجود میان اسرائیلیان زمان موسی و مسیحیان امروزی در چیست؟

سوالات کاربردی

۱. نوشته‌های موسی درباره ابراهیم به فیض خدا معطوف می‌شوند. داستان زندگی شما چگونه فیض خدا را منعکس می‌کند؟
۲. ابراهیم باید بارها وفاداری خود را از طریق اطاعت خدا نشان می‌داد. وفاداری چه جایگاهی در درک شما از رابطه خدا با قومش دارد؟
۳. شما چگونه با ابراهیم هم‌ذات‌پنداری می‌کنید؟ چه بخشی از داستان موسی به تجربه شخصی شما به عنوان پیرو مسیح به نظر نزدیک‌تر می‌رسد؟ داستان زندگی ابراهیم به چه شکلی مشوق شماست؟
۴. فکر می‌کنید چرا موسی می‌خواست اسرائیلی‌ها درک کنند که برکت یافتن آنها دلیلی دارد؟
۵. چگونه شما و کلیسای تان باعث برکت دیگران شده‌اید؟
۶. مهم‌ترین نکته‌ای که از این درس آموختید چه بود؟

پدر ما ابراهیم

درس دوم

زندگی ابراهیم: معنای اولیه

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel[®]. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: پدر ما ابراهیم (درس شماره ۲: زندگی ابراهیم: معنای اولیه)

مدرس: ریچارد پرت

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مؤده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

(۱) مقدمه

(۲) پیوندها

معنی

انواع

پیش‌زمینه‌ها

الگوها

پیش‌سایه‌ها

جمع‌بندی

(۳) معانی ضمنی

تاثیر اولیه

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری به ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

پنج مرحله

پیشینه و تجارب اولیه

روابط اولیه با دیگران

عهد با خدا

روابط متاخر با دیگران

ذریعت و مرگ

(۴) نتیجه‌گیری

معنای اولیه

مقدمه

پیروان خالص و صادق مسیح کتاب مقدس را دوست دارند. ما می‌دانیم که کتب موجود در کلام خدا به طرق مختلف و بسیار شخصی با زندگی ما ارتباط برقرار می‌کنند. این واقعیت ارزشمندی درباره کتاب مقدس است که مسیحیان هرگز نباید آن را فراموش کنند. اما خیلی وقت‌ها همین جنبه شگرف شخصی از کتاب مقدس در واقع می‌تواند باعث شود که ما از چیزی که همیشه باید به یاد بسپاریم غافل شویم. کتاب مقدس مستقیماً برای من یا شما نوشته نشده است. در وهله اول، کتاب مقدس برای افراد دیگری نوشته شد که هزاران سال پیش زندگی می‌کردند. بنابراین در عین اینکه سعی می‌کنیم کاربرد امروزی کتاب مقدس را درک کنیم باید همیشه مدنظر داشته باشیم که کاربرد امروزی را باید بر معنی اصلی و اولیه کتاب مقدس بنا کنیم.

این مجموعه‌ای از دروس است که ما آن را پدر ما / ابراهیم نام‌گذاری کردیم. در این دروس، شرح زندگی ابراهیم که در پیدایش ۱۱: ۱۰ تا ۱۸: ۲۵ آمده را بررسی خواهیم کرد.

این دومین درس از سه درس مقدماتی است و ما این درس را «زندگی ابراهیم: معنای اولیه» نامیده‌ایم. در این درس به اهمیت مطالعه داستان زندگی ابراهیم در پرتو زمان نگارش و مخاطبین داستان خواهیم پرداخت و تاثیر اولیه مورد نظر نویسنده بر روی قوم اسرائیل در زمان همراهی موسی با قوم به سوی سرزمین موعود را بررسی خواهیم کرد.

برای یافتن معنای اولیه در کتاب پیدایش ۱۱: ۱۰ تا ۱۸: ۲۵ به دو مورد مهم نگاهی می‌کنیم. اول، به این نکته می‌پردازیم که موسی چگونه تاریخ زندگی ابراهیم را با تجارب مخاطبین خود پیوند داد و دوم، اشاراتی که این پیوندها برای مخاطب اولیه داشته را خلاصه‌وار بیان می‌کنیم.

پیش از اینکه به معنای اولیه زندگی ابراهیم نگاه کنیم، بهتر است با نگاهی گذرا، درس گذشته را مرور کنیم. ما تا به حال به دو نکته اساسی توجه خاصی داشتیم. اول، گفتیم که پیدایش ۱۲: ۱-۳، چهار موضوع اصلی داستان زندگی ابراهیم را آشکار می‌کند. نیکویی خدا نسبت به ابراهیم (خدا به طرق مختلف ابراهیم را مورد لطف خودش قرار داد)، مسئولیت ابراهیم در قبال خدا و وفاداری نسبت به او (خدا به طرق مختلف از ابراهیم خواست تا نسبت به او وفادار بماند)، برکت خدا به ابراهیم (وعدۀ قوم عظیم، ذریت بی‌شمار، زمین و نام نیکو) و برکت دیگران از طریق ابراهیم (وعدۀ‌ای که به ابراهیم داده شد که او برکت همه اقوام روی زمین خواهد شد).

علاوه بر این، همچنین دیدیم که این موضوعات اصلی به نوع داستان‌گویی زندگی ابراهیم در کتاب پیدایش شکل بخشیدند. همچنین دیدیم که داستان زندگی ابراهیم به پنج قدم یا بخش متقارن تقسیم شده است. اول، با سابقه ابراهیم و تجارب اولیه او در ۱۱: ۱۰ تا ۱۲: ۹، شروع می‌کنیم. دوم، چندین واقعه که تعامل اولیه ابراهیم با نمایندگان سایر ملل در ۱۲: ۱۰ تا ۱۴: ۲۴ متمرکز شده است. سوم، که قسمت اصلی زندگی ابراهیم است، بر عهده‌ی که خدا در ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷ با ابراهیم بسته است تمرکز می‌کند. بخش چهارم زندگی ابراهیم به تماس و تعاملات بعدی ابراهیم که با نمایندگان سایر ملل در ۱۸: ۱ تا ۲۱: ۳۴ داشت، اختصاص یافته و بخش پنجم به اعقاب ابراهیم و مرگش در ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸ می‌پردازد.

این پنج مرحله، زندگی پاتریارک را در یک الگوی متقارن نشان می‌دهد. قست سوم در ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷ که به عهد خدا با ابراهیم می‌پردازد، بخش اصلی زندگی ابراهیم به شمار می‌آید. بخش‌های دوم و چهارم با هم مشابه‌اند و هر دو بر تعامل ابراهیم با سایر ملل تمرکز دارند. بخش اول و آخر با هم مشابه‌اند، مضاف بر اینکه با ارائه پایانی بر زندگی ابراهیم، ردپای خانواده او را از گذشته تا آینده دنبال می‌کند.

از بسیاری جهات، این درس بر پایه چنین دیدگاهی به کتاب مقدس و محتوای زندگی ابراهیم شکل خواهد گرفت. با این زمینه فکری، آماده‌ایم که به موضوع اصلی این درس یعنی معنای اولیه زندگی ابراهیم در کتاب پیدایش بپردازیم. بیایید با پیوندهای موجود بین داستان‌های ابراهیم و تجارب اسرائیلیانی که برای اولین بار این داستان‌ها را در اختیار داشتند، شروع کنیم.

پیوندها

در این سری از دروس، ما تفسیرمان را از زندگی ابراهیم بر این اساس قرار می‌دهیم که این داستان‌ها در اصل در زمان موسی نوشته شده و اساساً همان‌هایی هستند که امروز در اختیار ماست. بیشتر محققان منتقد بر این باور هستند که این داستان‌ها در زمان موسی نوشته نشده بود، اما سایر قسمت‌های کتاب مقدس و نیز خود عیسی تاکید می‌کنند که موسی پیدایش را نوشته است و به همین دلیل است که مسیحیان عصر حاضر نیز باید بپذیرند که موسی نویسنده این کتاب است. اما در این دوره از دروس، ما پا را یک قدم فراتر می‌گذاریم؛ نه فقط می‌خواهیم این حقیقت را دریابیم که موسی این داستان‌ها را نوشته بلکه می‌خواهیم بدانیم که چرا آنها را نوشته است. دید او به زندگی ابراهیم چگونه بود؟ هدف او از نوشتن چه بود؟ یکی از بهترین شیوه‌ها برای شروع بررسی معنای اولیه زندگی ابراهیم این است که به روش‌های موسی برای پیوند دادن داستان‌هایش درباره ابراهیم با خوانندگان اولیه‌اش یعنی اسرائیلیانی که او را از مصر به سمت سرزمین وعده همراهی می‌کردند نگاهی بیندازیم.

برای اینکه دریابیم چگونه موسی داستان‌هایش درباره ابراهیم را با خوانندگان اولیه‌اش، مربوط ساخته، به سه مطلب اشاره خواهیم کرد: اولاً، در خواهیم یافت که وقتی از این پیوندها سخن می‌گوییم منظورمان چیست. دوماً، به پیوندهای مشابهی که در داستان‌های زندگی ابراهیم آمده است نگاهی خواهیم انداخت و سوم، با توجه به هر یک از پنج مرحله اصلی در ساختار زندگی ابراهیم، پیوند میان این داستان‌ها را خلاصه‌وار بیان خواهیم کرد. بیایید با معنی پیوند و ارتباط درس را شروع کنیم.

معنی

از بسیاری جهات، وقتی موسی شرح زندگی ابراهیم را می‌نوشت، خود را در موقعیتی می‌یافت که همه نویسندگان داستان‌های کتاب مقدس خود را در آن می‌یافتند. او میان دو دنیا قرار گرفت. از یک سو، موسی به روایاتی دست یافت که ما آن را «آن دنیا» می‌نامیم یعنی دنیای ابراهیم. او از آنچه ۵۰۰-۶۰۰ سال پیشتر در زندگی ابراهیم روی داده بود اطلاع داشت. موسی هم از طریق روایت‌های موجود و هم از طریق مکاشفه ماورالطبیعه از جانب خدا از داستان زندگی ابراهیم مطلع بود. به عبارتی، موسی در وهله اول به دنیای کهن زندگی ابراهیم پرداخت.

اما از طرف دیگر، دنیایی که خودش در آن زندگی می‌کرد را نیز مدنظر داشت. چیزی که شاید ما آن را «دنیای آنها» بنامیم. یعنی دنیای موسی و اسرائیلیانی که پیرو او بودند. موسی، به عنوان رهبر قوم خدا در آن زمان، داستان‌هایش درباره دنیای کهن زندگی ابراهیم را نوشت تا پاسخی باشد برای نیازهای دنیای آنها. از آنجا که موسی واسطی بود بین «آن دنیا» یعنی دنیای زندگی ابراهیم و «دنیای آنها» یعنی دنیای معاصر او، بین زندگی پاتریارک و زندگی خواندگانش پیوندهایی زد که آنها بتوانند ارتباط بین این دو را درک کنند. به عبارت دیگر، موسی داستان‌هایش را طوری انتخاب کرد و شکل داد که این امکان را به اسرائیلیانی که او را پیروی می‌کردند داد تا به روابط موجود بین زندگی ابراهیم و زندگی‌های آنها پی ببرند. موسی تا حد زیادی با نوشته‌هایش این کار را کرد، طوری که خواندگانش توانستند به تشابهات و تفاوت‌های تجارب عصر ابراهیم و دوره خود پی ببرند. گاه این تشابهات و تفاوت‌ها خیلی کم بودند و گاه خیلی زیاد. اما در هر رویدادی موسی تا حدی توجه را به این گونه روابط بین زندگی ابراهیم و زندگی‌های خوانندگان اولیه‌اش معطوف می‌کرد.

حال که ما ایده اساسی و مفهوم اصلی پیوندها را فهمیدیم، بیایید به موضوع دوم یعنی انواع پیوندهایی که موسی بین زندگی ابراهیم و تجارب خوانندگان اسرائیلی اولیه‌اش قائل شد بپردازیم.

انواع

برای اینکه هر داستانی برای خواندگانش معنادار باشد، باید دنیایی را به تصویر بکشد که خواندگانش بتوانند آن را درک کنند. اگر دنیای داستان کاملاً با دنیای حقیقی متفاوت باشد، و اگر خوانندگان نتوانند با شخصیت‌ها و موضوعات داستان ارتباط برقرار کنند، داستان نیز با خواننده ارتباط برقرار نخواهد کرد. به عبارت دیگر، به اصطلاح ما در این درس، اگر «آن جهان» یعنی دنیای ابراهیم با «دنیای آنها» یعنی دنیای موسی و اسرائیلیان، کاملاً فرق داشت، دیگر داستان زندگی ابراهیم ربطی به اسرائیلیان نداشت و برای‌شان نامفهوم بود. بنابراین موسی تلاش کرد تا بین دنیای ابراهیم و دنیای اسرائیلیانی که به سمت سرزمین وعده در حرکت بودند پیوندی برقرار کند.

سوالی که در این درس برای ما مطرح می‌شود این است که چگونه موسی این روابط را روشن ساخت. چگونه داستان‌هایش دربارهٔ ابراهیم را طوری شکل داد که به دنیای خواندگانش مربوط شوند؟ همینطور که در این درس‌ها پیش می‌رویم، خواهیم دید که موسی به سه روش عمده نوشته‌هایش را با تجارب اسرائیلیان ربط می‌دهد. اولاً، او داستان‌هایش را به گونه‌ای نوشت که با اسرائیلیان دربارهٔ سابقهٔ تاریخی چیزهایی که آنها تجربه کرده بودند، سخن بگوید. دوماً، او به گونه‌ای نوشت که روایت‌های او الگو و نمونه‌ای برای اطاعت یا بازداری اسرائیلیان تأمین کنند. و سوم اینکه، او طوری نوشت که نشان دهد بیشتر تجربیات پاتریارک پیش‌سایه یا پیش‌اشاره‌ای بر تجربیات اسرائیلیان بود. از آنجا که ما در دروس آتی بارها به این نوع پیوندها رجوع خواهیم کرد، باید با هر سه روش کاربردی موسی برای پیوند بین زندگی ابراهیم و خوانندگان اولیه‌اش آشنا شویم. بیایید اول نگاهی بیاندازیم به اینکه چگونه زندگی ابراهیم سابقهٔ تجربی برای اسرائیل در زمان موسی فراهم می‌کند.

پیش‌زمینه‌ها

از بسیاری جهات، پیش‌زمینه از همهٔ موارد برای شناسایی راحت‌تر است. برای افراد در هر مرحله از زندگی کاملاً عادی است که داستان‌هایی را با هدف اصلی شرح وقایع یا پیش‌زمینه‌های تاریخی تجربه‌های پیشین برای یکدیگر نقل کنند. پدر و مادرها اغلب در رابطه با بچه‌ها این کار را انجام می‌دهند، معلمان با این روش تدریس می‌کنند، کشیشان و حتی رهبران سیاسی این کار را می‌کنند. ما اغلب از طریق جلب توجه مخاطبان خود، موضوعات و تجارب گذشته را به زندگی آنها ربط می‌دهیم.

حال در مورد زندگی ابراهیم، این روابط را می‌توانیم به این نحو توضیح دهیم: ما زمانی به رابطهٔ سابقهٔ تاریخی پی می‌بریم که موسی به این نکته اشاره می‌کند که از نظر تاریخی تجربیات اسرائیل به چه شکل ریشه در زندگی ابراهیم دارد. برای مثال، روشی که موسی برای توضیح سابقهٔ تاریخی نظریهٔ کنعان به عنوان سرزمین

اسرائیل به کار برد. به خاطر می‌آورید که چندین بار اسرائیلیان در طول سفر جویا شدند که چرا باید این همه راه را به سوی سرزمین کنعان بروند؟ چرا موسی به آنان اجازه نداد که تا وارد شدن به آن سرزمین توقف کنند؟ هرچند وقت یک‌بار، موسی با تصریح جزئیاتی مسلم دربارهٔ سابقهٔ تاریخی زندگی ابراهیم دربارهٔ این موضوع صحبت می‌کرد. به طور خلاصه او نشان داد که خدا سرزمینی در کنعان به طور خاص به ابراهیم داده بود تا اسرائیلیان بتوانند درک کنند که چرا او اصرار دارد که آنها نیز سرزمینی در کنعان دارند. برای مثال، در پیدایش ۱۵: ۱۸ می‌خوانیم که خدا با این کلمات با ابراهیم سخن می‌گوید:

این زمین را از نهر مصر تا به نهر عظیم، یعنی نهر فرات، به نسل تو بخشیده‌ام (پیدایش ۱۵: ۱۸).

این عبارت سابقهٔ اصلی یا تاریخی برای پافشاری موسی در مورد مالکیت اسرائیل بر کنعان را مشخص می‌کند. خدا آن سرزمین را به پدربزرگ اسرائیل داده بود و او نیز آن را به ذریتش بخشیده بود پس سکونت در سرزمینی دیگر ممکن و متصور نبود.

وقتی جزئیات بیشتری از زندگی ابراهیم را بررسی کنیم خواهیم دید که موسی بارها به این نوع سابقه‌های تاریخی اشاره می‌کند. دومین روش اصلی که موسی زندگی ابراهیم را با اسرائیل در زمان خود پیوند می‌داد نشان دادن الگوهایی به آنان بود. بیایید ببینیم چگونه تاملین الگو در این داستان‌ها عمل می‌کند.

الگوها

موسی نمی‌خواست که خوانندگان اولیه‌اش داستان‌های ابراهیم را فقط به عنوان اطلاعات یا سوابق در دست داشته باشند. او موقعیت‌های زیادی از زندگی پاتریارک را توصیف می‌کند تا آنها بتوانند تعداد قابل ملاحظه‌ای از تشابهات شرایط زندگی ابراهیم و شرایط زندگی خودشان را ببینند. این تشابهات برای مخاطبان ابراهیم پیامدهای اخلاقی در برداشت. موسی به این تشابهات اشاره می‌کرد تا اسرائیل این امکان را بیابد که نمونه‌هایی برای اطاعت یا پرهیز در اختیار داشته باشد.

داستان‌سرایی برای تاملین الگوها و نمونه‌ها، روشی است معمول برای اینکه داستان‌ها را به شنوندگان مان ربط دهیم. این امر در هر زمانی صورت می‌گیرد، زمانی که در حین انجام کاری به شخصی هشدار می‌دهیم که این کار یا آن کار را نکند، اکثر اوقات داستانی دربارهٔ آخرین باری که کسی مرتکب چنین اشتباهی شد، ضمیمهٔ گفته‌های مان می‌کنیم. اگر به بچه‌ها یاد می‌دهیم که چرا باید در مدرسه سخت‌کوشی و تلاش بیشتری کنند، اغلب با ارائهٔ داستان‌هایی از افرادی که به‌واسطهٔ سخت‌کوشی در مدرسه به موفقیت‌های زیادی دست یافته‌اند، گفتهٔ خود را تصریح می‌کنیم.

موسی اکثراً همین کار را می‌کرد تا داستان‌هایش دربارهٔ ابراهیم را به مخاطبین اسرائیلی اولیه‌اش ربط دهد. او داستان ابراهیم را مطرح می‌کرد تا شخصیت‌هایش الگوهایی باشند که اسرائیل از آنها پیروی یا پرهیز کند. برای مثال، ببینید که چگونه موسی اسرائیل را به بی‌پروایی در مقابل تهدید کنعانیان ساکن سرزمین کنعان تشویق می‌کند. از کتاب پیدایش و تثنیه می‌فهمیم که اسرائیلیان و پیروان موسی به خاطر کنعانیان نیرومند ساکن آن زمین، از ورود به کنعان سر باز می‌زدند. قلب آنان به خاطر کنعانیانی که به نظر دشمنی شکست‌ناپذیر می‌آمدند، مملو از ترس بود. در تثنیه ۱: ۲۶-۲۸ سخنان موسی به اسباط اسرائیل را می‌خوانیم:

لیکن شما نخواستید که بروید، بلکه از فرمان خداوند عصیان ورزیدید. و درخیمه‌های خود همه‌مه کرده، گفتید: «چونکه خداوند ما را دشمن داشت، ما را از زمین مصر بیرون آورد، تا ما را به دست اموریان تسلیم کرده، هلاک سازد و حال کجا برویم چونکه برادران ما دل ما را گداخته، گفتند که این قوم از ما بزرگتر و بلندترند و شهرهای ایشان بزرگ و تا آسمان حصار دار است.» (تثنیه ۱: ۲۶-۲۸).

یکی از روش‌هایی که موسی این ترس از کنعانیان را مورد توجه قرار داد، فراهم کردن مثالی از رویارویی ابراهیم با کنعانیان در زمان خود بود. برای مثال، اولین اشاره به کنعانیان در زندگی ابراهیم را در پیدایش ۱۲: ۶ می‌یابیم:

و ابرام در زمین می‌گشت تا مکان شکیم تا بلوستان موره و در آن وقت کنعانیان در آن زمین بودند. (پیدایش ۱۲: ۶).

و به طریقی مشابه در پیدایش ۱۳: ۷ می‌خوانیم:

و در میان شبانان مواشی ابرام و شبانان مواشی لوط نزاع افتاد و در آن هنگام کنعانیان و فرزندان ساکن زمین بودند. (پیدایش ۱۳: ۷).

چرا موسی دو بار به حضور کنعانیان در زمین وعده در دو رویداد نزدیک به هم اشاره می‌کند؟ یکی از اهداف او این بود که به اسرائیل نشان دهد که موقعیت ابراهیم بسیار شبیه موقعیت آنهاست. کنعانیان در زمان ابراهیم درست مثل زمان موسی در زمین وعده بودند. با این حال، ابراهیم به وعدهٔ خدا ایمان آورد و با جسارت به سوی سرزمینی که کنعانیان در آن ساکن بودند پیش رفت. با این روش موسی خوانندگانش را تشویق کرد تا با

توکل بر وعدهٔ خدا، با وجود اینکه کنعانیان هنوز در آن زمین ساکن بودند، جسارت ابراهیم را سرمشق قرار دهند. به این طریق ابراهیم نمونه‌ای برای پیروی آنان شد.

وقتی بیشتر در زندگی ابراهیم پیش می‌رویم، عبارات زیادی خواهیم یافت که نمونه‌هایی مثبت یا منفی ارائه می‌کنند. اما در مرحلهٔ سوم، بارها موسی با نشان دادن اینکه چگونه اتفاقات زندگی پاتریارک پیش‌سایه یا پیش‌اشاره‌ای به اتفاقات روی داده در زمان اوست، زندگی ابراهیم را به زندگی خوانندگانش ربط می‌دهد.

پیش‌سایه‌ها

از بسیاری جهات، پیوند سابقهٔ تاریخی، برای رسیدن به هدف خود، به شباهت خیلی کمی بین داستان و مخاطبش نیاز دارد. نمونه‌ها و الگوها به شباهت بیشتری بین داستان و مخاطب نیاز دارند تا نمونه‌هایی مربوط و متناسب باشند. اما پیش‌سایه‌ها فقط زمانی روی می‌دهند که تشابهات زیادی وجود داشته باشند، آنقدر که «آن دنیا» یعنی دنیای ابراهیم، تقریباً به‌طور کامل شبیه «دنیای آنها» یعنی دنیای اسرائیل باشد. باید توجه داشت که اینگونه رابطهای جامع به ندرت در داستان‌های زندگی ابراهیم رخ می‌دهند، اما هر از گاهی موسی حوادث روزگار ابراهیم را طوری توصیف می‌کند که دقیقاً به حوادث روزگار خودش شباهت داشته باشد.

اکثر ما این مثل را شنیده‌ایم که «تاریخ تکرار می‌شود». البته همهٔ ما می‌دانیم که دو حادثهٔ تاریخی هیچ وقت کاملاً همانند نیستند. اما گاهی حوادث آنقدر به هم شبیه‌اند که به نظر می‌رسد دومی تکرار اولی است. زمانی که نویسندگان کتاب مقدس می‌بینند حوادث گذشته به نظر تکرار زندگی خوانندگان آنهاست، این پیوند و رابطه را ایجاد می‌کنند. به این فن ادبی، پیش‌سایه گفته می‌شود. (به عبارتی یک اتفاق، خبر از اتفاقی مشابه می‌دهد.) یکی از نمونه‌های پیش‌سایگی در حادثهٔ معروفی که عهد ابراهیم با خدا را شرح می‌دهد، در پیدایش ۱۵: ۱-۲۱ آمده است. خدا با دعوت ابراهیم برای تدارک عهدی آیینی به او اطمینان داد که روزی ذریتش مالک سرزمین کنعان خواهد شد. ابراهیم با دو پاره کردن تعدادی از حیوانات و گذاشتن هر پاره از جسد مقابل پارهٔ دیگر، مهیای عهد شد. پس از آنکه ابراهیم به خواب رفت، رویایی دید شبیه آنچه دقیقاً خوانندگان اولیه در روزگار خود تجربه کرده بودند. در پیدایش ۱۵: ۱۷ اینگونه می‌خوانیم:

و واقع شد که چون آفتاب غروب کرده بود و تاریک شد، تنوری پر دود و چراغی مشتعل از میان آن پاره‌ها گذر نمود (پیدایش ۱۵: ۱۷).

در متنی مفصل‌تر از این عبارت، می‌فهمیم که این تنور پر دود و چراغ مشتعل نمادی بود از خود خدا که از میان پاره‌های آن حیوانات عبور کرد، به عنوان تضمینی بر اینکه قطعا سرزمین وعده را به ذریت ابراهیم می‌بخشد. حال مجسم کنید در پیدایش ۱۵: ۱۷ خدا در برابر ابراهیم چون دود و آتش عبور کرد تا به او اطمینان دهد که خدا سرزمین وعده را به ذریتش می‌بخشد. حالا شاید برای ما به عنوان خوانندگان امروزی به نظر عجیب بیاید که خدا با ظاهر شدن به شکل دود و آتش ابراهیم را از عهدی که با او بسته خاطر جمع کند اما وقتی به یاد می‌آوریم که موسی درباره زندگی ابراهیم برای اسرائیلیانی که در پی او به سمت سرزمین وعده می‌رفتند این داستان‌ها را نوشت، اصلا عجیب نیست که این جزئیات را درج کند. در طول سفر اسرائیلیان، خدا در مقابل اسرائیل طوری ظاهر شد که تنور پر دود و چراغ مشتعل را تداعی می‌کرد. خدا بر آنها نیز، در ابر جلالی که آنان را به سمت سرزمین وعده هدایت می‌کرد، به شکل دود و آتش ظاهر شد.

بنابراین، ظهور خدا از این طریق بر ابراهیم پیش‌سایه راه یا روشی بود که خدا بر اسرائیلیان زمان موسی ظاهر شود و همانطور که ابراهیم به واسطه اینکه خدا به این شکل پیشاپیش او می‌رفت از مالکیت سرزمین وعده خاطر جمع شد، اسرائیلیانی که این داستان را می‌شنیدند نیز باید از مالکیت سرزمین در روزگار خود اطمینان می‌یافتند. پیش‌سایه‌ای دیگر حتی جامع‌تر از این، در واقعه رهایی ابراهیم از مصر که در پیدایش ۱۲: ۱۰-۲۰ آمده، دیده می‌شود. این متن برای راهنمایی اسرائیل در رابطه با دیدگاه‌شان نسبت به مصر نوشته شده بود. در این نمونه، موسی کل حادثه را طوری تفسیر می‌کند که دقیقا با تجربه اسرائیل تحت رهبری‌اش مشابهت دارد. در پیدایش ۱۲: ۱۰-۲۰ ابراهیم به خاطر قحطی‌ای که در سرزمین کنعان به وجود آمد موقتا در مصر سکونت کرد. وقتی فرعون سارای را به حرمسرای خود آورد او در مصر کمی تعلل کرد، اما خدا اهل خانه فرعون را به بلایای سخت گرفتار کرد. سپس فرعون او را از مصر بیرون انداخت و ابراهیم با ثروتی زیادی مصر را ترک کرد.

این داستان ابراهیم دقیقا مطرح شده بود تا پیش‌سایه‌ای برای تجربه نسل بعدی قوم اسرائیل باشد. درست مثل ابراهیم، آنها به خاطر قحطی در زمین کنعان به مصر آمدند، توسط فرعون اسیر شدند و به خاطر بلایای فرستاده شده توسط خدا بر اهل خانه فرعون آزادی را تجربه کردند. فرعون دستور خروج اسرائیل را صادر کرد و اسرائیل درحالی مصر را ترک کرد که اموال مصریان را به تاراج می‌برد. موسی هدفمندانه این داستان را شکل داد تا پیش‌سایه‌ای از تجربیات خوانندگان خودش باشد. این نوع پیش‌سایگی جامع در داستان‌های ابراهیم نادر است، اما چنین رابطه‌هایی اینجا و آنجای داستان ابراهیم به چشم می‌خورند.

با مطالعه زندگی ابراهیم هر سه پیوند را به اشکال مختلف و در زمان‌های مختلف خواهیم دید. موسی با ارائه سابقه تاریخی از تجربیات آنها، فراهم نمودن نمونه‌هایی برای پیروی یا پرهیز آنان و نیز نشان دادن اینکه چگونه زندگی ابراهیم پیش‌سایه بسیاری از تجربیات‌شان بود، «آن دنیا» یعنی دنیای زندگی ابراهیم را با «دنیای آنها» یعنی دنیای خوانندگان اولیه خود مربوط ساخت. حال که ما به انواع پیوندهایی که موسی بین ابراهیم و

خوانندگان اسرائیلی‌اش برقرار می‌کرد پی بردیم، خالی از فایده نیست که هر کدام از مراحل اصلی زندگی ابراهیم که با زندگی خوانندگان اولیه مربوط می‌شوند را خلاصه و جمع‌بندی کنیم.

جمع‌بندی

به یاد دارید که زندگی ابراهیم به پنج مرحله متقارن تقسیم می‌شد. موسی در هر یک از این بخش‌ها راه‌هایی برای پیوند دادن داستان‌های ابراهیم به شرایط خوانندگان اولیه خودش پیدا می‌کرد. اولاً، موسی از وضعیت ابراهیم و تجربیات اولیه‌اش به طوری که با وضعیت و تجربیات اولیه قومی که در پی او از مصر خارج شده بودند مربوط شود، سخن می‌گوید. ابراهیم و اسرائیل هر دو از یک تبار بودند و خدا از هر دو، یعنی هم ابراهیم و هم اسرائیل خواست که در سرزمین کنعان ساکن شوند. بنابراین، موسی سابقه تاریخی را پیش کشید، ابراهیم را به عنوان الگو مطرح کرد و حتی به طریقی نشان داد که زندگی ابراهیم پیش‌سایه‌ای از تجربیات خوانندگان اولیه است.

دوم، موسی همچنین برخورد و تعامل ابراهیم با دیگران را طوری توصیف کرد که به مخاطبانش مربوط شود. او از عکس‌العمل‌های ابراهیم نسبت به مصریان سخن گفت چون اسرائیل در زمان خود با مصریان برخورد داشت. او از ابراهیم و لوط سخن گفت چون اسرائیل با نوادگان لوط، موآبیان و عمونیان برخورد داشت. او از پادشاهانی از شرق و پادشاه کنعانی سدوم نوشت چون اسرائیل تجربیات مشابهی با پادشاهان خارجی و شهرهای کنعانی داشت.

سوم، موسی درباره عهد خدا با ابراهیم نوشت چون اسرائیل نیز وارد عهد با خدا شده بود. ابراهیم از بسیاری جهات پیش‌سایه‌ای بود بر عهدی که خدا با اسرائیل بست. در نگاه چهارم، موسی از برخوردهای بعدی ابراهیم با سایر اقوام نوشت. او درباره مردم سدوم و عموره، لوط و ابی‌ملک فلسطینی نوشت چون اسرائیل در روزگار خود با همان مردم روبرو بود: مردمان شهرهای کنعان، موآبیان و عمونیان و فلسطینیان.

از نگاه پنجم، موسی درباره ذریت و مرگ ابراهیم نوشت طوری که به خوانندگان اسرائیلی‌اش مربوط شود. او بر اسحاق به عنوان پسر و وارث خاص ابراهیم تاکید کرد چون خوانندگان اسرائیلی او از نوادگان اسحاق بودند. او توجه را به سوی زمینی برای خاکسپاری سارای جلب می‌کند چون آن زمین در سرزمینی بود که خدا وعده‌اش را به اسرائیل داده بود. او توجه را به سایر پسران ابراهیم جلب می‌کند که وارث ابراهیم نبودند، مخصوصاً اسمائیل، چون اسرائیل در روزگار خود باید با اسمائیلیان روبرو می‌شد.

پس می‌بینیم که وقتی موسی از ابراهیم می‌نوشت، پیوندهای مختلف زیادی بین داستان‌هایش و تجربیات مخاطبان اسرائیلی خود برقرار کرد. موسی این کار را کرد تا هدایت موثری برای اسرائیلیان در حین پیروی او به سوی سرزمین وعده فراهم کرده باشد.

حال که ما به شیوه‌های اصلی موسی برای پیوند دادن زندگی ابراهیم و مخاطبان اولیه‌اش پی بردیم، لازم است که سوال مهم دیگری درباره‌ی معنای اولیه بپرسیم. این پیوندها برای خوانندگان اولیه چه معنای ضمنی‌ای داشتند؟ آنها از داستان‌های زندگی ابراهیم چه چیزهایی باید یاد می‌گرفتند؟

معنای ضمنی

شکی نیست که وقتی افراد برای نوشتن داستان پیچیده‌ای مثل زندگی ابراهیم در کتاب پیدایش وقت می‌گذاشتند اهداف و انگیزه‌های زیادی داشتند. حتما می‌خواستند که داستان‌های‌شان از چندین جهت روی مخاطبان‌شان تاثیر بگذارند. در واقع، وقتی موسی زندگی ابراهیم را می‌نوشت، اهداف چند جانبه‌ای داشت که امکان ندارد کاملاً از آنها سر در بیاوریم و نمی‌شود همه آنها را در چند جمله بیان کرد. در عین حال، این امکان وجود دارد که مهم‌ترین معنای ضمنی‌ای که موسی امید داشت خواندگانش از میان داستان‌های او درباره‌ی زندگی ابراهیم استنباط کنند را خلاصه کرد.

ما اهداف اصلی زندگی ابراهیم را در سه مرحله بررسی می‌کنیم. اول، تاثیر اصلی‌ای که در نظر گرفته شده بود تا این داستان‌ها بر خوانندگان اولیه بگذارند را توضیح می‌دهیم. دوم، خواهیم دید که تاثیر این داستان‌ها چگونه در چهار موضوع اصلی زندگی ابراهیم بسط می‌یابد. و در مرحله سوم، محتوای اصلی هر کدام از پنج مرحله از داستان‌های موسی درباره‌ی ابراهیم را خلاصه خواهیم کرد. بیایید اول به تاثیر اصلی در نظر گرفته شده برای این داستان‌ها نگاهی بیندازیم.

تاثیر اولیه

به عبارت کلی، می‌توانیم هدف داستان ابراهیم را به این شکل خلاصه کنیم: موسی درباره‌ی ابراهیم نوشت تا به اسرائیلیان بیاموزد که چرا و چگونه باید آنها مصر را پشت سر گذاشته، به جلو و به سمت تسخیر سرزمین وعده پیش بروند. به عبارت دیگر، با مشاهده سابقه تاریخی زندگی خود در ابراهیم، یافتن الگوها و نمونه‌هایی برای اطاعت یا پرهیز در داستان‌های ابراهیم و نیز تشخیص اینکه چگونه زندگی او پیش‌سایه‌ای از زندگی

آن‌هاست، اسرائیلیان پیرو موسی می‌توانستند به راه‌های رسیدن به هدفی که خدا برای‌شان در نظر داشت دست یابند.

گرچه بر اساس گواهی کتاب مقدس و حتی خود مسیح می‌توانیم مطمئن باشیم که کتاب پیدایش از روزگار موسی آمده است، ولی باید توجه داشته باشیم که نمی‌توانیم قاطعانه مطمئن باشیم که موسی در چه زمانی این داستان‌ها را آن‌گونه که امروز در دست ماست، تمام کرده است. در هر حال، با اطمینان می‌توانیم بگوییم مسئله اصلی که موسی در حین نوشتن تاریخ ابراهیم به آن توجه می‌کرد، برای هر دو نسل خیلی آشنا بود. او از ابراهیم نوشت تا قلب‌های آنان را از مصر به سوی در اختیار گرفتن سرزمین وعده برگرداند.

به سختی می‌توان بر این معنی ضمنی درباره خوانندگان اولیه، بیش از حد تاکید کرد. موسی این مطالب را نوشت تا قوم اسرائیل که او را پیروی می‌کردند هرگز به عقب و به سوی مصر باز نگردند و در فتح سرزمین کنعان موفق شوند و این معانی ضمنی ما را هدایت می‌کنند تا زندگی ابراهیم را به زندگی امروزی خود ربط دهیم. ما مسیحیان در یک سفر هستیم، سفری که در واقع پایان‌بخش سفر آغاز شده اسرائیل در زمان موسی است. ما به طرف آسمان و زمین جدید در حرکت هستیم. پس برای اینکه ما داستان‌های ابراهیم را به درستی به زندگی خود ربط دهیم، باید به این امر توجه کنیم که این داستان‌ها به چه طریقی آنها را در طی سفرشان به سوی کنعان هدایت می‌کردند.

برای فهم بهتر این مطلب، باید با مراجعه به چهار موضوع اصلی که قبلاً آنها را در این بخش از پیدایش معرفی کردیم، اهداف موسی را با جزئیات بیشتری بررسی کنیم.

مضامین اصلی

به یاد می‌آوردید که قبلاً در این درس عنوان کردیم که پیدایش ۱۲: ۱-۳ حداقل چهار موضوع را بیان می‌کند که به این بخش از تاریخ پدران اولیه انسجام می‌بخشند. این چهار موضوع یا مضمون تاثیر اصلی که موسی در نظر داشت داستان‌هایش داشته باشند را مطرح می‌کنند. اول، او بر فیض الهی نسبت به ابراهیم تمرکز می‌کند. دوم، بر وفاداری ابراهیم متمرکز می‌شود. سوم، او به موضوع برکت به ابراهیم توجه می‌کند و چهارم، بر برکت از طریق ابراهیم، تمرکز می‌کند. این امر کمک می‌کند که به هدف اصلی و اولیه موسی از نوشتن این چهار مضمون از زندگی ابراهیم فکر کنیم.

فیض الهی

در مرحله اول، موسی از انواع مصادیقی می‌نویسد که خدا رحمتش را به ابراهیم نشان داد. در نگاه کلی، قبلاً دیدیم که خدا ابراهیم را هم در سال‌های اولیه رابطه‌اش با خدا و هم در طول زندگی‌اش هر روزه و مرتباً مورد

فیض عظیمش قرار داده است. مضمون فیض الاهی به این منظور تدوین شده بود تا به اسرائیلیان روزگار موسی یادآور شود که خدا آنها را نیز بسیار مورد رحمت قرار داده است. خدا وقتی آنها را از مصر به سینا آورد برای اولین بار آنها را مورد فیض خود قرار داد. و هر روزه رحمتش را به آنان نشان داد، حتی رحمت خدا زمانی که آنها را برای غلبه بر کنعانیان آماده می‌ساخت دیده می‌شود.

شاخص‌ترین آیه‌ای که خدا در خروج ۱۹: ۴ در سینا گفت این‌گونه از فیض خدا می‌گوید:

شما آنچه را که من به مصریان کردم، دیده‌اید و چگونه شما را بر بال‌های عقاب برداشته، نزد خود آورده‌ام (خروج ۱۹: ۴).

مایهٔ تأسف است که اسرائیلیانی که موسی آنها را هدایت می‌کرد، فراموش کرده بودند خدا چقدر آنها را مورد رحمت قرار داده است. اوایل شکایت می‌کردند که خدا و موسی با دور کردن آنها از رفاهی که در مصر داشتند، آنها را فریب داده‌اند. به خاطر غذا و آب در صحرا شکایت می‌کردند. وقتی که خداوند از آنها خواست که سرزمین وعده را تسخیر کنند فکر می‌کردند از آنها چیز زیادی می‌خواهد. بنابراین موسی مکرراً بر راه‌هایی که خدا رحمتش را به آنان نشان داده بود تاکید می‌کرد تا به خوانندگان اولیه‌اش یادآوری کند که خدا به چه نحو آنها را برکت داده است و رحمت‌هایی که خدا بارها و بارها به آنان نشان داده بود را به خاطر آورند.

وفاداری ابراهیم

در مرحلهٔ دوم، دیدیم که موسی همچنین، با معطوف کردن توجه بر شیوه‌های مختلفی که خدا به وسیلهٔ آنها ابراهیم را مسئول اطاعت از فرامینش می‌کرد، بر وفاداری ابراهیم تاکید کرد. موسی بارها تاکید کرد که خدا از پاتریارک (ابراهیم) انتظار داشت که به فرامین او پایبند باشد چون این توجه دربارهٔ اسرائیلیانی که او را پیروی می‌کردند نیز صادق بود. این تمرکز بر درخواست وفاداری خطاب به اسرائیل زمان موسی نیز بود. ببینید خدا چگونه اسرائیل را در خروج ۱۹: ۴-۵، در سینا مخاطب قرار داد:

شما آنچه را که من به مصریان کردم، دیده‌اید و چگونه شما را بر بال‌های عقاب برداشته نزد خود آورده‌ام و اکنون اگر آواز مرا فی‌الحقیقه بشنوید و عهد مرا نگه دارید همانا خزانهٔ خاص من از جمیع قوم‌ها خواهید بود. (خروج ۱۹: ۴-۵)

توجه کنید که برکت خزانه خاص بودن به وفاداری اسرائیل بستگی داشت. گرچه خدا به قوم رحمت زیادی نشان داده بود، موقعیت هر شخص از هر نسل بستگی به این داشت که چگونه به فرامین خدا پاسخ دهد. حال، همانطور که دیدیم، مهم‌ترین مسئولیتی که به ابراهیم سپرده شد، رفتن به زمین کنعان بود. موسی بر این مسئولیت تاکید می‌کرد چون می‌خواست اسرائیلی که پیرو او بود نیز مسیر سرزمین کنعان را ادامه دهد. و البته، موسی از سایر مسئولیت‌های ابراهیم نیز نوشت تا به اسرائیلیان روزگار خود سایر مسئولیت‌های‌شان را بیاموزد. درخواست‌های وفاداری زیادی که از ابراهیم شد آشکارا از این حقیقت می‌گفت که خوانندگان اولیه نیز باید در قبال فرامین خدا وفادار و پایبند باشند.

برکت به ابراهیم

در مرحله سوم، به اهمیت موضوع برکت خدا به ابراهیم نیز پی‌بردیم. موسی در داستان‌هایش درباره ابراهیم بر وعده برکت، قومی عظیم، ثروت و نامی بزرگ برای ابراهیم و ذریتش، تمرکز می‌کند و حتی در چندین مورد شاهد هستیم که ابراهیم چند نمونه از این برکات را در زمان حیات خود تجربه می‌کند و در بسیاری موارد دیگر داستان‌های ابراهیم بر تحقق این برکات در آینده برای نسل‌های آتی صحنه می‌گذارند. موسی این‌گونه بر برکات ابراهیم تمرکز می‌کند چون این وعده‌ها شامل ذریت ابراهیم یعنی قوم اسرائیلی که موسی آنها را رهبری می‌کرد، نیز می‌شدند. به قوم اسرائیل نیز برکتی عظیم وعده داده شده بود که وقتی به سرزمین وعده داخل شوند، قومی عظیم خواهند شد، ثروت بی‌نظیری خواهند داشت و نامی بزرگ خواهند یافت.

در واقع درست مثل ابراهیم، اسرائیل نیز در زمان نوشته شدن کتاب خروج، نمونه‌های زیادی از این برکات را تجربه کرده بود. آنها قبلاً شاهد تحقق بعضی از این وعده‌ها در زمان خود بودند. با این حال، هنوز بسیاری از این وعده‌ها در آینده، زمانی که داخل سرزمین وعده می‌شدند، تحقق می‌یافتند. خدا در خروج ۱۹: ۶ به این شکل از این وعده‌های آتی برای اسرائیل در سینا سخن گفت:

و شما برای من مملکت کهنه و امت مقدس خواهید بود. (خروج ۱۹: ۶)

موسی از برکاتی که خدا به ابراهیم داده بود نوشت تا اسرائیل زمان خود را امیدوار کند. وقتی آنها وعده‌های خدا به پاتریارک (ابراهیم) را می‌خواندند، می‌توانستند به وضوح ببینند که خدا چگونه برکات عظیمی برای آنها نیز ذخیره کرده است.

برکت از طریق ابراهیم

در مرحله چهارم، همچنین دیدیم که داستان‌های ابراهیم نشان می‌دهند که برکات خدا از طریق پاتریارک (ابراهیم) برای همه جهان خواهد بود. همان‌طور که به یاد دارید، برکت از طریق ابراهیم به سادگی صورت نمی‌گیرد. در پیدایش ۱۲: ۳ می‌بینیم که خدا از طریق برکت دادن به دوستان ابراهیم و لعنت دشمنانش، ابراهیم را کامیاب می‌کند. در رویدادهای مختلف، موسی اشاره می‌کند که خدا چگونه در طول حیات ابراهیم در زمان برخورد و تعاملش با اقوام دیگر که نمایندگان از ملل مختلف بودند، نمونه‌هایی از این روند را به او نشان داد و در مواردی موسی، در داستان‌هایش از زندگی ابراهیم، اشاره می‌کند که بسیاری از این وعده‌ها در آینده تحقق می‌یابند.

موسی بر این درونمایه تاکید می‌کند چون این امر برای قوم اسرائیلی که در آن زمان او را پیروی می‌کردند بسیار آشکار و مبرهن بود. خدا به آنها اطمینان داد که باعث برکت دیگران خواهند شد چون او دوستان آنها را برکت می‌داد و دشمنان‌شان را لعنت می‌کرد. آنها نیز در زمان خود نمونه‌هایی تحقق یافته از این وعده‌ها را در روابطشان با گروه‌های مختلف مردم دیده بودند. آنها قبلا در مواردی دیده بودند که خدا کسانی را که دوست‌شان بودند برکت داده و دشمنان‌شان را لعنت کرده بود و علاوه بر این، موسی بر این موضوعات تمرکز می‌کرد تا چشمان اسرائیلیان را به سمت تحقق وعده‌ها در آینده، زمانی که به سرزمین وعده داخل می‌شدند و ملکوت خدا را تا انتهای زمین می‌گستراندند، بازگرداند. همان‌طور که در خروج ۱۹: ۶ می‌بینیم خدا به اسرائیل چنین می‌گوید:

شما برای من مملکت کهنه و امت مقدس خواهید بود (خروج ۱۹: ۶).

این منظر از قوم به عنوان مملکت یا پادشاهی کهنه صرفاً بر برکت یافتن قوم مقدس و مطیع خدا و برتری بر سایرین دلالت نمی‌کند بلکه این نکته را نیز خاطر نشان می‌کند که فرزندان اسرائیل اهداف خدا را در سراسر جهان به انجام می‌رسانند. زمانی که موسی اسرائیل را به سمت سرزمین وعده حرکت می‌داد داستان‌هایش درباره اسرائیل طوری طرح‌ریزی شده بود که این دیدگاه را در آنان به وجود می‌آورد که چگونه خدا از اسرائیل برای گسترش ملکوت خود و در نتیجه، برکتش برای همه جهان استفاده می‌کند.

حال که به معانی ضمنی چهار موضوع اصلی زندگی ابراهیم برای خوانندگان اولیه پی بردیم، بیایید با نگاه به هر مرحله اصلی از ساختار زندگی پاتریارک (ابراهیم)، آنگونه که در پیدایش آمده است، مختصراً تاثیر داستان‌های ابراهیم بر خوانندگان اولیه را جمع‌بندی کنیم.

پنج مرحله

به یاد دارید که داستان زندگی ابراهیم به پنج مرحله اصلی تقسیم می‌شدند. اول، پیشینه و تجربیات اولیه ابراهیم در ۱۱: ۱۰ تا ۱۲: ۹؛ دوم، تعاملات اولیه ابراهیم با نمایندگان سایر ملت‌ها در ۱۲: ۱۰ تا ۱۴: ۲۴. سوم، عهدی که خدا با ابراهیم بست ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷. چهارم، روابط و تعاملات متاخرتر ابراهیم با نمایندگان سایر ملل در ۱۸: ۱ تا ۲۱: ۳۴ و پنجم، اعقاب ابراهیم و مرگ او در ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸.

هر کدام از این مراحل اصلی به چند بخش یا وقایع جزئی‌تر تقسیم می‌شوند. ما مختصراً محتوا و بعضی معانی ضمنی‌ای که این وقایع برای خوانندگان اولیه موسی در بر داشت را خلاصه می‌کنیم.

پیشینه و تجارب اولیه

اولین مرحله زندگی ابراهیم یعنی پیشینه و تجربیات اولیه، چندین ویژگی از خانواده ابراهیم و زمان اولین دعوت خدا از او به خدمت را گزارش می‌کند. در کل، موسی این اولین مرحله را طرح‌ریزی کرد تا به خوانندگان اولیه اسرائیلی‌اش نشان دهد که چگونه می‌توانند از این حوادث زندگی ابراهیم به سابقه خانوادگی خود و دعوت خدا از آنها پی ببرند.

این اولین مرحله به سه واقعه یا بخش تقسیم می‌شود. زندگی ابراهیم با شجره‌نامه‌ای که خاندان محبوب الاهی ابراهیم را نشان می‌دهد، در ۱۱: ۱۰-۲۶ آغاز می‌شود. این آیات ثابت می‌کنند که ابراهیم در میان خانواده سام، خانواده‌ای که موقعیت مطلوبی نزد خدا به عنوان قوم خاص برگزیده خدا داشت، شخصیت بسیار مهمی بود. این شجره‌نامه باید به طور مرتب به خوانندگان اسرائیلی اولیه موسی یادآوری می‌شد که آنها نیز به عنوان زنجیره خانوادگی ابراهیم، در این موقعیت مطلوب شریک‌اند. آنها قوم خاص برگزیده خدا بودند.

دومین مرحله از سابقه و تجربیات اولیه ابراهیم شجره‌نامه دیگری است که در ۱۱: ۲۷-۳۲ آمده است. به طور خلاصه این بخش نشان می‌دهد که تارح به عنوان یک بت‌پرست سعی داشت به سرزمین کنعان برود اما شکست خورد. خوانندگان اولیه موسی بی‌شک به شباهت شرایط ابراهیم و شرایط خودشان پی برده بودند. والدین آنها گرفتار بت‌پرستی بودند و آنها نیز در رسیدن به سرزمین کنعان شکست خورده بودند، بنابراین همانطور که لازم بود ابراهیم از تکرار ضعف پدر خود پرهیز و خودداری کند، اسرائیلیانی که موسی را پیروی می‌کردند نیز باید از تکرار اشتباهات پدران و مادران خود، یعنی بت‌پرستانی که اولین نسل مهاجرانی بودند که در رسیدن به کنعان شکست خوردند، اجتناب می‌کردند.

در ۱۲: ۱-۹ از سابقه و تجربیات اولیه ابراهیم به داستان مهاجرت ابراهیم به کنعان می‌رسیم. خدا از ابراهیم خواست که به سرزمین کنعان برود و ابراهیم علی‌رغم سختی‌های بسیار از فرمان او اطاعت کرد. به طرز

مشابهی، خدا از خوانندگان اولیه اسرائیلی موسی خواست که به سرزمین کنعان بروند. آنها نیز علی‌رغم سختی‌های زیاد از او اطاعت کردند. در نتیجه داستان مهاجرت ابراهیم به کنعان معانی ضمنی مبتکرانه و خلاقانه‌ای در بر داشت. اسرائیلیان زمان موسی باید در پی قدم‌های ابراهیم می‌رفتند و همانطور که او به سمت زمین کنعان مهاجرت کرد، آنان نیز مهاجرت می‌کردند.

با این سه بخش، موسی زندگی ابراهیم را آغاز می‌کند و خوانندگان اولیه خود را در زمانی که در خدمت‌شان به خدا با چالش‌هایی روبرو بودند به طور خاصی هدایت می‌کند.

روابط اولیه با دیگران

دومین مرحله اصلی در روایت زندگی ابراهیم بر تعاملات اولیه ابراهیم با دیگران متمرکز می‌شود. این باب‌ها برخورد پاتریارک (ابراهیم) با گروه‌های دیگری از مردم را به طرق مختلف نشان می‌دهد تا خوانندگان اولیه اسرائیل را در برخوردشان با سایرین هدایت کند.

در واقعه اول، موسی رهایی ابراهیم از مصر را در پیدایش ۱۲: ۱۰-۲۰ شرح می‌دهد. به یاد می‌آورید که پاتریارک (ابراهیم) به خاطر قحطی موقتا در مصر ساکن شد، اما خدا با فرستادن بلایا بر خانه فرعون او را از اسارت مصریان آزاد کرد. به خاطر رهایی عظیم خدا، ابراهیم با ثروتی عظیم مصر را ترک کرد و هرگز به آنجا برنگشت. ابراهیم آشکارا فهمید که مصر خانه او نیست.

خوانندگان اسرائیلی اولیه موسی می‌توانستند ببینند که تجربیات آنان بسیاری از جنبه‌های داستان ابراهیم را منعکس می‌کند. آنها مجبور شدند به خاطر قحطی به مصر بروند، آنها نیز وقتی خدا بلایا را بر مصریان وارد آورد رهایی یافته بودند و با چپاول ثروتی عظیم از مصریان، مصر را ترک کرده بودند. متأسفانه هنگامی که اسرائیلیان در طول سفرشان با سختی‌ها مواجه می‌شدند، بیشتر آنها شروع به آرمانی جلوه دادن زندگی در مصر می‌کردند و می‌خواستند برگردند. این واقعه باید برای خوانندگان اولیه روشن می‌کرد که مصر خانه آنها نبود. آنها باید به یاد می‌آوردند که خدا چگونه با فیض آنان را آزاد کرد و آنها مصریان را پشت سر گذاشتند.

دومین بخش از روابط اولیه ابراهیم با دیگران، داستان کشمکش او با لوط، در ۱۳: ۱-۱۸ آمده است. این داستان معروف نزاع بین مردان ابراهیم و مردان لوط است، این زمانی است که دو گروه بر سر منابع طبیعی برای گوسفندان‌شان با هم درگیر شدند. در این نزاع ابراهیم با مهربانی با لوط رفتار کرد، به لوط اجازه داد که با آرامش در زمین‌هایی که خود او انتخاب کرد زندگی کند. خوانندگان اولیه پیدایش مشکل زیادی در درک مفهوم این داستان برای خود نداشتند. طبق تشبیه باب ۲، وقتی آنها به سوی سرزمین وعده حرکت می‌کردند، موسی به اسرائیلیان دستور داد که با ذریت لوط با مهربانی رفتار کنند و به آنان اجازه دهند که در آرامش در سرزمین‌های نیاکان‌شان زندگی کنند. در واقع رفتار مهربانانه ابراهیم در مورد لوط نشان داد که اسرائیلی‌ها چگونه با موآبیان زمان خود برخورد کنند.

سومین واقعه از روابط اولیه ابراهیم با دیگران در داستان‌های نجات لوط توسط ابراهیم در ۱۴: ۱-۲۴ آمده است. این مجموعه داستان توضیح می‌دهد که چگونه ابراهیم پادشاهان ستمگر و قدرتمندی که از دوردست‌ها آمده بودند را شکست داد و چگونه با آزاد کردن لوط از دست این پادشاهان ستمگر بیش از پیش لوط را مورد لطف قرار داد. این داستان با صراحت بیشتری با اسرائیلیان پیرو موسی سخن می‌گفت. زمانی که قوم اسرائیل از زمین موآبیان و عمونیان که از نوادگان لوط بودند، می‌گذشتند لشکر اسرائیل سیحون پادشاه اموریان و عوج پادشاه باشان که هر دوی آنها بر موآبیان و عمونیان ستم می‌کردند را شکست داد. با نجات موآبیان و عمونیان به این طریق، اسرائیل از ابراهیم که به عنوان الگو برای آنها مقرر شده بود پیروی کردند.

بنابراین در هر واقعه این مرحله از زندگی ابراهیم، ابراهیم به عنوان الگویی برای پیروی اسرائیل در روزگار آنان ارائه می‌شد.

عهد با خدا

حال به سومین مرحله اصلی از زندگی ابراهیم یعنی عهدی که خدا در ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷ با ابراهیم بست می‌رسیم. به عبارت کلی، این مرحله بر عهد خدا با پاتریارک (ابراهیم) تمرکز می‌کند طوری که ماهیت رابطه عهد اسرائیل با خدا را نشان می‌دهد. این باب‌ها به سه بخش اصلی تقسیم می‌شوند.

اولین واقعه به طور خاص بر وعده عهد خدا با ابراهیم در ۱۵: ۱-۲۱ توجه ویژه‌ای دارد. این باب روایت معروفی از زمانی است که خدا وارد عهد با ابراهیم شد. خدا وعده داد که به ابراهیم، فرزندان و زمین اعطا می‌کند. علی‌الخصوص خدا وعده داد که ابراهیم صاحب ذریت بی‌شماری می‌شود و پس از مدت‌ها بدرفتاری که با آنان در سرزمین بیگانه می‌شد، ذریت ابراهیم به سرزمین وعده برگردانده می‌شوند و این بخش مدنظر داشت تا به اسرائیلیان یاد آور شود که خدا، عهدی مشابه از طریق موسی با اسرائیل بسته است. و علاوه بر این، به آنان نشان می‌داد که خود آنها تحقق وعده‌های خدا به ابراهیم را تجربه می‌کردند. اسرائیلیان همان ذریت وعده داده شده به ابراهیم بودند و آنها درست به همان سرزمینی که خدا به پدر آنها داده بود برگردانده می‌شدند. شک به این حقایق، شک به وعده‌های عهد فیض‌آمیزی بود که خدا با ابراهیم بسته بود و توسط موسی دوباره بر آن تاکید می‌شد.

دومین واقعه‌ای که بر عهد خدا با ابراهیم تمرکز می‌کند، ضعف ابراهیم در مورد هاجر بود که در ۱۶: ۱-۱۶ آمده است. این داستان غم‌انگیز یادآور می‌شود که چگونه ابراهیم و سارای با تلاش برای بچه‌دار شدن از هاجر، کنیز مصری سارای، از عهد وعده خدا منحرف شدند. ابراهیم و سارای در توکل به عهد وعده خدا شکست خوردند، اما خدا با نپذیرفتن کودک یعنی اسمائیل به عنوان فرزند حقیقی ابراهیم، نقشه چاره‌جویانه آنان را رد کرد. خوانندگان اولیه موسی بارها از عهد وعده خدا منحرف می‌شدند و طالب رفاهی بودند که در مصر داشتند و این

داستان از زندگی ابراهیم به آنان یاد داد که همانطور که نقشه ابراهیم رد شد، چاره‌جویی‌های آنها برای نقشه خداوند نیز رد می‌شود.

سومین واقعه که بر عهد خدا با ابراهیم اشاره می‌کند، روایت ملزومات عهد است که در ۱۷: ۱-۲۷ آمده است. در این بخش، خدا ابراهیم را با ضعف خود روبرو می‌کند تا از نقشه خدا تبعیت کند. خداوند همچنین با بنیان گذاشتن ختنه به عنوان نشان عهد که در مورد ابراهیم و پسرانش انجام شد، باز بر لزوم وفاداری عهد تاکید کرد. با این نشان، خدا به ابراهیم یادآوری کرد که عهد رابطه او مستلزم مسئولیت وفاداری است و اینکه وفاداری برکتی عظیم در پی دارد. موسی این جنبه از عهد ابراهیم را با جزئیات شرح داد که اسرائیلیان زمان خود را با اشتباهاتشان روبرو کند تا وفادار بمانند و باز بر لزوم عهد وفاداری اسرائیلیان تاکید کرد. وفاداری اسرائیلیان به عهد خدا تنها شرطی بود که آنها را محق می‌کرد تا نسبت به دریافت برکات عظیم خدا امیدوار باشند.

در نتیجه، بخش عمده زندگی ابراهیم، یعنی عهد او با خدا توجه را به موهبت وعده‌های حیرت‌انگیز خدا به اسرائیل جلب می‌کند. اما همچنین شدیداً به خوانندگان یادآوری می‌کند که موظف هستند در خدمت به عهدشان با خدا وفاداری نشان دهند.

روابط متاخر با دیگران

حال به چهارمین مرحله از زندگی ابراهیم رسیدیم یعنی روابط متاخر او با دیگران که در ۱۸: ۱ تا ۲۱: ۳۴ آمده است. در این باب‌ها ابراهیم با افراد مختلفی مواجه می‌شود که به مردمی که در روزگار موسی زندگی می‌کردند مربوط می‌شدند. ابراهیم به کنعانیان ساکن سدوم و عموره، لوط، ابی‌ملک و اسمائیل بر می‌خورد. به طور کلی، برخورد ابراهیم با این افراد به اسرائیل یاد داد که چگونه با کنعانیان، موآبیان و امونیان و فلسطینیان و اسمائیلیان زمان خود تعامل کنند.

اولین داستان این بخش از زندگی ابراهیم روایت سدوم و عموره است که در ۱۸: ۱ تا ۱۹: ۳۸ آمده است. این حکایت معروف از تهدید داوری الهی علیه شهرهای کنعانیان شریب روایت می‌کند و از توجه ابراهیم به عادلان این شهرها، نابودی این شهرها و همچنین نجات لوط می‌گوید. این حوادث مستقیماً از موقعیتی که خوانندگان اولیه موسی با آن روبرو بودند سخن می‌گفتند و به آنها کمک می‌کردند تا بفهمند که بر سر مردمانی که در روزگار آنان زندگی می‌کنند چه خواهد آمد: تهدید کنعانیان از جانب خدا، نگرانی از حال عادلانی که در میان کنعانیان زندگی می‌کردند (مثل راحاب که او را در اریحا ملاقات کردند)، نابودی که قطعاً بر سر شهرهای کنعان می‌آمد، و رابطه‌شان با ذریت لوط یعنی موآبیان و عمونیان.

دومین بخش از روابط متاخر ابراهیم با دیگران در ۲۰: ۱-۱۸ به چشم می‌خورد. در این داستان، ابراهیم بار دیگر به یکی از ساکنان آن سرزمین به نام ابی‌ملک فلسطینی بر می‌خورد. به یاد دارید که ابی‌ملک با گرفتن

سارای از ابراهیم، بی‌آنکه بداند همسرش است، آینده ابراهیم را تهدید کرد. پس خدا ابی‌ملک را داوری کرد و ابی‌ملک با توبه از اعمالش ثابت کرد شخص عادل است. در نتیجه این توبه، ابراهیم در حضور خدا شفاعت کرد و ابراهیم و ابی‌ملک از تداوم صلح و دوستی با هم لذت بردند.

این داستان با اسرائیلیان زمان موسی از نوع برخوردی که باید با فلسطینیان زمان خود داشته باشند سخن می‌گفت. فلسطینیان به طرق مختلف اسرائیلیان را تهدید می‌کردند اما وقتی تهدید داوری خدا توبه فلسطینیان را در پی داشت، اسرائیلیان به طرفداری از آنها شفاعتشان را کردند و از تداوم صلح با آنها لذت بردند. سومین روایت از این بخش، در ۲۱: ۱-۲۱ یافت می‌شود که بر رابطه پرتنش بین اسحاق و اسمائیل اشاره دارد. اسحاق و اسمائیل هر دو پسران ابراهیم بودند، اما وقتی کدورت بین آنان بالا گرفت خدا به ابراهیم دستور داد که اسمائیل را از خانواده جدا کند. با اینکه خدا اسمائیل را برکت داد اما این نکته را کاملاً روشن کرد که اسحاق تنها وارث برحق ابراهیم است. در حالی که موسی خوانندگان اسرائیلی اولیه‌اش را از این حوادث آگاه می‌ساخت به آنان کمک می‌کرد که به ماهیت رابطه‌شان با اسمائیلیان زمان خود پی ببرند. زمانی که کدورت بین بنی‌اسرائیل و اسمائیلیان بالا گرفت، اسرائیلی‌ها باید به یاد می‌آوردند که خدا دستور جدایی بین آنها را داده بود. گرچه خدا اسمائیلیان را از بسیاری جهات برکت داد اما اسرائیلیان وارثان حقیقی ابراهیم بودند.

چهارمین واقعه از روابط متاخر ابراهیم با دیگران در داستان معاهده ابراهیم با ابی‌ملک در ۲۲-۳۴ آمده است. این داستان نشان می‌دهد که چگونه ابی‌ملک فلسطینی اقرار می‌کند که خدا نسبت به ابراهیم لطف دارد و چگونه ابراهیم موافقت کرد که با ابی‌ملک و ذریت او در صلح به سر برد و داستان ادامه می‌یابد تا اینکه شرح می‌دهد که چگونه جر و بحث بر سر حق و حقوق آب مواشی ابراهیم بالا می‌گیرد و چگونه ابی‌ملک و ابراهیم با درخواست‌های مؤدبانه و محترمانه دو طرف در بئرشبع وارد معاهده‌ای رسمی شدند.

ابی‌ملک و فرماندهانش رفتار متین فلسطینیان هم عصرشان را به یاد موسی و اسرائیلیان می‌انداختند. در اینجا موسی به پیروانش یاد داد که اگر فلسطینیان به موهبت خدا به اسرائیل معترف باشند پس اسرائیل باید ابراهیم را الگوی خود قرار دهد و با آنها صلح کند. بئرشبع معروف، در دوران موسی هنوز وجود داشت و عهد بسته شده را به یاد اسرائیل می‌آورد و به آنها یادآور می‌شد که چگونه باید با فلسطینیان در پی صلح و احترام متقابل باشند.

پس می‌بینیم که داستان‌های روابط متاخر ابراهیم، شخصیت‌های زیادی را شامل می‌شد که مشابه مردمی بودند که موسی و اسرائیل با آنها برخورد می‌کردند. با بررسی طرز تعامل و برخورد ابراهیم، اسرائیلیان می‌توانستند درس‌های زیادی برای زمان خود بیاموزند.

ذريت و مرگ

حال به بخش پایانی یادداشت موسی از زندگی ابراهیم یعنی ذریت و مرگ او، که در پیدایش ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸ آمده است می‌رسیم. این وقایع بر میراث ابراهیم که رابطه عهده‌ی او با خدا را به نسل‌های بعد گسترش می‌دادند می‌پردازد. به عبارت کلی، اسرائیلیانی که اولین بار این داستان‌ها را از موسی دریافتند باید چیزهای زیادی از موقعیت خودشان به عنوان وارث ابراهیم می‌دانستند و از امیدی که برای میراث خود داشتند آگاه باشند.

اولین واقعه در این بخش از زندگی ابراهیم، داستان معروف امتحان ابراهیم است که در ۲۲: ۱-۲۴ آمده است. این امتحانات ترتیب داده شده بود تا معلوم شود که ابراهیم خدا را بیشتر از پسرش اسحاق دوست دارد. خدا امتحان سختی را انتخاب کرد؛ از ابراهیم خواست که پسرش را قربانی کند. ابراهیم اطاعت کرد و خدا به ابراهیم اطمینان داد که این اطاعت او آینده بسیار روشنی برای اسحاق در پی خواهد داشت.

گرچه این داستان معانی ضمنی بی‌شماری برای اسرائیلیان زمان موسی داشت، اما مشخصه بارز داستان این بود که به آنان یادآور می‌شد که خدا قوم اسرائیل را امتحان می‌کند تا عمق وفاداری آنان را بسنجد. خدا امتحانات زیادی برای قوم اسرائیل زمان موسی در نظر گرفت و رضایت ابراهیم از امتحانش، لزوم پذیرش امتحانات‌شان را به آنان گوشزد کرد. مهم نبود که این آزمایش‌ها چقدر دشوار باشند. تأیید آینده بسیار روشن برای اسرائیل به عنوان نسل بعد از ابراهیم، به یاد اسرائیلیان می‌آورد که خود آنان نیز، اگر از این امتحانات سربلند بیرون بیایند، آینده بسیار روشنی خواهند داشت.

دومین واقعه از آخرین بخش زندگی ابراهیم، داستان خرید ملکی برای تدفین توسط ابراهیم است که در ۲۳: ۱-۲۰ آمده است. این داستان توضیح می‌دهد که چگونه ابراهیم زمانی که همسرش سارای درگذشت صاحب آرامگاه خانوادگی در حبرون شد. این حکایت تأکید می‌کند که ابراهیم این ملک را به عنوان هدیه نپذیرفت بلکه آن را خرید. این سند مالکیت به خانواده او این حق قانونی را می‌داد که زمین کنعانیان را سرزمین آبا و اجدادی خود بدانند.

اسرائیلیان پیرو موسی از اهمیت و معنی ضمنی خرید این آرامگاه برای خود آگاه بودند. آنجا محل دفن نیاکان‌شان بود. ابراهیم، اسحاق و یعقوب همه آنجا دفن شده بودند. آنها فهمیدند که آنجا ملک حقوقی آنان در آن سرزمین است. حتی قبل از آنکه تسخیر شود ابراهیم، اسحاق و یعقوب بیشتر عمرشان را آنجا و اطراف حبرون سپری کردند. اسرائیلیان به حبرون به عنوان سرزمین آبا و اجدادی‌شان بسیار متعهد بودند طوری که حتی استخوان‌های یعقوب را برای تدفین به حبرون برگرداندند. این داستان در مورد خرید زمین برای تدفین توسط ابراهیم نشان می‌داد که هیچ کجا به جز زمین کنعان محل مناسبی برای ذریت او نبود.

سومین واقعه از اعقاب و مرگ ابراهیم، داستانی است آموزنده درباره عروس ابراهیم رفقه که همسر تنها پسرش اسحاق شد، که در ۲۴: ۱-۶۷ آمده است. در این داستان، ابراهیم برای اینکه مطمئن شود اسحاق از فساد

کنعانیان در امان خواهد ماند مصرانه می‌خواهد که اسحاق با زنی از کنعانیان ازدواج نکند. از سوی دیگر، ابراهیم همچنین با فرستادن یکی از خادمانش برای آوردن زنی برای اسحاق، ماندن اسحاق در زمین کنعانیان، سرزمین وعده را حتمی کرد. ابراهیم با پیدا کردن زنی برای اسحاق به این شکل، با لطف خدا آینده بسیار خوبی برای اسحاق و ذریتش تضمین کرد.

اسرائیلیان پیرو موسی باید از این داستان می‌آموختند که اسحاق، جد پدری و واسطه آنان با ابراهیم، با وجود اینکه سرزمین آبا و اجدادی خود را در کنعان حفظ کرد، از فساد کنعانیان به دور ماند. تا وقتی که آنها هم به فساد کنعانیانی که در سرزمین وعده بودند تن در نمی‌دادند، آینده روشن و پر برکت اسحاق، آینده آنان نیز می‌شد. آخرین واقعه از زندگی ابراهیم داستان مرگ و وارث اوست که در ۲۵: ۱-۱۸ آمده است. این مجموعه چندین داستان مختصر از پسران ابراهیم، از زنانی جز سارای را روایت می‌کند. سپس به مرگ ابراهیم می‌پردازد، که در خلال آن اسحاق آخرین برکت را به عنوان وارث قانونی او دریافت می‌کند. سرانجام با یک بخش مقایسه‌ای که ذریت اسمائیل را به طور خلاصه فهرست می‌کند، پایان می‌پذیرد.

این خاتمه برای زندگی ابراهیم، معانی ضمنی بسیاری برای خوانندگان اولیه داشت. این بخش، پسران دیگر ابراهیم را فهرست می‌کند تا آنان را از اسرائیلیان تشخیص دهند. آخرین برکتی که به اسحاق داده شد را مورد تاکید قرار می‌دهد تا به اسرائیلیان پیرو موسی اطمینان بدهد که آنها وارث حقیقی وعده‌های ابراهیم هستند. موسی ذریت اسمائیل را ذکر می‌کند تا هر گونه ادعای اسمائیلیان را که ممکن بود درباره میراث ابراهیم داشته باشند، بی‌اثر کند. موسی با خاتمه بخشیدن به داستان زندگی ابراهیم به این شکل هویت، حقوق و مسئولیت‌های ذریت ابراهیم را، که اسرائیلیانی بودند که او آنها را به سرزمین وعده هدایت می‌کرد، مشخص کرد.

بنابراین می‌بینیم که موسی این داستان‌ها را درباره زندگی ابراهیم نوشت تا به اسرائیلیان تحت رهبری خود پیام‌آموزد که چرا و چگونه آنها باید مصر را ترک کرده و پشت سر بگذارند و به سوی تسخیر زمین وعده پیش بروند. موسی برای رسیدن به این هدف، به شیوه‌های مختلف در هر کدام از وقایع زندگی ابراهیم تاکید می‌کند که چگونه آنها وارث فیضی هستند که به ابراهیم عطا شده؛ چگونه آنها نیز همانطور که ابراهیم مسئول بود مسئول هستند به خدا وفادار باشند؛ چگونه همانطور که ابراهیم از خدا برکت یافت آنان نیز برکت می‌یابند و چگونه روزی همه ملل زمین را برکت خواهند داد. حکایت موسی از زندگی ابراهیم معانی ضمنی بی‌شماری برای اسرائیلیانی که او را به سوی سرزمین وعده پیروی می‌کردند در بر داشت.

نتیجه‌گیری

در این درس به معنی اصلی‌ای که داستان زندگی ابراهیم در پیدایش داشت نگاهی انداختیم. از دو جهت اساسی بر این معنی اصلی نظر انداختیم تا آن را مورد بررسی قرار دهیم: از یک سو، پیوندهایی که موسی بین داستان‌ها و تجربیات اسرائیلیانی که برای‌شان می‌نوشت ایجاد کرد را بررسی کردیم و از سوی دیگر نگاهی انداختیم بر اینکه چگونه موسی داستان‌هایش را ترتیب داد تا بر خوانندگان اولیه‌اش که مصر را ترک کرده و پشت سر گذاشته بودند و به سوی تسخیر کنعان پیش می‌رفتند، تاثیر بگذارد.

همین که به روابطی که موسی بین ابراهیم و خوانندگان اولیه اسرائیلی‌اش ایجاد می‌کرد و تاثیری که انتظار می‌رفت داستان‌های او بر خوانندگانش داشته باشد، بیشتر پی می‌بریم، در خواهیم یافت که چگونه هر کدام از وقایع زندگی ابراهیم می‌خواست اسرائیلی‌ها را هدایت کند. و نیز بهتر می‌توانیم تشخیص بدهیم که چگونه این داستان‌ها باید در زندگی‌های امروز ما به کار گرفته شوند.

پدر ما ابراهیم

راهنمای مطالعه

درس
دوم

زندگی ابراهیم:
معنای اولیه

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه

(۲) پیوندها

معنی

انواع

پیش‌زمینه‌ها

الگوها

پیش‌سایه‌ها

جمع‌بندی

(۳) معانی ضمنی

تاثیر اولیه

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

پنج مرحله

پیشینه و تجارب اولیه

ارتباط اولیه با دیگران

عهد با خدا

ارتباطات متاخر با دیگران

ذریت و مرگ

(۴) نتیجه‌گیری

سوالات مرور

سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشت‌های راهنمای مطالعه، درس به قسمتهایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه‌ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.
- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

جهت دریافت سایر دروس و راهنمای مطالعه به بخش فارسی خدمات مسیحی هزارهٔ سوم مراجعه کنید:

farsi.thirdmill.org

راهنمای مطالعه

پدر ما ابراهیم: درس ۲

معنای اولیه

آماده سازی

- پیدایش ۱۱: ۱۰-۲۵: ۱۸ را بخوانید.

مقدمه

مهم است که داستان‌های زندگی ابراهیم را با توجه به اینکه در چه زمانی و برای چه کسانی نوشته شدند مطالعه کنیم.

تاثیر اصلی مورد نظر نویسنده بر قوم اسرائیل در زمان پیروی موسی به سوی سرزمین موعود را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

پیوندها

معنای اصلی – موسی داستان‌های خود از ابراهیم را با تجارب اسرائیلیان پیوند داد.

معنی

«آن دنیا» – دنیای ابراهیم

«دنیای آنها» - دنیای موسی و اسرائیلیان پیرو او

موسی پیوند بین زندگی ابراهیم و زندگی مخاطبان اولیه‌اش را مورد توجه قرار می‌دهد.

انواع

پیش‌زمینه‌ها

از نظر تاریخی تجربیات اسرائیل ریشه در زندگی ابراهیم دارد.

الگوها

تشابهات بین زندگی ابراهیم و زندگی اسرائیلیان، به آنها این امکان را داد تا نمونه‌هایی برای پیروی یا عدم پیروی در اختیار داشته باشند.

داستان‌سرایی برای تأمین الگوها و نمونه‌ها، روشی است معمول برای اینکه داستان‌ها را به شنوندگان مان ربط دهیم.

موسی اسرائیل را به بی‌پروایی در مقابل تهدید کنعانیان ساکن سرزمین کنعان تشویق می‌کند.

موسی خوانندگان را تشویق کرد تا با توکل بر وعده خدا، با وجود اینکه کنعانیان هنوز در آن زمین ساکن بودند، جسارت ابراهیم را سرمشق قرار دهند.

پیش‌سایه‌ها

موسی نشان داد که چگونه وقایع زندگی ابراهیم پیش‌سایه‌ای از وقایع روزگار خود او را تداعی می‌کنند.

پیش‌سایگی زمانی رخ می‌دهد که "آن دنیا" یعنی دنیای ابراهیم تقریباً به طور کامل شبیه "دنیای آنها" یعنی دنیای اسرائیل شود.

زمانی که نویسندگان کتاب مقدس می‌بینند حوادث گذشته به نظر تکرار زندگی خوانندگان آنهاست، این پیوند و رابطه را ایجاد کردند.

• مثال: پیدایش ۱۵: ۱-۲۱

• مثال: پیدایش ۱۲: ۱۰-۲۰

جمع‌بندی

هر مرحله از زندگی ابراهیم به زندگی مخاطبان اولیه ارتباط دارد.

• پیشینه ابراهیم و تجارب اولیه او - مشابه پیشینه و تجارب اولیه اسرائیلیان هم‌عصر موسی است.

- برخورد و تعامل ابراهیم با دیگران - مخاطبان اولیه موسی را آماده کرد تا با اقوام و حکمرانان بیگانه روبرو شوند.

- عهد خدا با ابراهیم - اسرائیل نیز وارد عهد با خدا شده بود.

- برخوردهای بعدی ابراهیم با سایر اقوام - اسرائیلیان نیز با مردم دیگر زندگی می‌کردند.

- ذریت و مرگ ابراهیم - اجداد اسرائیلیان و دعوی حق آب و گل براساس این جزئیات زندگی ابراهیم رقم می‌خورد.

معانی ضمنی

تاثیر اولیه

موسی درباره ابراهیم نوشت تا به اسرائیل بیاموزد که چرا و چگونه باید آنها مصر را پشت سر گذاشته به جلو و به سمت تسخیر سرزمین وعده پیش بروند.

مضامین اصلی

پیدایش ۱۲: ۱-۳ دست کم چهار مضمون را در بر می گیرد.

فیض الهی

مضمون فیض الهی در داستان های ابراهیم به این منظور تدوین شده بود تا به اسرائیلیان روزگار موسی یادآور شود که خدا آنها را نیز بسیار مورد رحمت قرار داده است.

موسی از این مضمون استفاده کرد تا به خوانندگان اولیه اش یادآوری کند که خدا به چه نحو آنها را برکت داده است و رحمت هایی که خدا بارها و بارها به آنان نشان داده بود را به خاطر آورند.

وفاداری ابراهیم

خدا ابراهیم را در قبال اطاعت از فرامینش مسئول دانست.

موسی وفاداری ابراهیم را مورد تاکید قرار داد چون خدا نیز از اسرائیل انتظار داشت به او وفادار بماند.

موقعیت هر شخص از هر نسل به این بستگی داشت که چگونه به فرامین خدا پاسخ دهد.

برکت به ابراهیم

موسی بر برکات ابراهیم تاکید کرد چون این وعده‌ها شامل حال ذریت ابراهیم یعنی قوم اسرائیل تحت رهبری موسی نیز می‌شدند.

برکت از طریق ابراهیم

برکات خدا از طریق ابراهیم برای همهٔ جهان جاری می‌شدند.

برکات ابراهیم - خدا دوستان ابراهیم را برکت می‌داد و دشمنانش را لعن.

قوم اسرائیل در مقام پادشاهی کهنه:

- قوم برکت یافت تا قوم مقدس و مطیع خدا باشد.
- فرزندان اسرائیل اهداف خدا را در سراسر جهان به انجام می‌رسانند.

پنج مرحله

پیشینه و تجربیات اولیه

موسی به مخاطبان اسرائیلی اولیه‌اش از پیشینهٔ خانوادگی و دعوتی که از جانب خدا داشتند درس‌هایی داد.

- خاندان محبوب الهی (۱۱: ۱۰-۲۶)
- ابراهیم شخصیت مهمی در خانوادهٔ سام که قوم برگزیدهٔ خدا بودند به شمار می‌آمد.

- اشتباه پدر (۱۱: ۲۷-۳۲)
ابراهیم باید از تکرار اشتباه پدرانش پرهیز می‌کرد. اسرائیلیان باید از تکرار اشتباه پدران و مادران خود پرهیز می‌کردند.

- بت‌پرستی نسل اول خروج
- شکست در رسیدن به کنعان

- مهاجرت ابراهیم (۱۲: ۱-۹)
اسرائیلیان زمان موسی باید در پی قدم‌های ابراهیم می‌رفتند و به سرزمین کنعان مهاجرت می‌کردند.

روابط اولیه با دیگران

پاتریاریک (ابراهیم) با گروه‌های دیگری از مردم دیگر به طرق مختلف تعامل می‌کند. خوانندگان اولیه اسرائیلی نیز باید چنین رویه‌ای را در پیش می‌گرفتند.

- رهایی از مصر (۱۲: ۱۰-۲۰)
ابراهیم آموخت که مصر وطن او نیست.

تجارب خوانندگان اولیه اسرائیلی موسی مشابه داستان ابراهیم بود.

مصر موطن اسرائیل نبود.

• اختلاف با لوط (۱۳: ۱-۱۸)

رفتار مهربانانه ابراهیم در مورد لوط نشان داد که اسرائیلیان چگونه با موآبیان زمان خود برخورد کنند.

• رهایی لوط (۱۴: ۱-۲۴)

ابراهیم بر پادشاهان ستمگر و قدرتمند سرزمین‌های دور پیروز شد و محبت خود را نسبت به لوط با آزادی او نشان داد.

با آزاد کردن موآبیان و عمونیان، اسرائیل الگوی ابراهیم را سرمشق کار خود قرار داد.

عهد با خدا

- وعده‌های عهدی (۱۵: ۱-۲۱)
خدا وارد عهد با ابراهیم شد.

قوم اسرائیل ذریت وعده داده شده ابراهیم بودند. آنها وارد همان سرزمینی می‌شدند که خدا وعده آن را به پدرشان داده بود.

- شکست در رابطه با هاجر (۱۶: ۱-۱۶)
مخاطبان اولیه موسی بارها از وعده‌های خدا روی برگرداندند و خواستار راحتی دوران اسارت در مصر بودند.

دقیقا همانطور که نقشه ابراهیم رد شد، گزینه‌های جایگزین آنها نیز رد می‌شد.

- ملزومات عهد (۱۷: ۱-۲۷)
خدا ابراهیم را به خاطر اهمال در پیروی از نقشه خود تنبیه کرد.

وفاداری اسرائیلیان به عهد خدا تنها شرطی بود که آنها را محق می‌کرد تا نسبت به دریافت برکات عظیم خدا امیدوار باشند.

روابط متاخر با دیگران

برخورد ابراهیم به اسرائیل یاد داد که چگونه با اقوام زیر تعامل کنند:

- کنعانیان
- موآبیان و عمونیان
- فلسطینیان و اسمائیلیان

● سدوم و عموره (۱۸: ۱ تا ۱۹: ۳۹)

این وقایع مستقیماً با وضعیت پیش‌روی مخاطبان اولیه موسی صحبت می‌کرد.

- تهدید خدا در برابر کنعانیان
- نگرانی از حال عادلانی در میان کنعانیان
- نابودی شهرهای شریر کنعانی
- رابطه اسرائیلیان با فرزندان لوط: موآبیان و عمونیان

● شفاعت برای ابی‌ملک (۲۰: ۱-۱۸)

ابراهیم برای ابی‌ملک فلسطینی شفاعت کرد.

اسرائیلیان زمان موسی باید همان رفتار را با فلسطینیان زمان خود می‌داشتند.

- اسحاق و اسمائیل (۲۱: ۱-۲۱)
 - موسی به قوم اسرائیل کمک کرد که به ماهیت رابطه‌شان با اسمائیلیان زمان خود پی ببرند.

- معاهده با ابی‌ملک (۲۱: ۲۲-۳۴)
 - ابی‌ملک فلسطینی به توجه خاص خدا نسبت به ابراهیم احترام گذاشت. ابراهیم پذیرفت که با ابی‌ملک و فرزندان او در صلح و آشتی زندگی کند.

چاه بئرشبع همچنان در زمان موسی وجود داشت و به اسرائیل یادآور می‌شد:

- معاهده‌ای که در آنجا بسته شد.
- حفظ آشتی و احترام متقابل با فلسطینیان

ذریه و مرگ

میراث ابراهیم رابطه‌ عهده‌ی او با خدا را به نسل‌های بعد گسترش می‌داد.

• امتحان ابراهیم (۲۲: ۱-۲۴)

خدا از ابراهیم خواست تا پسرش را قربانی کند. ابراهیم اطاعت کرد. نتیجه آینده بسیار روشن برای اسحاق بود.

این قسمت از کلام خدا به اسرائیلیان یادآور می‌شود که خدا قوم اسرائیل را امتحان می‌کند تا عمق وفاداری آنها را بسنجد.

• محل تدفین (۲۳: ۱-۲۰)

ابراهیم بعد از مرگ همسرش سارای برای خانواده‌اش در جبرون آرامگاه خانوادگی خرید.

این داستان نشان می‌دهد که سرزمین کنعان محل مناسب برای ذریت ابراهیم بود. محل مناسب برای ذریت ابراهیم در سرزمین کنعانیان بود.

- ازدواج اسحاق (۲۴: ۱-۶۷)

برای اطمینان از اینکه اسحاق از فساد کنعانیان در امان بماند، ابراهیم مصرانه می‌خواهد که اسحاق با زنی از کنعانیان ازدواج نکند.

ابراهیم با لطف خدا آینده بسیار خوبی برای اسحاق و ذریتش تضمین کرد.

تا وقتی که اسرائیل هم به فساد کنعانیانی که در سرزمین وعده بودند تن در نمی‌دادند، آینده روشن و پر برکت اسحاق، آینده آنان نیز می‌شد.

- مرگ و وراثت (۲۵: ۱-۱۸)

چند داستان مختصر:

- پسران ابراهیم از همسران دیگر ابراهیم به جز سارای.
- مرگ ابراهیم و دریافت آخرین برکت ابراهیم توسط اسحاق به عنوان وارث قانونی
- بخش مقایسه‌ای فهرست وار از فرزندان اسمائیل

نتیجه‌گیری

سوالاتی برای مرور

۱. دو جهان یا دنیای مورد اشاره و نظر موسی در زمان نگارش کتاب پیدایش برای قوم اسرائیل را توصیف کنید.

۲. سه نوع پیوندی که موسی داستان‌هایش را توسط آنها با تجارب قوم اسرائیل مرتبط ساخت، شرح دهید.

۳. مراحل اصلی زندگی ابراهیم را خلاصه‌وار بنویسید. این مراحل چگونه به مخاطبان اولیه موسی مرتبط می‌شوند؟

۴. نوشته‌های موسی در کتاب پیدایش چه بینشی از معنای این داستان‌ها از زندگی ابراهیم به دست می‌دهد؟

۵. این درس چگونه تاثیر داستان ابراهیم بر مخاطبان اولیه را جمع‌بندی می‌کند؟

۶. چهار مضمون اصلی مورد نظر موسی از نوشتن درباره ابراهیم کدامند؟ این مضامین چگونه به مخاطبان اولیه مرتبط می‌شوند؟

۷. مراحل اصلی زندگی ابراهیم و بعضی از اشارات ضمنی این مراحل بر روی مخاطبان اولیه را به صورت خلاصه بنویسید.

سوالات کاربردی

۱. مضمون فیض الاهی به اسرائیلیان یادآور می‌شد که آنها دریافت‌کنندگان رحمت خداوندند. شما چگونه از فیض الاهی خدا بهره‌مند شدید؟
۲. با اینکه خدا رحمتش را به اسرائیلیان ارزانی کرد ولی وضعیت هر نسلی به نوع اطاعت آن نسل از فرامین خدا بستگی داشت. اهمیت یا معنای این تعلیم برای پیروان مسیح در چیست؟
۳. وقایع زندگی ابراهیم برای شناساندن منظری از نقشه خدا نوشته شد تا از قوم اسرائیل استفاده کند تا پادشاهی خدا را در همه جهان گسترده کند. بسط پادشاهی خدا در روزگار ما چه معنایی دارد؟ نقشه‌های ما چگونه با الهام از زندگی ابراهیم و شخصیت‌های کتاب مقدسی اهل ایمان باید شکل بگیرند؟
۴. چگونه داستان تعامل و روابط ابراهیم با سایر مردمان الگویی برای پیروان مسیح در روزگار ما تعیین می‌کنند؟
۵. ما نیز مثل داستان لغزش ابراهیم در مورد هاجر بعضی اوقات به جای پیروی از نقشه خدا به دنبال نقشه‌های خود هستیم. شما در چه موقعیت‌هایی وسوسه می‌شوید که دست به این کار بزنید؟
۶. میراث ابراهیم، چگونه در مسیحیان امروزی ادامه پیدا می‌کند؟
۷. مهمترین نکته‌ای که از این درس آموختید چه بود؟

پدر ما ابراهیم

درس
سوم

زندگی ابراهیم:
کاربرد امروزی

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2018 by Third Millennium Ministries

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form or by any means for profit, except in brief quotations for the purposes of review, comment, or scholarship, without written permission from the publisher, Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

Unless otherwise indicated all Scripture quotations are from the HOLY BIBLE, NEW INTERNATIONAL VERSION. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 International Bible Society. Used by Permission of Zondervan Bible Publishers.

ABOUT THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Founded in 1997, Third Millennium Ministries is a nonprofit Christian organization dedicated to providing **Biblical Education. For the World. For Free.** In response to the growing global need for sound, biblically-based Christian leadership training, we are building a user-friendly, donor-supported, multimedia seminary curriculum in five major languages (English, Spanish, Russian, Mandarin Chinese, and Arabic) and distributing it freely to those who need it most, primarily Christian leaders who have no access to, or cannot afford, traditional education. All lessons are written, designed, and produced in-house, and are similar in style and quality to those on the History Channel[®]. This unparalleled, cost-effective method for training Christian leaders has proven to be very effective throughout the world. We have won Telly Awards for outstanding video production in Education and Use of Animation, and our curriculum is currently used in more than 192 countries. Third Millennium materials take the form of DVD, print, Internet streaming, satellite television transmission, and radio and television broadcasts.

For more information about our ministry and to learn how you can get involved, please visit <http://thirdmill.org>.

سرشناسه: پدر ما ابراهیم (درس شماره ۳: زندگی ابراهیم: کاربرد امروزی)

مدرس: ریچارد پرت

حق چاپ ترجمه فارسی این اثر برای انتشارات خدمات مسیحی هزاره سوم محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، چاپ، توزیع و دخل و تصرف در این اثر بدون اجازه ناشر مطابق قانون حق مولف ممنوع و منوط به کسب اجازه رسمی از ناشر است. ارجاعات کتاب مقدسی از ترجمه قدیم و هزاره نو (انتشارات ایلام) و ترجمه مؤده برای عصر جدید (انجمن متحد کتاب مقدس) گرفته شده است.

فهرست مطالب

(۱) مقدمه

(۲) ابراهیم و عیسی

نسل ابراهیم

یگانگی

مسیح به عنوان نسل

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۳) اسرائیل و کلیسا

نسل ابراهیم

تعدد شمار نسل ابراهیم

هویت قومی

شخصیت روحانی

موقعیت تاریخی

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۴) نتیجه‌گیری

کاربرد امروزی

مقدمه

اگر یک چیز درباره کتاب مقدس وجود داشته باشد که بسیاری از مردم این عصر با آن مشکل داشته باشند این است که: «تصور این موضوع بسیار سخت است که داستان‌هایی که هزاران سال پیش نوشته شده‌اند بتوانند راهنمای زندگی امروز ما باشند.» خود ابراهیم چهار هزار سال پیش زندگی می‌کرد و داستان‌های زندگی او تقریباً ۳۶۰۰ سال پیش نوشته شدند. اما ما پیروان مسیح این حقیقت را می‌پذیریم که این داستان‌ها بخشی از کتاب مقدس هستند و از این جهت حتی برای مردم این عصر هم مفیدند.

اما با این وجود، هنوز این سوال به قوت خود باقی است که چگونه این داستان‌های مربوط به ابراهیم در زندگی امروزی ما کاربرد پیدا می‌کنند؟ چگونه می‌توان بر این شکاف ۴۰۰۰ ساله‌ای که ما را از ابراهیم جدا می‌کند پل زد؟

ما این دوره از دروس را «پدر ما ابراهیم» نام‌گذاری کردیم، چون زندگی ابراهیم را آن‌گونه که در کتاب پیدایش آمده بررسی می‌کنیم. این مبحث سومین درس از دروس مقدماتی این دوره است و ما آن را «زندگی ابراهیم: کاربرد امروزی» نامیدیم. در این درس، با تمرکز بر راهکار مناسبی که با آن بتوان کاربردهایی امروزی از باب‌های مربوط به ابراهیم را در پیدایش استنتاج کرد، بررسی زندگی ابراهیم را به پایان می‌بریم. این سوال مطرح می‌شود که ما چگونه باید داستان‌های مربوط به ابراهیم را در زندگی خودمان به کار بندیم؟ این داستان‌ها امروز باید چه تاثیری بر ما داشته باشند؟

برای آنکه بدانیم چگونه زندگی ابراهیم با دنیای ما مربوط می‌شود، دو جنبه اساسی را بررسی خواهیم کرد: اول، پیوند و ارتباط بین ابراهیم و عیسی را مرور می‌کنیم و دوم، ارتباط موجود بین مخاطبان اولیه اسرائیلی و مخاطبان کلیسایی این عصر را بررسی خواهیم کرد.

قبل از آنکه به کاربرد امروزی زندگی ابراهیم بپردازیم باید زمانی را به مرور آنچه در درس گذشته دیدیم، اختصاص دهیم. دریافتیم که داستان ابراهیم به پنج مرحله متقارن تقسیم می‌شود. مرحله اول زندگی ابراهیم با پیشینه و تجربیات اولیه ابراهیم در ۱۱: ۱۰ تا ۱۲: ۹ شروع می‌شود. مرحله دوم بر چندین واقعه مربوط به تعاملات اولیه ابراهیم با نمایندگان سایر ملل در ۱۲: ۱۰ تا ۱۴: ۲۴ تمرکز می‌کند. مرحله سوم و قسمت اصلی بر عهدی که خدا در ۱۵: ۱ تا ۱۷: ۲۷ با ابراهیم بست متمرکز می‌شود. چهارمین مرحله به تعاملات متاخر ابراهیم با نمایندگان سایر ملل، در ۱۸: ۱ تا ۲۱: ۳۴ توجه می‌کند و مرحله پنجم در ۲۲: ۱ تا ۲۵: ۱۸ به ذریت و مرگ ابراهیم

می‌پردازد. این پنج مرحله، زندگی ابراهیم را در الگویی متقارن به تصویر می‌کشد. مرحله پنجم، که به عهد خدا با ابراهیم می‌پردازد به عنوان هسته مرکزی زندگی ابراهیم عمل می‌کند. دومین و چهارمین مرحله که بر تعاملات ابراهیم با سایر ملل تمرکز می‌کنند، با هم مقایسه می‌شوند و اولین و آخرین مرحله با پایان دادن به داستان زندگی ابراهیم و دنبال کردن رد پای ابراهیم در زنجیره فامیلی او از گذشته تا به آینده، به حالت متناظر عمل می‌کنند. علاوه بر ساختار اصلی زندگی ابراهیم، همچنین در درس گذشته آموختیم که موسی از نوشتن زندگی ابراهیم هدفی داشت. موسی درباره ابراهیم نوشت تا به اسرائیلیان بیاموزد که چرا و چگونه باید مصر را پشت سر گذاشته، ترک می‌کردند و به سوی تسخیر سرزمین وعده پیش می‌رفتند. به عبارت دیگر، با مشاهده پیشینه تاریخی زندگی خودشان در ابراهیم، با یافتن الگو و نمونه‌هایی برای اطاعت یا پرهیز در داستان‌های ابراهیم و با تشخیص اینکه چگونه زندگی ابراهیم پیش‌سایه‌ای از زندگی خود آنهاست، اسرائیلیان پیرو موسی می‌توانستند راه‌هایی که باید برای رسیدن به هدفی که خدا برای آنها در نظر داشت، ببینند. با مرور درس گذشته، حال آماده‌ایم که به کاربرد امروزی داستان‌های زندگی ابراهیم بپردازیم.

ابراهیم و عیسی

بیایید اول به روابط موجود بین ابراهیم و عیسی نگاهی بیاندازیم. متأسفانه اکثر اوقات مسیحیان زندگی ابراهیم را کم و بیش مستقیماً به زندگی‌های امروزی خود ربط داده و عملی می‌کنند. ما به داستان زندگی ابراهیم به عنوان یک داستان ساده اخلاقی که مستقیماً با زندگی ما سخن می‌گوید توجه می‌کنیم. به هر حال، ما مسیحیان می‌دانیم که رابطه ما و ابراهیم توسط یک واسطه است؛ زندگی ابراهیم به ما مربوط شده چون ما به نسل خاص او یعنی مسیح، پیوسته‌ایم. مسیح بین ما و ابراهیم قرار گرفته است و به همین خاطر باید همیشه داستان‌های کتاب مقدس درباره ابراهیم را در پرتو مسیح و کار او ببینیم.

برای درک رابطه بین ابراهیم و مسیح به دو مطلب می‌پردازیم. از یک سو، بررسی می‌کنیم که چگونه عهد جدید تعلیم می‌دهد که مسیح نسل ابراهیم است و از سوی دیگر، خواهیم دید که چهار مضمون یا موضوع اصلی که در زندگی ابراهیم به آن اشاره کردیم چگونه به مسیح به عنوان نسل ابراهیم مربوط می‌شود. بیایید اول به مفهوم عیسی به عنوان نسل ابراهیم بپردازیم.

نسل ابراهیم

حال این حس وجود دارد که ابراهیم پدر همه ایمانداران در طول تاریخ است اعم از مرد و زن و بچه. همه ما عضوی از خانواده او، فرزندان او و وراث او هستیم. اما همانطور که خواهیم دید، عهد جدید این مطلب را

روشن می‌کند که ما به دلیل پیوستن به مسیح که از نسل خاص ابراهیم است از این موقعیت برخوردار و بهره‌مندیم. برای درک این مطلب که چگونه کتاب مقدس این دیدگاه را به ما می‌دهد مختصراً به دو موضوع خواهیم پرداخت. اول، یگانگی مفهوم «نسل»، دوم، مفهوم مسیح به عنوان نسل بی‌همتای ابراهیم.

یگانگی

بیاید اول بر روش‌هایی که کتاب مقدس برای جلب توجه به موضوع یگانگی مفهوم نسل ابراهیم به کار برده تامل کنیم. شاید مهم‌ترین متنی که بر این موضوع صحنه گذاشته غلاطیان ۳: ۱۶ باشد. این قسمت از کلام خدا می‌گوید:

اما وعده‌ها به ابراهیم و به نسل او گفته شد و نمی‌گوید «به نسل‌ها» که گویا دربارهٔ بسیاری باشد، بلکه دربارهٔ یکی و «به نسل تو» که مسیح است. (غلاطیان ۳: ۱۶)

در این متن، پولس به این واقعیت که خدا در پیدایش با ابراهیم و نسل یا اولاد او عهد بست اشاره می‌کند. اما به کلمهٔ «نسل» توجه کنید که پولس چگونه این کلمه را تفسیر می‌کند. او بیان می‌کند که خدا این وعده‌ها را به ابراهیم و نسل‌های او - به صورت جمع - نداده بلکه به ابراهیم و نسل او، یعنی یک شخص که همان مسیح است.

پولس با توجه به اینکه لغت عبری زرا که به «نسل» ترجمه شده، به صورت مفرد است از این موضع دفاع می‌کند و موضوع را پیش می‌برد. همین مطلب در مورد لغت یونانی اسپرما که در ترجمهٔ یونانی عهد عتیق موجود در زمان پولس بود نیز صدق می‌کند. همانطور که پولس اشاره می‌کند، خدا به ابراهیم نگفت که وعده‌ها به ابراهیم و نسل‌های او (به صورت جمع) داده می‌شود بلکه به نسل او، به صورت مفرد.

حال در ظاهر به نظر می‌رسد که منظور پولس بسیار آسان و واضح است. میراث ابراهیم فقط به یک نسل یا یک نَسَب می‌رسید چون لغت به کار رفته به صورت مفرد آمده است. اما بحث پولس دربارهٔ مفرد بودن کلمهٔ «نسل» مفسران را به دردسر انداخته است. شاید بتوان مسئله را اینطور مطرح کرد. درست است که لغت «نسل» یا همان «زرا» به صورت مفرد به کار رفته اما در بیشتر موارد در عهد عتیق، که مشمول داستان‌های زندگی ابراهیم هم می‌شود، لغت «نسل» به صورت مفرد به یک مجموعه که معنای مفرد می‌دهد بر می‌گردد، لغت مفردی که به یک گروه اشاره می‌کند. لغت عبری زرا یا «نسل» بیشتر شبیه کلمهٔ فارسی «ترکه» به معنی اولاد یا ذریت است. گرچه این کلمه به صورت مفرد است می‌تواند به یک ترکه یا ذریت یا همان فرزند اشاره کند و یا به مجموعهٔ اولاد یا ذریت به صورت جمع نیز نسبت داده شود.

برای مثال، اصطلاح «نسل» یا زرا قطعا در پیدایش ۱۵: ۱۳، در معنی به صورت جمع آمده است. خدا با این کلمات با ابراهیم سخن گفت:

یقین بدان که ذریت تو در زمینی که از آن ایشان نباشد، غریب خواهند بود، و آنها را بندگی خواهند کرد، و آنها چهارصد سال ایشان را مظلوم خواهند داشت (پیدایش ۱۵: ۱۳)

در اینجا، کلمه «ذریت» ترجمه لغت مفرد زرا است. اما این لغت آشکارا در معنی شکل جمع دارد. این آیه از نسل با عنوان «از آن ایشان» به صورت جمع سخن می‌گوید و افعال «بندگی خواهند کرد و مظلوم خواهند شد» نیز در عبری به صورت جمع به کار رفته‌اند. البته پولس می‌دانست که لغت «نسل» به صورت مفرد در پیدایش بارها بر بیش از یک نفر دلالت می‌کرده است. در حقیقت خود پولس وقتی غلاطیان ۳: ۲۹ را می‌نوشت از لغت نسل به صورت جمع استفاده می‌کند و اینطور می‌نویسد:

هر آینه نسل ابراهیم و بر حسب وعده وارث هستید. (غلاطیان ۳: ۲۹)

در متن یونانی این آیه، عبارت «هستید» به «استه» که فعل جمع است ترجمه شده و «نسل ابراهیم» با کلمه «وراث» یا همان «کلرنومی» که به صورت جمع است مترادف و هم معنی است. با در اختیار داشتن این اطلاعات باید این سوال را بپرسیم که اگر پولس می‌دانست که شکل مفرد کلمه «نسل» می‌تواند بر بیش از یک شخص هم دلالت داشته باشد، پس چرا بر مفرد بودن آن تاکید می‌کند؟ به احتمال زیاد، پولس بخش خاصی از زندگی ابراهیم را در نظر داشت یعنی پیدایش ۲۲: ۱۶-۱۸. در این آیات لغت «نسل» قطعا در معنی مفرد آمده است. به ترجمه تحت‌اللفظی این آیات گوش کنید:

خداوند می‌گوید: «به ذات خود قسم می‌خورم، چون تو پسر خود را، پسر یگانه خود را دریغ نداشتی، هر آینه تو را برکت دهم و نسل تو را کثیر سازم مانند ستارگان آسمان و مثل ریگ‌هایی که بر کناره دریاست و نسل تو دروازه‌های دشمنانش را متصرف خواهد شد و از نسل تو جمیع امت‌های زمین برکت خواهند یافت، چونکه قول مرا شنیدی.» (پیدایش ۲۲: ۱۶-۱۸، تحت‌اللفظی)

متاسفانه، بسیاری از مترجمان معاصر این بخش از کلام خدا را طوری ترجمه می‌کنند که لغت «نسل» به شکل مجموعه‌ای مفرد آورده می‌شود. اما باید به یاد داشته باشیم که این آیه بخشی از داستان قربانی کردن اسحاق است و اینجا کلمه «نسل» به ذریت ابراهیم به شکل تعمیم یافته دلالت نمی‌کند بلکه به اسحاق، پسر ابراهیم بر می‌گردد. فعل «متصرف خواهد شد» در عبری به شکل مفرد آمده است و توجه کنید که مفعول این جمله «دشمنانش» نیز به صورت مفرد است. همانطور که در دروس بعدی خواهیم دید، پیدایش باب ۲۲ و باب‌های بعد از آن، درصدد نشان دادن برتری اسحاق پسر سارای بر سایر برادرانش، یعنی پسران هاجر و پسران قطوره است. اسحاق نسل خاص وعده بود، شخصی که خدا او را به عنوان یگانه وارث ابراهیم انتخاب کرده بود. بنابراین پیش از تولد اسحاق، کتاب پیدایش معمولاً از لغت «نسل» ابراهیم به صورت یک مجموعه و به معنی «ذریت» به صورت جمع سخن می‌گوید اما در اینجا این کلمه بر اسحاق به عنوان فرزنددی که وعده‌های ابراهیم را به ارث برده توجه و تاکید می‌کند.

به این ترتیب، می‌توانیم بفهمیم منظور پولس وقتی به نسل ابراهیم به شکل مفرد اشاره می‌کرد چه بوده است. پولس توضیح می‌دهد که در پیدایش باب ۲۲ خدا به ابراهیم و صرفاً همه ذریت او وعده‌ها را نداد. او اشاره می‌کند که مفرد بودن کلمه «نسل» در پیدایش ۲۲: ۱۶-۱۸ نشان می‌دهد که وعده‌ها به اسحاق، پسر خاص ابراهیم و وارث او، داده می‌شوند.

مسیح به عنوان نسل

با در نظر داشتن یگانگی نسل ابراهیم، حال می‌توانیم به این نکته پردازیم که مسیح نسل ابراهیم است. بیایید دوباره به آنچه پولس رسول در غلاطیان ۳: ۱۶ می‌گوید گوش کنید:

اما وعده‌ها به ابراهیم و به نسل او گفته شد و نمی‌گوید «به نسل‌ها» که گویا درباره بسیاری باشد، بلکه درباره یکی و «به نسل تو» که مسیح است. (غلاطیان ۳: ۱۶)

در این قسمت از کلام، پولس نه فقط توجه را به یگانگی مسیح بلکه به این حقیقت نیز جلب می‌کند که مسیح یگانه نسل ابراهیم است. حال همانطور که قبلاً دیده‌ایم، برحسب معانی اولیه پیدایش تنها نسل ابراهیم که موسی درباره آن نوشته است کسی نیست جز اسحاق، پسر یگانه وعده که از سارای متولد شد. با این نگاه، چگونه می‌توانیم دریابیم که وقتی پولس می‌نویسد عیسی تنها نسل ابراهیم است، منظورش چیست؟ بیایید این طور فکر کنیم: میراث ابراهیم، میراثی خانوادگی بود که به ذریت او تعلق داشت. اما در بسیاری از مطالب مهم تاریخ کتاب مقدس خدا چندین شخصیت کلیدی را به عنوان وارثین خاصی که میراث

ابراهیم را دریافتند یا به سایرین انتقال دادند، انتخاب می‌کند. در مورد اسحاق، او نسل خاصی بود که از سایر پسران ابراهیم متمایز بود. وقتی اسحاق صاحب دو پسر شد، یعقوب و عیسو، خدا یعقوب را برگزید تا نسل خاص ابراهیم باشد و عیسو و ذریتش را محروم کرد. از یعقوب دوازده پدر یا پاتریارک قبایل اسرائیل متولد شدند، اما در میان قبایل اسرائیل چند نفر وارثان خاص ابراهیم بودند. برای مثال، زمانی که آنها از مصر به سمت سرزمین وعده حرکت می‌کردند، موسی رهبر و میانجی خدا در میان قوم بود. بعدها وقتی اسرائیل حکومتی پیشرفته و با ثبات شد داوود و پسرانش نقش میانجی‌گران و وارثان ابراهیم را در میان قوم بر عهده داشتند.

همین نقش داوود و پسرانش پولس را سوق می‌دهد تا از مسیح به عنوان آخرین نسل اعظم ابراهیم نام برد چون عیسی وارث به حق پادشاهی داوود است. او توسط خدا برگزیده شده بود تا پادشاه ابدی قومش باشد. او، ماشیح، فرزند یا نسل اعظم ابدی پادشاهی ابراهیم است. به همین منوال، خود به خود مسیح تنها شخصی است که از طریق وی هر کس دیگری می‌تواند در ارث ابراهیم سهیم باشد. هیچ کس جدا از مسیح هرگز نمی‌تواند به وعده‌های داده شده به ابراهیم برسد. درک این نکته که چگونه مسیح آخرین نسل ابراهیم است، کمک می‌کند تا به نقش او در دوره سه مرحله‌ای ملکوت نجاتی که به جهان آورد تامل کنیم.

پس می‌توانیم رابطه عیسی و ابراهیم را به این شکل خلاصه کنیم. از دیدگاه مسیحی، عیسی یگانه و آخرین نسل ابراهیم است. و به عنوان مسیحیان وقتی می‌خواهیم زندگی ابراهیم را به دنیای امروزی ربط دهیم، همیشه باید این نکته را در نظر داشته باشیم که رابطه بین ابراهیم و دنیای ما این است که برکات عظیم ابراهیم در زمانی که مسیح پادشاهی خود را آغاز کرد، و زمان حاضر که پادشاهی خود را وسعت و گسترش می‌بخشد و در زمان به کمال رساندن ملکوتش در آینده نیز منقل می‌شود.

عهد جدید تعلیم می‌دهد که مسیح میراث ابراهیم را در سه مرحله اصلی دریافت کرد و آن را انتقال می‌دهد. اول، در آغاز ملکوتش که با اولین ظهورش صورت گرفت. دوم، در ادامه ملکوتش، که در طول تاریخ بعد از اولین ظهورش تا قبل از بازگشتش، گسترده می‌شود و سوم، در به کمال رسیدن ملکوتش در بازگشت ثانویه پرچالاش. او با نشستن بر دست راست خدای پدر و سلطنت بر همگان، میراث ابراهیم را در مقیاسی بزرگتر دریافت و آن را منتقل می‌کند. در آن روزی که با جلال باز می‌گردد میراث ابراهیم را به کمال و تمام دریافت کرده و کاملاً عطا می‌کند.

در یک کلام، درک این موضوع بسیار مهم است که پولس در غلاطیان ۳: ۱۶ یک دیدگاه نسبتاً پیچیده الاهیاتی را در چند کلمه خلاصه می‌کند. وقتی پولس می‌گوید که وعده به ابراهیم و یگانه نسل او داده شده و بعد آن نسل را با مسیح یکی می‌کند، نمی‌گوید که کلمه «نسل» که در پیدایش به کار رفته مستقیماً به عیسی بر می‌گردد. بلکه پولس از یک روش خلاصه شده‌ای برای ایجاد رابطه نمادین موجود بین اسحاق و مسیح سخن

می‌گوید. به بیان جامع‌تر، می‌شود گفت همانطور که اسحاق در روزگار خود وارث اصلی ابراهیم به شمار می‌رفت، مسیح پسر ارشد ابراهیم و وارث اصلی ابراهیم در دورهٔ عهد جدید است.

مضامین اصلی

برای اینکه کاملاً به اهمیت مفهوم مسیح به عنوان نسل ابراهیم پی ببریم، بررسی این مطالب در پیوند با چهار مضمون اصلی که در داستان‌های ابراهیم به آنها پرداختیم می‌تواند سودمند باشد. به یاد می‌آورید که ما به چهار مضمون اصلی در این باب‌های پیدایش برخوردیم: فیض الاهی، وفاداری ابراهیم، برکت خدا به ابراهیم و برکت خدا از طریق ابراهیم. چگونه می‌توانیم در سایهٔ روابط موجود بین ابراهیم و مسیح به این درونمایه‌ها پی ببریم؟

فیض الاهی

در مرحلهٔ اول دیدیم که خدا در زندگی ابراهیم فیض زیادی نصیبش کرد. البته چون ابراهیم گناهکار بود باید شخصاً مورد فیض قرار می‌گرفت، اما مضاف بر آن رحمت خدا نسبت به ابراهیم نیز نمایشی عینی از لطف خدا بود. در واقع، خدا با برقراری رابطه با ابراهیم کمک کرد تا همهٔ جهان نجات یابد.

حال ما مسیحیان ایمان داریم که هر قدر خدا در زندگی ابراهیم به او لطف کرد، فیض خدا نسبت به او سایه‌ای از رحمتی بود که خدا در مسیح نشان داد. البته که مسیح خود گناهی نداشت، بنابراین او خود فیض نجات را دریافت نکرد اما با این وجود آنچه از مسیح به عنوان نسل ابراهیم حاصل می‌شود نمایش عینی عظیم از رحمت خدا به جهان است.

خدا در اولین ظهور مسیح یعنی آغاز ملکوت، رحمت زیادی نشان داد. زندگی، مرگ، رستاخیز و صعود او و نزول روح‌القدس نمایش پرشکوه فیض خدا بودند. و حال که مسیح در ادامهٔ ملکوتش در آسمان سلطنت می‌کند، خدا رحمت بیشتری ارزانی می‌دارد. در حالی که نجات در جهان گسترش می‌یابد، خدا رحمت آشکار شده در مسیح را از طریق تحولی انکارناپذیر در تاریخ به نمایش گذاشته است. وقتی مسیح بازگردد، به کمال رسیدن ملکوت، رحمت بی‌کرانی در پی خواهد داشت. مسیح باز خواهد گشت و آسمان و زمینی جدید خواهد آورد. ما پیروان مسیح، هر بار که در طول داستان‌های ابراهیم رحمت خدا را می‌بینیم، باید قلب‌ها و افکارمان متوجه رحمتی باشد که خدا در این سه مرحله از ملکوتش در مسیح نشان داده است.

وفاداری ابراهیم

در مرحلهٔ دوم، موضوع مهم دیگر در اظهارات موسی از زندگی ابراهیم، وفاداری ابراهیم نسبت به خدا بود. در آغاز، خدا از ابراهیم خواست تا مسئولیت مهاجرت به زمین وعده را به انجام برساند. اما خدا در طول زندگی

ابراهیم درخواست‌های متعدد دیگری نیز از او داشت. ما مسیحیان، وقتی داستان مسئولیت‌هایی که بر دوش ابراهیم گذاشته شده بود را می‌خوانیم، باید قلب و افکارمان را به سوی مسیح به عنوان نسل ابراهیم و وفاداری او به پدر آسمانی‌اش متمرکز کنیم.

و البته مسیح در هر سه این مراحل از ملکوتش، به پدر وفادار بود. در آغاز ملکوت، خود مسیح ثابت کرد که تماماً به خواسته خدا به وفاداری پایبند است. گرچه ابراهیم در موارد بسیار مهمی به خدا وفادار بود، مسیح در هر لحظه از زندگی‌اش کاملاً وفادار باقی ماند. علاوه بر این، مسیح به عنوان پادشاه عالم، در طول ادامه ملکوتش، نسبت به پدر آسمانی‌اش صادق و وفادار می‌ماند. او در عین سلطنت بر همه عالم، با بشارت و نجات قومش اهداف خدا را به طور تمام و کمال به انجام می‌رساند.

و سرانجام وقتی مسیح در زمان به کمال رسیدن ملکوت باز می‌گردد، عدالتی را که هنگام حیاتش بر زمین شروع کرده بود به انجام خواهد رساند. همه دشمنان خدا را نابود خواهد کرد و برای جلال پدرش همه چیز را تازه خواهد کرد. بنابراین، هر وقت به موضوع وفاداری ابراهیم به خدا بر می‌خوریم، می‌دانیم که به عنوان مسیحی، فقط وقتی این موضوع را به طور مناسب به مسیح به عنوان نسل ابراهیم ربط بدهیم، می‌توانیم آن را در دنیای امروز به کار گیریم.

برکت به ابراهیم

در مرحله سوم، ما مسیحیان نه فقط مایلیم بینیم که چگونه موضوعات فیض الاهی و وفاداری بشر، در مسیح به روزگار ما مربوط می‌شود بلکه سومین مضمون اصلی زندگی ابراهیم یعنی برکت به ابراهیم نیز برای ما بی‌اندازه مهم و جالب است. خدا به ابراهیم گفت که اسرائیل قومی عظیم خواهد شد و در زمین وعده صاحب ثروت می‌شود و اینکه ابراهیم و اسحاق شهرت و احترامی جهانی خواهند یافت.

حال بار دیگر، ما مسیحیان باید فکر خود را به سوی برکتی که خدا به مسیح یا نسل ابراهیم داده متوجه کنیم. مسیح در اولین ظهور خود، از مردگان برخاست و همه قدرت در آسمان و زمین را یافت، هیچ نامی در آسمان و زمین به عظمت نام عیسی وجود ندارد. عیسی از فزونی برکات در طی گسترش ملکوتش برخوردار است. وقتی بر طبق وعده خدا بر جهان حکومت می‌کند بیشتر و بیشتر جلال می‌یابد. اما زمانی که ملکوت به کمال برسد، وقتی مسیح با جلال بازگشت کند از این برکات در مقیاسی بی‌نهایت برخوردار خواهد شد. او متعال خواهد بود و هر زانویی در مقابل او یعنی پسر ارشد ابراهیم خم خواهد شد. پس به همین خاطر است که هر وقت می‌بینیم ابراهیم از خدا برکاتی دریافت می‌کند، چشمان ما باید به مسیح دوخته شود که وارث وعده‌های ابراهیم است و از برکات خدا، حتی در مقیاسی بالاتر برخوردار است.

برکت از طریق ابراهیم

سرانجام، چهارمین مضمون اصلی در زندگی ابراهیم، برکاتی است که از طریق ابراهیم به سایرین می‌رسد. خدا گفت که در طی روند برکت و لعنت، همه اقوام زمین از طریق ابراهیم برکت خواهند یافت. این وعده عظیم مورد توجه خاصی در عهد جدید است. به طوری که پولس در رومیان ۴: ۱۳ بر این وعده داده شده به ابراهیم اشاره می‌کند. کلام خدا می‌گوید:

زیرا به ابراهیم و ذریت او، وعده‌ای که او وارث جهان خواهد بود، از جهت شریعت داده نشد بلکه از عدالت ایمان (رومیان ۴: ۱۳)

به این نکته توجه کنید که وقتی خدا به ابراهیم وعده داد که همه ملل را برکت می‌دهد، گفت که این امر با مالکیت ابراهیم بر همه ملل و گسترش ملکوت خدا در همه جهان محقق می‌شود. ابراهیم و فرزندان او، با همه ملل تحت رهبری آنها، وارث جهان می‌شدند. همان‌طور که در آغاز به آدم و حوا گفته شد که بر همه زمین چیره خواهند شد، خدا وعده داد که ابراهیم و ذریتش با انتقال برکات خدا به هر خانواده‌ای از هر قومی، وارث همه زمین خواهند شد.

حال توجه کنید که این موضوع آخر یعنی توزیع برکت ابراهیم در سراسر جهان، به مسیح نیز مربوط می‌شود چون او نسل ابراهیم و وارث وعده‌های ابراهیم است. در آغاز ملکوت، مسیح افرادی وفادار از قوم اسرائیل را فرا می‌خواند، اما وقتی از مردگان بر می‌خیزد و بر تخت آسمانی خود صعود می‌کند، او به عنوان پادشاه تمام زمین بر می‌خیزد و به شاگردان وفادارش می‌گوید که برکت اسرائیل را به همه ملل منتقل کنند. در طی گسترش ملکوت، بسط سلطنت مسیح بر همه ملل از طریق بشارت، تحقق وعده برکت یافتن همه ملل بود که به ابراهیم داده شده بود. وقتی مسیح در زمان به کمال رسیدن ملکوت بازگردد، برکت خدا را بر همه ملل جهان ارزانی خواهد داشت. همان‌طور که در مکاشفه ۲۲: ۱-۲ می‌خوانیم:

و نهری از آب حیات به من نشان داد که درخشنده بود، مانند بلور و از تخت خدا و بره جاری می‌شود. و در وسط شارع عام آن و بر هر دو کناره نهر، درخت حیات را که دوازده میوه می‌آورد یعنی هر ماه میوه خود را می‌دهد و برگ‌های آن درخت برای شفای امت‌ها می‌باشد. (مکاشفه ۲۲: ۱-۲)

این وعده که ابراهیم برای همه ملل برکت خواهد بود نهایتاً، در آغاز گسترش و به کمال رسیدن ملکوت مسیح تحقق می‌یابد.

بنابراین می‌توانیم موضوع را اینگونه خلاصه کنیم: کاربرد امروزی درست از زندگی ابراهیم در دنیای ما باید همیشه دست کم یک اشاره غیرمستقیم به نقش مسیح به عنوان نسل ابراهیم داشته باشد. مسیح به عنوان نسل خاص ابراهیم کسی است که مضامین موجود در زندگی ابراهیم را به انجام رسانده و به کمال می‌رساند. رحمت خدا در مسیح نشان داده شده است؛ وفاداری کامل و صادقانه در مسیح یافت می‌شود؛ مسیح همه برکات داده شده به ابراهیم را دریافت می‌دارد و در مسیح گسترش برکات پرشکوه ابراهیم را تا به انتهای جهان شاهدیم. هر چیز دیگری که بخواهیم درباره کاربرد امروزی بگوییم لازم است که این پیوندها بین ابراهیم و عیسی را به یاد داشته باشیم.

حال که دیدیم رابطه بین ابراهیم و عیسی پیوندی حیاتی بین داستان‌های ابراهیم و دنیای امروز ما ایجاد می‌کند، باید به دومین جنبه از کاربرد امروزی یعنی رابطه بین اسرائیل و کلیسا پردازیم.

اسرائیل و کلیسا

باید همیشه به یاد داشته باشیم که وقتی موسی زندگی ابراهیم را تنظیم می‌کرد، درباره این چیزها نوشت تا قوم اسرائیل را تشویق کند که مصر را ترک کرده، پشت سر بگذارد و سرزمین وعده را تسخیر کرده و وارد آن شود. آنها باید سابقه تاریخی این رویا را در زندگی ابراهیم می‌دیدند و با پیدا کردن نمونه‌هایی برای اطاعت یا پرهیز در داستان زندگی ابراهیم آن را به انجام برسانند و حتی شاهد پیش‌سایه‌هایی از تجربیات خودشان در زندگی ابراهیم باشند. به همین خاطر، اگر بخواهیم بدانیم که داستان‌های ابراهیم چگونه به دنیای امروز مربوط می‌شوند باید به آنچه عهد جدید درباره روابط بین قوم اسرائیل پیرو موسی و کلیسای مسیحی امروز تعلیم می‌دهد توجه کنیم.

برای بررسی این رابطه بین اسرائیل و کلیسا به دو مطلب که در راستای بحث قبلی ما هستند می‌پردازیم. اول، موضوع نسل ابراهیم را که به قوم اسرائیل و کلیسای مسیح مرتبط می‌شود بیشتر مورد بررسی قرار می‌دهیم. دوم، خواهیم دید که موضوع نسل ابراهیم چگونه در چهار مضمون اصلی داستان‌های زندگی ابراهیم عنوان شده است. بیایید اول به اسرائیل و کلیسا به عنوان نسل ابراهیم نگاهی بیاندازیم.

نسل ابراهیم

برای درک رابطه بین اسرائیل و کلیسا به عنوان نسل ابراهیم به طور خلاصه به چهار موضوع می‌پردازیم. اول، شاهد تعدد شمار نسل ابراهیم خواهیم بود، دوم، به هویت قومی نسل او توجه می‌کنیم، سوم، بر

شخصیت روحانی نسل ابراهیم متمرکز می‌شود و چهارم، به موقعیت تاریخی نسل ابراهیم نظری خواهیم انداخت. ابتدا نسل ابراهیم را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

تعدد شمار نسل ابراهیم

همانطور که دیدیم کتاب پیدایش به وضوح روشن می‌کند که واژه «نسل ابراهیم» گهگاه به شخص خاصی، یعنی اسحاق، اطلاق می‌گردد و عهد جدید به این مطلب می‌پردازد تا بین ابراهیم و مسیح رابطه و پیوند ایجاد کند. اما حال باید دید خود را وسیع‌تر سازیم تا جنبه دیگری از دیدگاه کتاب مقدس درباره نسل ابراهیم را مشاهده کنیم. اسحاق تنها شخصی نبود که در داستان‌های ابراهیم، نسل یا ذریت ابراهیم خوانده شد. اسحاق میراث ابراهیم را فقط برای خود دریافت نکرد، او همچنین رابطی بود تا تعداد بیشتری از ذریت ابراهیم از این موقعیت برخوردار شوند. به همین خاطر موسی بارها و بارها، درباره قوم اسرائیل به عنوان نسل ابراهیم سخن گفت و به طریقی مشابه، وقتی که ما داستان‌های ابراهیم را به دنیای امروزمان ربط می‌دهیم، در عین حال که مهم است به یاد داشته باشیم که مسیح آخرین نسل و فرزند ابراهیم در عهد جدید است، همچنین باید به خاطر داشته باشیم که کلیسای مسیح نیز نسل ابراهیم به شمار می‌آید. همانطور که پولس در غلاطیان ۳: ۲۹ می‌گوید:

... هر آینه نسل ابراهیم و بر حسب وعده، وارث هستید... (غلاطیان ۳: ۲۹)

همانطور که پولس در این عبارت روشن می‌کند، ما به ابراهیم پیوند خوردیم چون به مسیح پیوسته‌ایم. ما مثل قوم اسرائیل در عهد جدید، نسل ابراهیم هستیم. به همین سبب، داستان‌های ابراهیم فقط به خود مسیح مربوط نمی‌شوند بلکه به شمار زیادی از فرزندان ابراهیم که در کلیسا با او یکی شناخته می‌شوند نیز مرتبط می‌شوند.

هویت قومی

حال گذشته از این واقعیت که اسرائیل در عهد عتیق نسل ابراهیم به شمار می‌آمد و امروزه کلیسای مسیح، باید به تشریح هویت قومی نسل ابراهیم در هر دو عهد پردازیم. همانطور که دیدیم داستان‌های ابراهیم در وهله اول برای قوم اسرائیلی که موسی را پیروی می‌کرد نوشته شدند. گرچه کاملاً درست است که اکثریت مخاطبان اولیه را قوم یهود تشکیل می‌دادند که از لحاظ جسمانی و رابطه خونی ذریت ابراهیم بودند، ولی اشتباه است اگر فکر کنیم که خوانندگان اولیه مطلقاً یا صرفاً یهودیان بودند. عده زیادی از مردمی که موسی را پیروی

می‌کردند آمیزه‌ای از یهودیان و غیریهودیانی بودند که در اسرائیل پذیرفته شده بودند. در نتیجه، گهگاه کتاب مقدس این نکته را روشن می‌سازد که خوانندگان اولیهٔ پیدایش صرفاً یهودی یا یهودی‌زاده نبودند. به عنوان مثال به نوع توصیف موسی از پیروانش در کتاب خروج ۱۲: ۳۸ گوش دهید:

گروهی مختلفی بسیار نیز همراه ایشان بیرون رفتند و گله‌ها و رمه‌ها و مواشی بسیار سنگین. (خروج ۱۲: ۳۸)

به این نکته توجه کنید که در میان اسرائیلیان «گروهی مختلفی» بودند. این دسته شامل غیریهودیانی بود که به اسرائیل پیوستند و همراه آنان از مصر خارج شدند. هر از گاهی از این گروه در کتاب مقدس اسم برده می‌شود. به طریقی مشابه، بخش‌های بعدی عهد عتیق نشان می‌دهد که غیریهودیان مشهوری چون راحاب و روت در نسل‌های بعدی در اسرائیل پذیرفته شدند و نسب‌نامه ذکر شده در اول تواریخ باب ۱ تا ۹ شامل اسامی غیریهودیانی است که در میان قوم خدا بودند.

پس می‌بینیم آن نسل ابراهیم که موسی در اصل داستان‌های ابراهیم را برای آنها نوشت، از لحاظ قومی مختلط بود و شامل ذریت جسمانی ابراهیم و غیریهودیانی می‌شد که در میان اسرائیل پذیرفته شده بودند. هر دو گروه، از طریق داستان‌های ابراهیم دربارهٔ آینده خود در سرزمین موعود مطلع و آگاه می‌شدند.

به همین ترتیب، امروزه کلیسای مسیحی از نظر قومی متنوع است. کلیسا متشکل از یهودیانی است که مسیح را به عنوان خداوند خود پذیرفته‌اند و نیز غیر یهودیانی که در خانوادهٔ ابراهیم پذیرفته شده‌اند چون آنها نیز مسیح را به عنوان خداوند پذیرفته‌اند. با این حساب، مسلماً همانطور که تاریخ نشان می‌دهد، کلیسای عهد جدید رشد کرده است به طوری که کلیسا غیریهودیان بیشتری نسبت به آنچه یهودیان پذیرفته بودند در خود جای داده است، اما تنوع قومی در نسل ابراهیم، امروز هم هنوز یک واقعیت است، همان‌طور که در عهد عتیق بود. بنابراین، همانطور که داستان‌های ابراهیم اول به یهودیان و غیریهودیانی که نسل ابراهیم به حساب می‌آمدند داده شد، باید آماده باشیم که داستان‌های ابراهیم را به یهودیان و غیریهودیانی که جزو کلیسای جهانی هستند و امروزه نسل ابراهیم محسوب می‌شوند مرتبط بدانیم.

این جنبه از کاربرد امروزی بسیار مهم است، چون بسیاری از مسیحیان این آموزهٔ غلط را که وعده‌های داده شده به ابراهیم، امروزه فقط به قوم یهود مربوط می‌شوند، تأیید می‌کنند. در این دیدگاه، خدا برای ایمانداران غیریهودی نقشهٔ جداگانه‌ای دارد. به غیر از چند اصل روحانی اینجا و آنجا، غیریهودیان ایماندار وارث وعده‌های داده شده به ابراهیم نیستند. گرچه شاید این دیدگاه رایج باشد ولی ما همیشه باید به یاد داشته باشیم که نسل ابراهیم در روزگار موسی از نظر قومی متنوع بود و امروزه نیز نسل ابراهیم از نظر قومی متنوع است. آنچه موسی به قوم و پیروانش تعلیم داد امروزه به دنبالهٔ رشتهٔ همان قوم یعنی کلیسای عیسای مسیح مربوط می‌شود.

شخصیت روحانی

در مرحله سوم از کاربرد امروزی زندگی ابراهیم، باید شخصیت روحانی اسرائیل و کلیسا را نیز به عنوان نسل ابراهیم مورد توجه قرار دهیم. همانطور که دیدیم، عهد عتیق قوم مرئی اسرائیل را به عنوان نسل ابراهیم می‌شناسد، منظور ما قوم یکپارچه و متحد اسرائیل است، اما لازم است که بدانیم در بین قوم مرئی اسرائیل از لحاظ روحانی تنوع وجود داشت. در بین قوم هم بی‌ایمانان و هم ایمانداران راستین وجود داشتند. گزارش عهد عتیق به وضوح روشن می‌کند که بسیاری از مردان، زنان و بچه‌ها در قوم اسرائیل، ایمانداران واقعی نبودند، اما عده‌ای دیگر که بر وعده‌های خدا توکل می‌کردند، ایمانداران واقعی بودند. مسلماً، همه قوم اسرائیل، هم ایمانداران، هم بی‌ایمانان، برکات خاص موقت زیادی دریافت کردند. همه آنها از اسارت مصر رهایی یافتند؛ همه آنها در سینا وارد رابطه عهدی با خدا شدند؛ همه آنها برای ایمان آوردن فرصت‌های زیادی داشتند و به همه آنها پیشنهاد ورود به سرزمین وعده داده شد. اما در عین حال تفاوت‌های مهمی نیز وجود داشت. از یک سو، بی‌ایمانانی که در میان اسرائیل بودند با روی برگرداندن از خدا و بت‌پرستی ماهیت واقعی قلب‌هایشان را نشان دادند. داستان‌های ابراهیم به گونه‌ای تدوین شده بود تا آنها را به توبه حقیقی و ایمان نجات‌بخش فرا خواند.

از طرف دیگر، ایمانداران راستین قوم اسرائیل به وعده‌های خدا ایمان آوردند و از طریق وفاداری ماهیت اصلی قلب‌هایشان را نشان دادند. داستان‌های ابراهیم طرح‌ریزی شده بودند تا این ایمانداران واقعی تشویق شده و در ایمان رشد کنند. اکنون بی‌ایمانان اسرائیل به خاطر بی‌دینی خود فقط برکات موقت دریافت کردند اما در ابدیت داوری ابدی و نهایی خدا را دریافت خواهند کرد. این ایمانداران راستین که نسل واقعی ابراهیم بودند، ذریت روحانی او، فرزندان بودند که نه تنها از بسیاری از برکات موقت بهره می‌برند بلکه روزی به برکت ابدی میراث ابراهیم در آسمان و زمین جدید خواهند رسید. پولس بحث خود را بر این دیدگاه در رومیان ۹: ۶-۸ پیش می‌برد. بیایید ببینیم پولس در این آیات چه می‌گوید.

... زیرا همه که از اسرائیل‌اند، اسرائیلی نیستند و نه نسل ابراهیم تماماً فرزند هستند؛ بلکه نسل تو در اسحاق خوانده خواهند شد. یعنی فرزندان جسم، فرزندان خدا نیستند، بلکه فرزندان وعده از نسل محسوب می‌شوند. (رومیان ۹: ۶-۸)

با این حساب مشاهده تنوع روحانی در کلیسای مسیح کار دشواری نیست. کسانی که از طریق تعمید در عهد جدید به کلیسای مرئی پیوستند از دو گروه هستند: بی‌ایمانان و ایمانداران. البته، همانطور که همه قوم اسرائیل عهد عتیق به خاطر پیوند با خدا و قومش، از بسیاری امتیازات موقت بهره‌مند شدند، همه افرادی که در

کلیسای مسیح هستند نیز برکات موقت زیادی را دریافت می‌کنند. آنها جمع و اجتماعی صمیمی هستند، کلام خدا و مراسم آیینی دارند، آنها انجیل را در اختیار دارند. اما بسیاری در بین کلیسای مرئی ماهیت واقعی قلب‌های‌شان را با بی‌دینی نشان داده‌اند و داستان‌های ابراهیم باید برای دعوت به توبه حقیقی و ایمان نجات‌بخش به این گروه از بی‌ایمانان کلیسا به کار گرفته شود.

اما در میان کلیسای مرئی، ایمانداران راستینی هستند که بر وعده‌های خدا توکل می‌کنند و ماهیت واقعی قلب‌های‌شان را از طریق وفاداری نشان می‌دهند. داستان‌های ابراهیم باید با تشویق آنها به رشد ایمان در طول زندگی‌شان، برای این گروه از ایمانداران راستین مورد استفاده قرار گرفته شود. حال، بی‌ایمانان کلیسا به خاطر بی‌دینی‌شان فقط برکات موقتی دریافت می‌کنند. در ابدیت، آنها با داوری نهایی خدا مواجه خواهند شد. اما نسل واقعی ابراهیم، فرزندان حقیقی ابراهیم، آنها که بر مسیح توکل کرده‌اند نه تنها از برکات موقت بسیاری برخوردار خواهند شد بلکه همچنین روزی به پاداش نهایی خود، یعنی میراث ابراهیم، در آسمان و زمین جدید می‌رسند.

به همین خاطر است که یعقوب در ۲: ۲۱-۲۲ خطاب به کلیسای مرئی مسیحی، هم بی‌ایمانان و هم ایمانداران راستین آن، این کلمات را می‌گوید:

آیا پدر ما ابراهیم به اعمال، عادل شمرده نشد وقتی که پسر خود اسحاق را به قربانگاه گذرانید؟ می‌بینی که ایمان با اعمال او عمل کرد و ایمان از اعمال، کامل گردید. (یعقوب ۲: ۲۱-۲۲)

منظور اصلی یعقوب اینجا این بود که داستان‌های ابراهیم بی‌ایمانان کلیسا را تشویق می‌کند تا بکوشند از ریاکاری دست بردارند و ایمانداران راستین کلیسا را تشویق می‌کند تا با زندگی ایمانی، ایمان خود را نشان دهند. همه ما باید از نمونه یعقوب تبعیت کنیم، در عین حال که از تنوع روحانی کلیسا در این زمانه آگاه هستیم، باید از داستان‌های ابراهیم که کاربردهای امروزی دارند بهره بگیریم.

موقعیت تاریخی

در مرحله چهارم، برای کاربرد امروزی از زندگی ابراهیم، همچنین باید به یاد داشته باشیم که تشابهی مهم بین موقعیت تاریخی اسرائیلی که موسی را پیروی می‌کرد با کلیسای مسیحی در این دوره وجود دارد. به یاد دارید که موسی درباره زندگی ابراهیم برای اسرائیلیانی نوشت که در حال سفر بودند. خواه او برای نسل اول یا نسل دوم خروج می‌نوشت، مخاطبان اولیه او بین دو دنیا در سفر بودند. از یک سو، آنها اسارت مصر را ترک کرده بودند. از سوی دیگر، هنوز به سرزمین وعده، کنعان، داخل نشده بودند. یا به بیانی دیگر، قوم اسرائیل به آزادی اولیه از سرزمین قدیمی‌شان رسیده بودند، اما هنوز وارد سرزمین جدیدشان نشده بودند. در نتیجه موسی برای

اسرائیل نوشت تا آنان را تشویق کند همه وابستگی‌های خود را در مصر ترک کرده، به سمت پیروزی در آن سرزمین پیش بروند.

موقعیت تاریخی خوانندگان اولیه برای کاربرد امروزی اهمیت دارد چرا که امروزه کلیسای مسیحی در موقعیت تاریخی مشابهی قرار دارد. همانگونه که اسرائیل از اسارت مصر رهایی یافت ولی هنوز به سوی زندگی پر جلال در سرزمین وعده پیش می‌رفت، کلیسای مسیح به واسطه کاری که مسیح در زمانی که بر روی زمین بود انجام داد از قلمرو گناه نجات یافته است اما هنوز به سوی جلال خلقتی تازه، که با بازگشت مسیح شکل خواهد گرفت، پیش می‌رود. این موقعیت‌های مشابه معیار سنجشی برای کاربردی کردن زندگی ابراهیم، در کلیسای امروز را برای ما فراهم می‌کند. همان‌طور که موسی درباره ابراهیم نوشت تا اسرائیل را در طی سفر خود از مکانی به مکان دیگر تشویق و هدایت کند، داستان‌های او ما را نیز در طول سفر از دنیای مرگ به دنیای حیات جاودان، تشویق و هدایت می‌کند.

می‌توانیم خاطر جمع باشیم که این برابری موقعیت‌های تاریخی با چنین جهت‌گیری برای استفاده و کاربرد ما تدارک دیده شدند چون پولس رسول در طی تعالیمش عهد عتیق را برای کلیسای قرن‌تس مثال می‌زند و از مصداق‌های عهد عتیق سخن می‌گوید. به شیوه‌ای که او برای توجه به برابری‌های تاریخی بین خوانندگان موسی و کلیسا، در قرن‌تین ۱۰: ۱-۶ استفاده کرده گوش کنید:

زیرا ای برادران نمی‌خواهم شما بی‌خبر باشید از اینکه پدران ما همه زیر ابر بودند و همه از دریا عبور نمودند و همه به موسی تعمیم یافتند، در ابر و در دریا؛ و همه همان خوراک روحانی را خوردند و همه همان شرب روحانی را نوشیدند، زیرا که می‌آشامیدند از صخره روحانی که از عقب ایشان می‌آمد و آن صخره مسیح بود. لیکن از اکثر ایشان خدا راضی نبود، زیرا که در بیابان انداخته شدند. و این امور نمونه‌ها برای ما شد تا ما خواهشمند بدی نباشیم، چنانکه ایشان بودند. (اول قرن‌تین ۱۰: ۱-۶)

اگر بخواهیم ساده‌تر بگوییم، پولس متذکر می‌شود که اسرائیلیانی که موسی را در بیابان پیروی می‌کردند تجربیاتی مشابه آنچه مسیحیان تجربه می‌کنند، داشتند. آنها توسط موسی نجات داده شدند همان‌طور که ما توسط مسیح نجات یافتیم. آنها در موسی تعمیم یافتند همان‌طور که ما در مسیح تعمیم یافتیم. آنها «من» خوردند و از آبی که خدا به آنان می‌داد خوردند همان‌طور که مسیحیان در مراسم عشای ربانی می‌خورند و می‌نوشند. با این حال، این تجربیات اولیه از فیض، اسرائیل را در دوره‌ای از آزمایش قرار داد، دوره‌ای از امتحان در طول سفرشان به سرزمین وعده و متاسفانه، خدا در زمان موسی از بسیاری از اسرائیلیان راضی نبود و آنها در بیابان مردند. پس

پولس نتیجه می‌گیرد که مسیحیان باید از تجربیات اسرائیل به ماهیت سفرشان پی‌ببرند. از مثال پولس، می‌توانیم یاد بگیریم که چطور زندگی ابراهیم را با کلیسای مسیحی تطبیق بدهیم.

داستان‌های موسی از زندگی ابراهیم، اسرائیل را تشویق کرد تا با بررسی آنچه خدا در زمان نجات‌شان از مصر و در حین حرکت‌شان به سوی سرزمین وعده، برای آنها انجام داده، وفادار بمانند. به همین شکل، ما باید داستان‌های ابراهیم را امروزه با کلیسای تطبیق دهیم طوری که مشوق ما در طول سفرمان باشد. به خاطر کاری که مسیح در زمان گشایش ملکوت انجام داده است ما باید به او وفادار بمانیم و باید تا زمانی که این سفر روحانی ما به اتمام رسد کار را ادامه دهیم. یعنی تا زمانی که به آسمان‌ها و زمین جدید داخل شویم.

بنابراین می‌بینیم که همان‌طور که در پی کاربرد امروزی زندگی ابراهیم هستیم، نه تنها باید تلاش خود را صرف رابطه بین ابراهیم و عیسی کنیم بلکه همچنین باید توجه‌مان را به رابطه بین قوم اسرائیل که اولین بار داستان‌های ابراهیم را دریافت کرد و کلیسای مسیح معطوف کنیم. در عهد عتیق اسرائیل و در عهد جدید کلیسا، نسل ابراهیم به حساب می‌آید. هر دوی ما از لحاظ قومی و روحانی متنوع هستیم و هر دو در سفری به هدف ملکوت پر جلال خدا در حرکتیم.

مضامین اصلی

بعد از اینکه به این نکته پی بردیم که داستان‌های زندگی ابراهیم با کلیسای مسیحی به عنوان دنباله نسل ابراهیم در دنیای امروز پیوند می‌خورند، همچنین باید آگاه باشیم که چگونه این فرایند کاربردی به چهار موضوع اصلی از باب‌های مربوط به زندگی ابراهیم می‌پردازد. این درونمایه‌ها چه چیزی برای گفتن درباره زندگی روزمره ما در مسیح دارند؟

همان‌طور که به یاد دارید داستان‌های ابراهیم به چهار مضمون اصلی می‌پردازند: فیض الاهی، وفاداری ابراهیم، برکت خدا به ابراهیم و برکت خدا از طریق ابراهیم. در ادامه درس، بارها و بارها اشاره خواهیم کرد که چگونه این موضوعات با زندگی ما، به عنوان نسل ابراهیم، سخن می‌گویند. در این قسمت، مختصراً به بعضی راهکارهای کلی که باید آنها را دنبال کنیم، می‌پردازیم. اول به موضوع فیض الاهی توجه می‌کنیم.

فیض الاهی

خدا فیض و رحمت فراوانی شامل حال ابراهیم کرد، نه تنها در اوایل زندگی او، بلکه در هر روز از حیاتش بر روی زمین و همان‌گونه که اناجیل آشکارا تعلیم می‌دهند، همان‌طور که خدا به ابراهیم رحم کرد، همچنین خدا با پذیرش و حفظ ما در مسیح فیضش را به مسیحیان این دوره نشان می‌دهد. همان‌طور که پولس در افسسیان ۲: ۸-۹ می‌گوید:

زیرا که محض فیض نجات یافته‌اید، به وسیله ایمان و این از شما نیست بلکه بخشش خداست، و نه از اعمال تا هیچکس فخر نکند. (افسسیان ۲: ۸-۹)

نجات در مسیح بخشش عظیم خداست، حتی ایمانی که داریم از جانب اوست. ما آنچنان به رحمت خدا وابسته‌ایم که هر روز از زندگی مسیحی‌مان را باید در سایه رحمت او بگذرانیم. بدون فیض مستمر خدا همه تلاش ما برای وفاداری بیهوده است.

به همین دلیل، همان‌طور که اسرائیلیان پیرو موسی با شنیدن داستان‌های زندگی ابراهیم باید از فیض عجیب خدا آگاه می‌شدند، هر بار که می‌خوانیم خدا رحمتش را به ابراهیم نشان داد، به عنوان پیروان مسیح، چه به صورت گروهی و چه انفرادی، این فرصت را داریم که بیاموزیم چگونه نسبت به آنچه خدا برای ما انجام داده شکرگزار باشیم. خدا رحمت زیادی به ما نشان داده و ما باید یاد بگیریم که چگونه رحمت او را بجوییم و بر آن تکیه کنیم.

وفاداری ابراهیم

به همان صورت، موضوع وفاداری ابراهیم نیز از بسیاری جهات به پیروان مسیح مربوط می‌شود. با مطالعه زندگی ابراهیم، با موقعیت‌های زیادی روبرو می‌شویم که به ابراهیم دستور داده می‌شود در اطاعت خدا را خدمت کند. البته، او در این زندگی به کمال نرسید اما ثمره ایمان واقعی را نشان داد. حال مهم است که به یاد داشته باشیم که حتی در عهد عتیق، اطاعت وفادارانه همیشه بر پایه رحمت و فیض خدا قرار داشت. بنابراین، ما نباید مثل بعضی از شریعت‌پرستان به اشتباه بر این امر تاکید کنیم. گرچه، همان‌طور که در عهد عتیق آمده از ایمانداران واقعی این دوره انتظار می‌رود که با خدمت وفادارانه به خدا پاسخگوی فیض او باشند.

به همین دلیل است که عهد جدید مکرراً بر مسئولیت وفاداری پیروان مسیح تاکید می‌کند. توجه کنید که پولس چگونه در افسسیان ۲: ۸-۱۰ فیض و وفاداری را به هم مرتبط می‌کند:

زیرا که محض فیض نجات یافته‌اید به وسیله ایمان و این از شما نیست بلکه بخشش خداست، و نه از اعمال تا هیچکس فخر نکند. زیرا که صنعت او هستیم، آفریده شده در مسیح عیسی برای کارهای نیکو که خدا قبل مهیا نمود تا در آنها سلوک نماییم. (افسسیان ۲: ۸-۱۰)

همان‌طور که آیه ۱۰ می‌گوید مسیحیان در این زمان وظیفه دارند تا کارهای نیکو انجام دهند. خدا ایمان نجات‌بخش را به ما هدیه کرده تا نسبت به او وفادار باشیم. پس هر زمان که می‌بینیم زندگی ابراهیم مسابلی درباره وفاداری بشر را پیش می‌کشد، در موقعیتی قرار می‌گیریم که آن مسئولیت‌های اخلاقی را در زندگی خودمان به کار ببندیم.

برکت به ابراهیم

در مرحله سوم، باید همچنین از برکات داده شده به ابراهیم که به زندگی مسیحی مرتبط است آگاه باشیم. به یاد دارید که خدا برکت عظیمی به ابراهیم و نسل او وعده داد. نهایتاً، آنها قومی عظیم، ثروتمند و پرآوازه می‌شدند و در طول داستان‌های ابراهیم اوقاتی را شاهد هستیم که خدا با نمونه‌ای از این برکات نهایی ابراهیم را برکت می‌دهد.

همان‌طور که خوانندگان اولیه اسرائیل تحقق وعده‌های داده شده به ابراهیم را در طول زندگی خود و در حین انتظار برای دریافت برکات نهایی، به چشم می‌دیدند، امروز ما مسیحیان نیز نشانه‌هایی از همان برکات را اینجا و حالا در حین انتظار به امید روزی که به طور کامل از همه آنها برخوردار شویم تجربه می‌کنیم. برکاتی که در این زندگی می‌بینیم می‌توانند برای ما مشوقی باشند تا زندگی روزمره را در امید به برکات نهایی که در زمان بازگشت مسیح از آن ما خواهند شد سپری کنیم.

برکت از طریق ابراهیم

بالاخره، همان‌طور که داستان‌های ابراهیم بر برکاتی که خدا از طریق او به جهان ارزانی می‌دارد تمرکز می‌کند، مسیحیان نیز این فرصت را دارند که بر برکاتی که از طریق ما به دنیا می‌رسند تامل کنند. به یاد دارید که به ابراهیم وعده محافظت در برابر دشمنانش و برکت برای دوستانش داده شد به طوری که روزی او برکات خدا را بین همه اقوام زمین قسمت خواهد کرد و فراتر از آن در بین داستان‌های ابراهیم دیدیم که خدا گاه‌گاه از ابراهیم به عنوان وسیله‌ای برای برکت همه اقوام استفاده می‌کند.

زمانی که خوانندگان اولیه پیدایش از این وقایع مطلع شدند، فرصت‌های زیادی داشتند تا درباره وقایعی که در زمان آنها روی می‌داد بیندیشند. آنها راهنمایی پیدا کردند که چطور به عنوان ابزار دست خدا در هنگام تعامل با دیگر اقوام باعث برکت آنها شوند. آنها می‌توانستند خاطر جمع باشند که خدا آنها را در مقابل دشمنان‌شان محافظت می‌کند و آنها توانستند با تلاش برای گسترش برکات ملکوت خدا در میان همسایگان‌شان به پیش بروند.

به همین شکل، ما مسیحیان امروز باید این موضوع را در زندگی خود به کار بندیم. ما نیز می‌توانیم مطمئن باشیم که خدا از ما محافظت می‌کند و می‌توانیم تشویق شویم تا با گسترش ملکوت خدا تا اقصای زمین برای همه ملل برکت باشیم.

نتیجه‌گیری

در این درس که درباره کاربرد امروزی زندگی ابراهیم بود، بررسی کردیم که چگونه باب‌های مربوط به زندگی ابراهیم در پیدایش، به دنیای امروز ما ربط پیدا می‌کنند. در ابتدا این نکته را یادآور شدیم که با رویکرد مسیحی به این قسمت از کتاب مقدس توجه به مسیح به عنوان نسل ابراهیم معطوف می‌شود. این نگاه در پی راه‌هایی است که مسیح، درونمایه‌ها و مضامین موجود در زندگی ابراهیم را محقق کرد. اما فراتر از آن، بررسی کردیم که چگونه زندگی ابراهیم به کلیسا یعنی بخشی از نسل ابراهیم، مربوط می‌شود. چگونه مردان، زنان و بچه‌ها در مسیح باید مطابق تعالیمی که در این قسمت از کتاب مقدس داده شده زندگی کنند.

با بررسی دقیق زندگی ابراهیم در پیدایش، فرصت‌های زیادی خواهیم داشت تا زندگی ابراهیم را با زندگی امروز خود تطبیق دهیم. در می‌یابیم که داستان‌های موسی درباره ابراهیم نه فقط قلب‌های مان را به سوی ابراهیم معطوف می‌کنند بلکه به سوی مسیح به عنوان نسل ابراهیم و به سوی درک این نکته شگفت‌انگیز که در مسیح ما نیز فرزندان ابراهیم و وارثان وعده‌های داده‌شده به او هستیم.

پدر ما ابراهیم

راهنمای مطالعه

درس
سوم

زندگی ابراهیم:
کاربرد امروزی

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

فهرست مطالب

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

آمادگی

(۱) مقدمه

(۲) ابراهیم و عیسی

نسل ابراهیم

یگانگی

مسیح به عنوان نسل

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۳) اسرائیل و کلیسا

نسل ابراهیم

تعدد شمار نسل ابراهیم

هویت قومی

شخصیت روحانی

موقعیت تاریخی

مضامین اصلی

فیض الهی

وفاداری ابراهیم

برکت به ابراهیم

برکت از طریق ابراهیم

(۴) نتیجه‌گیری

سوالات مرور

سوالات کاربردی

چگونه از این درس و راهنمای مطالعه استفاده کنیم

این راهنمای مطالعه برای استفاده در کنار درس تصویری مربوط به آن طراحی شده است. اگر به نسخه تصویری درس دسترسی ندارید، می‌توانید راهنمای مطالعه را با نسخه صوتی و یا متن درس استفاده کنید. به علاوه، درس و راهنمای مطالعه برای استفاده در یک محیط آموزشی در نظر گرفته شده است، اما در صورت لزوم می‌تواند برای مطالعه شخصی نیز مورد استفاده قرار بگیرد.

قبل از تماشای درس

- **آمادگی:** همه مطالب پیشنهادی را بخوانید.

برای تماشا برنامه‌ریزی کنید: در قسمت یادداشت‌های راهنمای مطالعه، درس به قسمت‌هایی که با تصویر مرتبط هستند تقسیم شده است. از زمان‌هایی که داخل پرانتز در کنار هر قسمت اصلی آمده استفاده کنید تا معلوم شود آغاز و پایان قسمتی که باید تماشا کنید کجاست. درس‌های هزاره سوم مجموعه‌ای است با انبوهی از اطلاعات؛ بنابراین شاید بخواهید مابین بخش‌ها استراحت کنید. وقت استراحت باید در قسمت‌های اصلی برنامه‌ریزی شوند.

• در حین تماشای درس

- **یادداشت بردارید:** از بخش یادداشت‌ها برای دنبال کردن درس و نوشتن نکات اضافی استفاده کنید. بیشتر مطالب اصلی در این یادداشت‌ها خلاصه شده‌اند اما می‌توانید مطالب تکمیلی خود را در این قسمت به آن اضافه کنید. بهتر است جزئیات تکمیلی را برای به خاطر سپاری، تشریح و دفاع از موضوع اصلی یادداشت کنید.
- **تصویر را متوقف و بخش‌هایی را بازپخش کنید:** شاید متوقف کردن تصویر یا پخش دوباره آن در بعضی مقاطع برای نوشتن یادداشت‌های اضافی، مرور مفاهیم دشوار و یا بحث روی نکات مورد علاقه مفید باشد.

• بعد از مشاهده درس

- **سوالاتی برای مرور:** به این سوالات در جاهای خالی جواب دهید. بهتر است به جای اینکه به صورت گروهی به آنها پاسخ دهید، به صورت انفرادی انجام دهید.
- **سوالات کاربردی:** سوالات کاربردی برای تکالیف یا موضوع بحث گروهی مناسب هستند. تکالیف نوشتنی بهتر است برای هر سوال و جواب از یک صفحه بیشتر نشود.

جهت دریافت سایر دروس و راهنمای مطالعه به بخش فارسی خدمات مسیحی هزارهٔ سوم مراجعه کنید:

farsi.thirdmill.org

راهنمای مطالعه

پدر ما ابراهیم: درس ۳

کاربرد امروزی

آماده سازی

- پیدایش ۱۱: ۱۰-۲۵: ۱۸ را بخوانید.

- غلاطیان باب ۳ را بخوانید.

مقدمه

ابراهیم و عیسی

ما به مسیح، نسل خاص ابراهیم، پیوسته‌ایم.

نسل ابراهیم

ابراهیم پدر همهٔ ایمانداران در طول تاریخ است.

یگانگی

وعده شامل ابراهیم و نسل او (به صورت مفرد) بود.

کلمه نسل به صورت مفرد بارها به بیش از یک فرد در کتاب پیدایش اشاره کرده است. پولس از کلمه نسل به صورت جمع در غلاطیان ۳: ۲۹ استفاده کرده است.

پیش از تولد اسحاق، کتاب پیدایش معمولاً از لغت «نسل» ابراهیم به صورت یک مجموعه و به معنی «ذریه» به صورت جمع سخن می گوید.

در پیدایش ۲۲: ۱۶-۱۸ کلمه نسل بر اسحاق به عنوان فرزندی که وعده‌های ابراهیم را به ارث برده توجه و تاکید می کند.

یگانگی و مفرد بودن نسل در پیدایش ۲۲: ۱۶-۱۸ نشان می‌دهد که وعده‌ها به اسحاق، پسر خاص ابراهیم و وارث او می‌رسد.

مسیح به عنوان نسل

در غلاطیان ۳: ۱۶، یگانه نسل ابراهیم مسیح است.

مسیح تنها شخصی است که از طریق وی هر کس دیگری می‌تواند در ارث ابراهیم سهیم باشد.

مسیح در سه مرحله اصلی میراث ابراهیم را دریافت کرد و آن را انتقال می‌دهد.

- آغاز ملکوتش
- ادامه ملکوتش
- به کمال رسیدن ملکوتش

بین اسحاق و مسیح ارتباطی نمادین وجود دارد:

- اسحاق وارث اصلی ابراهیم در نسل اوست.
- مسیح پسر ارشد ابراهیم و وارث اصلی ابراهیم در دورهٔ عهد جدید است.

مضامین اصلی

فیض الهی

آنچه از مسیح به عنوان نسل ابراهیم حاصل می‌شود نمایش عینی عظیم از رحمت خدا به جهان است.

وفاداری ابراهیم

مسیح در هر سه مرحلهٔ ملکوتش به پدر وفادار بود.

فقط وقتی وفاداری ابراهیم را به طور مناسب به مسیح به عنوان نسل ابراهیم ربط بدهیم، می‌توانیم آن را در دنیای امروز به کار گیریم.

برکت به ابراهیم

مسیح وارث وعده‌های ابراهیم و برخوردار از برکات خدا حتی در مقیاسی بالاتر است.

برکت از طریق ابراهیم

در طی روند برکت و لعنت همه اقوام زمین از طریق ابراهیم برکت خواهند یافت.

ابراهیم و ذریتش با انتقال برکات خدا به هر خانواده‌ای از هر قومی، وارث همه زمین خواهند شد.

مسیح، نسل ابراهیم و وارث وعده‌های اوست.

مسیح به عنوان نسل خاص ابراهیم کسی است که مضامین موجود در زندگی ابراهیم را به انجام رسانده و به کمال می‌رساند.

اسرائیل و کلیسا

نسل ابراهیم

تعدد شمار نسل ابراهیم

اسحاق رابطی بود تا تعداد بیشتری از ذریت ابراهیم از این موقعیت برخوردار شوند.

کلیسای مسیحی نسل ابراهیم است (غلاطیان ۳: ۲۹)

ما به ابراهیم پیوند خوردیم چون به مسیح پیوسته‌ایم.

هویت قومی

پیروان موسی آمیزه‌ای از یهودیان و غیریهودیانی بودند که در اسرائیل پذیرفته شده بودند.

نسل‌های بعد:

- غیریهودیانی مثل راحاب و روت در اسرائیل پذیرفته شدند.
- نسب‌نامه ذکر شده در اول تواریخ باب ۱ تا ۹ شامل اسامی غیریهودیانی است که در میان قوم خدا بودند.

امروز کلیسای مسیحی نیز از لحاظ قومی متنوع است.

باید آماده باشیم که داستان‌های ابراهیم را به یهودیان و غیریهودیانی که جزو کلیسای جهانی هستند و امروزه نسل ابراهیم محسوب می‌شوند مرتبط بدانیم.

شخصیت روحانی

در بین قوم مرئی اسرائیل از لحاظ روحانی تنوع وجود داشت. در بین قوم هم بی‌ایمانان و هم ایمانداران راستین وجود داشتند.

بی‌ایمانانی که در میان اسرائیل بودند با روی برگرداندن از خدا و بت‌پرستی ماهیت واقعی قلب‌های‌شان را نشان دادند.

بی‌ایمانان اسرائیل به خاطر بی‌دینی خود فقط برکات موقت دریافت کردند اما در ابدیت داوری ابدی و نهایی خدا را دریافت خواهند کرد.

ایمانداران نه تنها از بسیاری از برکات موقت بهره می‌برند بلکه برکت ابدی دریافت خواهند کرد.

در کلیسای مرئی تنوع وجود دارد:

- بی‌ایمانان
- ایمانداران

موقعیت تاریخی

موسی به اسرائیلیانی نوشت که:

- از اسارت مصر رهایی یافته بودند
- اما هنوز وارد سرزمین وعده نشده بودند

کلیسا:

- از قلمرو گناه رهایی یافته است (آغاز ملکوت)
- اما هنوز به سوی جلال خلقت تازه پیش می‌رود (کمال ملکوت)

به مسیح وفادار بمانید:

- به خاطر کاری که او در زمان آغاز ملکوت انجام داده است.
- همچنان که ملکوت او در روزگار ما گسترش می‌یابد.
- به اشتیاق روزی که وارد آسمان‌ها و زمین جدید شویم.

اسرائیل عهد عتیق و کلیسای عهد جدید هر دو:

- نسل ابراهیم
- هویت قومی متنوع
- از لحاظ روحانی متنوع
- در سفر به سوی هدف ملکوت پر جلال خدا

مضامین اصلی

فیض الهی

خدا رحمت زیادی به ما نشان داده است. ما باید یاد بگیریم که چگونه رحمت او را بجوییم و بر آن تکیه کنیم.

وفاداری ابراهیم

از ایمانداران واقعی این دوره انتظار می‌رود که با خدمت وفادارانه به خدا پاسخگوی فیض او باشند.

مسیحیان در این زمان وظیفه دارند تا کارهای نیکو انجام دهند.

برکت به ابراهیم

برکات امروزی مشوقی برای ماست تا بدانیم برکات نهایی با بازگشت دوباره مسیح از آن ما خواهند شد.

برکت از طریق ابراهیم

ما می‌توانیم مطمئن باشیم که خدا از ما محافظت می‌کند.

ما می‌توانیم با گسترش ملکوت خدا تا اقصای زمین برای همه ملل برکت باشیم.

نتیجه‌گیری

سوالاتی برای مرور

۱. چگونه می‌توان گفت که مسیح یگانه نسل ابراهیم است؟

۲. چهار مضمونی که داستان‌های ابراهیم را به مسیح مرتبط می‌کنند، شرح دهید.

۳. چهار موردی که اسرائیل و کلیسا به عنوان نسل ابراهیم به هم شباهت دارند، کدامند؟

۴. ایمانداران امروز چگونه می‌توانند چهار مضمون پیونددهنده ابراهیم و مسیح را به کار ببرند؟

سوالات کاربردی

۱. چرا تحقق مضامین اصلی زندگی ابراهیم در مسیح برای ایمانداران مهم است؟
۲. چند مورد از اشارات امروزی مربوط به تنوع قومی نسل ابراهیم در روزگار موسی را نام ببرید؟
۳. چرا درک و تشخیص این نکته که کلیسا شامل ایمانداران و بی‌ایمانان است، مهم است؟ این شناخت چه تاثیری بر دید و خدمت شما در کلیسا خواهد داشت؟
۴. درک ما از تنوع روحانی در کلیسا بر کدام یک از آموزه‌های اصلی کلیسا تاثیر می‌گذارد؟
۵. چرا خدا از شما انتظار وفاداری دارد؟ چگونه می‌توانید وفاداری در زندگی‌تان به خدا نشان دهید؟
۶. از کدام برکات خدا که به شما به عنوان فرزند خود بخشیده برخوردار هستید؟
۷. چگونه می‌توان انجیل را تعلیم داد، اعلام کرد و نشان داد تا باعث برکت دیگران شود؟ چه چیزهایی ممکن است مسیحیان را از اعلام انجیل با این نتیجه باز دارد؟
۸. مهم‌ترین نکته‌ای که از این درس آموختید چه بود؟